

Hämeenlinnan väestöennuste

**Hämeenlinnan kaupungin ennustettu
väestönkehitys kolmessa skenaariossa
vuoteen 2040**

Sisältö ja tarkastelun tavoitteet

Hämeenlinnan väestöennusteen tavoitteena on muodostaa kattava kuva kaupungin tulevasta väestönkehityksestä 2020- ja 2030-luvuilla, huomioiden tulevaisuuden väestönkehityksen haasteet ja mahdollisuudet.

Tulevaa väestönkehitystä tarkastellaan vuosien 2020-2040 aikana kolmella väestöskenaariolla, jotka kuvaavat väestönkasvua eri tulevaisuuden kuvissa. Väestöskenaarioiden pohjana toimii MDI:n väestöennuste. Ennusteet on toteutettu koko kaupungille, mutta myös 34 kaupungin sisäiselle ennustealueelle.

Väestöennuste on esitetty luvussa 2. ja lukuun 3. on koottu keskeisimmät johtopäätökset.

Ennusteiden lisäksi luvussa 1. on kuvattu toteutunutta Hämeenlinnan väestönkehitystä, nykyistä demografiaa sekä väestönkehityksen muodostumista 2000-luvulla ennusteen taustaksi.

Liitteet -osiosta löytyvät yksittäisten ennustealueiden väestönkehityksen kuvaajat.

1. Väestönkehityksen nykytila

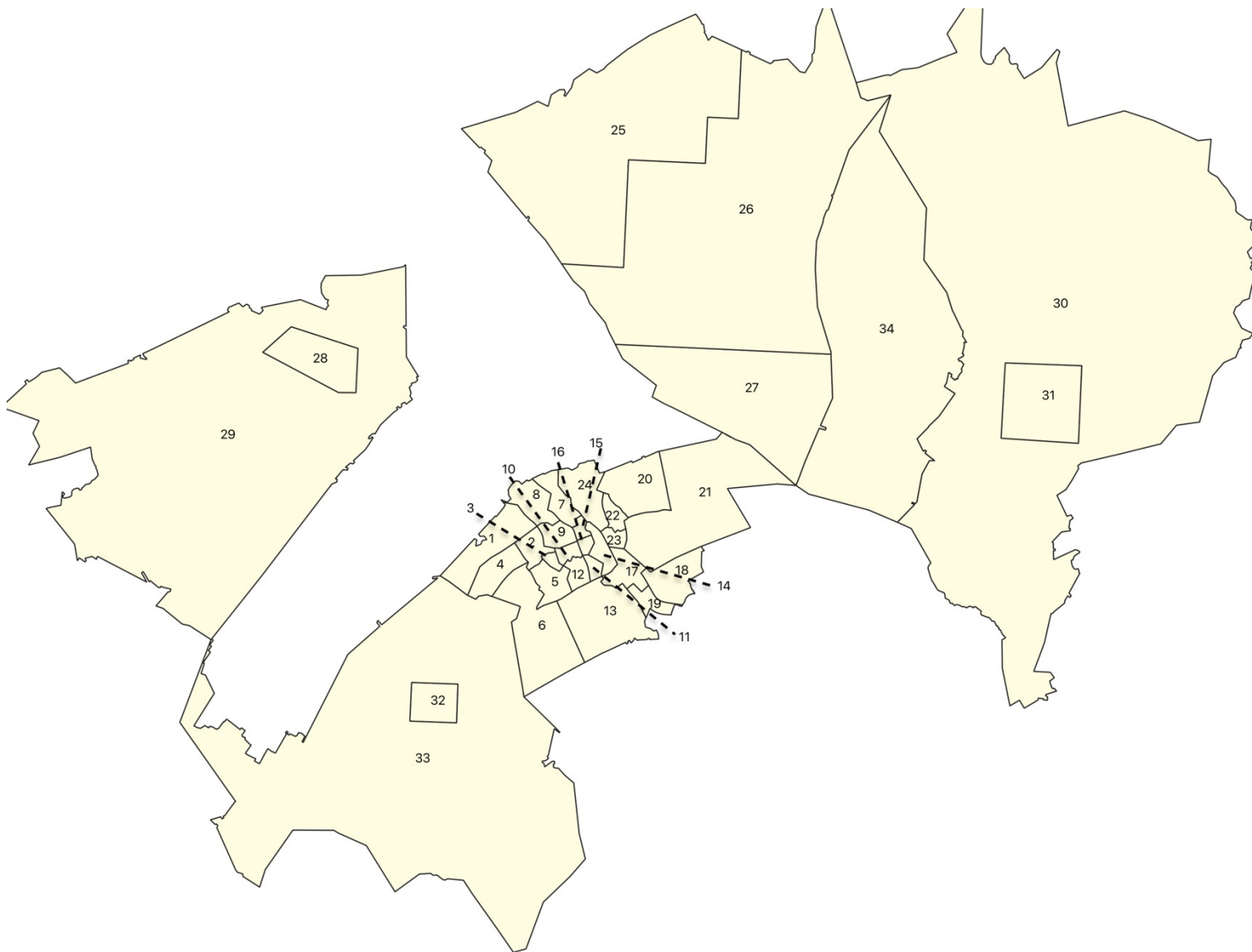
2. Väestöennuste

3. Yhteenveto ja johtopäätökset

Liitteet

Tarkastelun ennustealueet

Nro	Nimi	Nro	Nimi
1	Vuorentaka	18	Harviala
2	Nummi-Voutila	19	Käikälä
3	Jukola	20	Kukostensyrjä
4	Hirsimäki	21	Paavolankulma
5	Luolaja	22	Papinniitty
6	Loimalahti	23	Idänpää - Katinen
7	Ojoinen-Puistonmäki	24	Sairio
8	Viisari - Pikku-Parola	25	Ylihauho
9	Kauriala	26	Hauhonkirkonkylä
10	Myllymäki - Nuppola	27	Eteläinen
11	Virveli	28	Iittala
12	Kankaantausta	29	Iittalan ympäristö -
13	Hattelmala-Miemala	30	Lammin ympäristö
14	Asemanseutu	31	Lamminkirkonkylä
15	Keskikaupunki I-II	32	Rengonkirkonkylä
16	Keskikaupunki III-IV	33	Nummenkylä - Ahoinen
17	Katuma - Paikkala	34	Tuulos

1. Väestönkehitys 2000-luvulla

**Hämeenlinnan väestönkehitys, demografia ja
muuttoliike 2000-luvulla**

Hämeenlinnan ja muun Kanta-Hämeen väestönkehitys 2010-2020

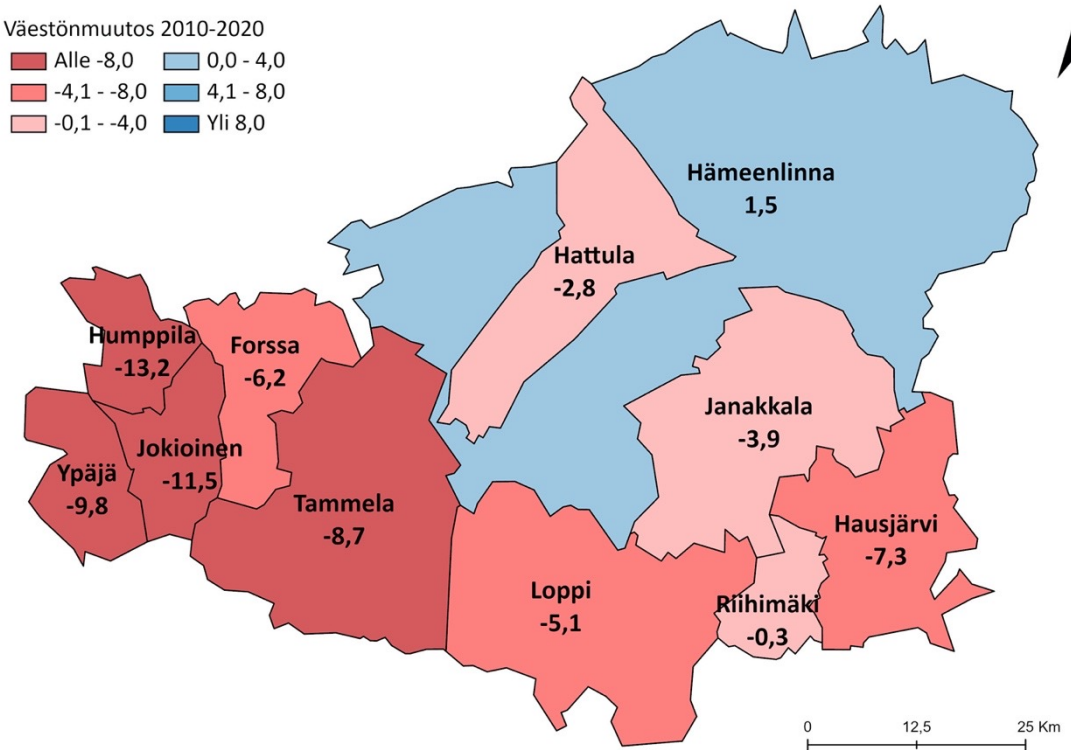
Kartassa on kuvattu Hämeenlinnan sekä muun Kanta-Hämeen suhteellista väestönkehitystä vuosien 2010-2020 aikana.

- Hämeenlinnan väestö kasvoi 1 019 henkilöllä eli 1,5 prosentilla vuosien 2010-2020 aikana. Hämeenlinna oli ainoa Kanta-Hämeen kunta, jossa väestö kasvoi 2010-luvulla.
- Kanta-Hämeen väestö väheni 3 978 henkilöllä eli 2,3 prosentilla vuosien 2010-2020 aikana. Kanta-Hämeen väestönkehitys jäi jälkeen etenkin kasvukolmion muista maakunnista, mutta kasvukolmion ulkopuoliseen maahan verrattuna Kanta-Hämeen väestönkehitys oli suhteellisen vahvaa.
- Väestönkehityksessä on huomattavan suuria eroja Kanta-Hämeen sisällä. Hämeenlinnan seudulla väestönkehitys oli maltillista: Hämeenlinnassa väestö kasvoi, mutta Hattulassa ja Janakkalassa väestö supistui maltillisesti. Riihimäen seudulla Riihimäen kaupungin väestö supistui vain muutamalla kymmenellä henkilöllä, mutta Lopin ja Hausjärven supistuminen oli jo voimakkaampaa. Forssan seudulla väestö supistui voimakkaasti, etenkin seudun pienemmissä kunnissa.
- 2010-luvulla Kanta-Hämeen väestönkehityksessä korostuivat sijainti ja saavutettavuus etenkin suhteessa Pääkaupunkiseutuun ja Tampereen seutuun.

Kanta-Hämeen kuntien suhteellinen väestönkehitys 2010-2020

Väestönmuutos 2010-2020

Alle -8,0	0,0 - 4,0
-4,1 - -8,0	4,1 - 8,0
-0,1 - -4,0	Yli 8,0

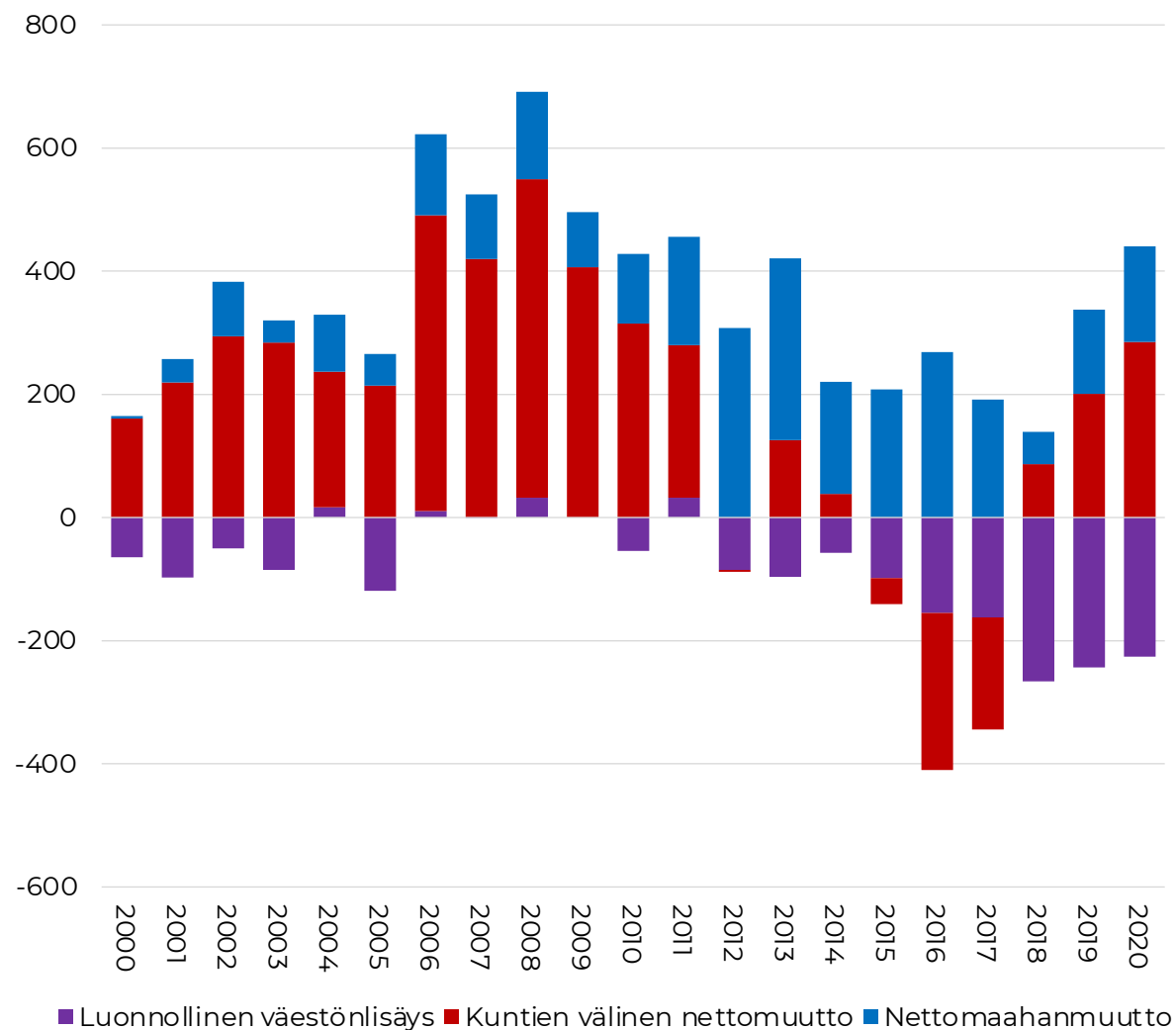

Hämeenlinnan väestönkehitys 2000-2020

Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan väestönkehitystä vuosien 2000-2020 aikana väestönkehityksen osatekijöittäin.

- **Hämeenlinnan väkiluku kasvoi 5 131 henkilöllä vuosina 2000-2020.** Vuosien 2000-2009 aikana väkiluku kasvoi keskimäärin vuotta kohden 363 henkilöllä ja vuosina 2010-2020 keskimäärin 135 henkilöllä.
- **Luonnollinen väestönlisäys** (syntyneet - kuolleet) on ollut Hämeenlinnassa lähes koko 2010-luvun ajan negatiivista. Luonnollinen väestönlisäys on vähentänyt väestöä vuosien 2000-2020 aikana 1 767 henkilöllä. Luonnollinen väestönlisäys on jäänyt erityisen heikoksi 2010-luvun lopulla syntyvyyden laskun takia.
- **Kuntien välinen muuttoliike** kasvatti kaupunkia 4 033 henkilöllä vuosien 2000-2020 aikana. Hämeenlinna sai erityisen suuria muuttovoittoja vuosien 2006-2011 aikana, jolloin kaupunki sai 2 387 henkilöä muuttovoittoa muusta maasta. Hämeenlinnan nettomuuton tase on heikentynyt tämän jälkeen merkittävästi ja kaupunki kärsi etenkin 2010-luvun puolivälissä suuria muuttotappioita. Muuttovoitot ovat kuitenkin jälleen kasvaneet 2010-luvun lopulla.
- **Nettosiirtolaisuus** kasvatti Hämeenlinnan väestöä 2 865 henkilöllä vuosien 2000-2020 aikana. Nettosiirtolaisuuden merkitys on korostunut etenkin 2010-luvun aikana.

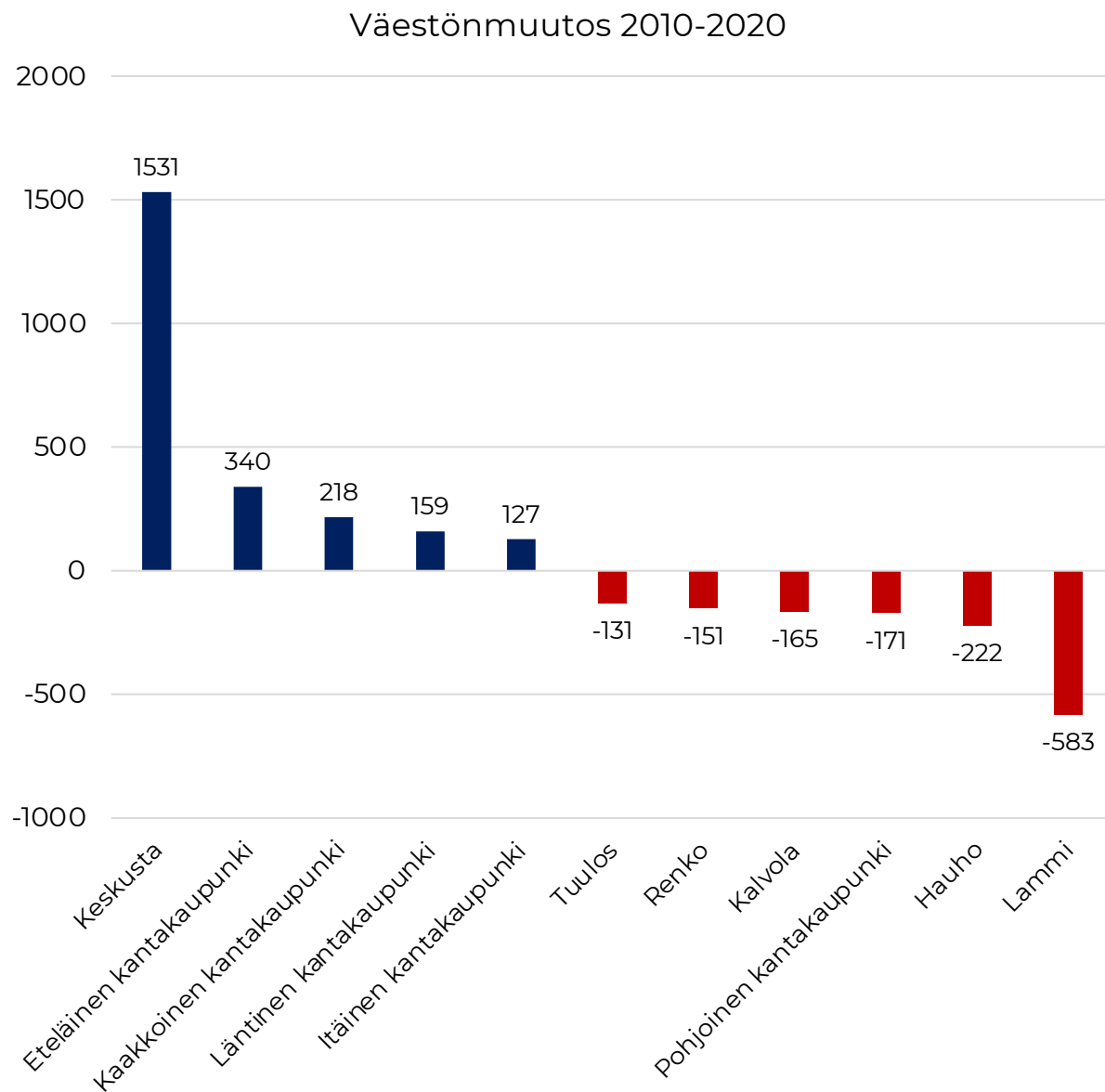
Väestönkehityksen osatekijät 2000-2020

Hämeenlinnan sisäinen väestönkehitys

Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan sisäistä väestönkehitystä vuosien 2010-2020 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu väestönkehitystä ennustealueilla sekä pienalueilla.

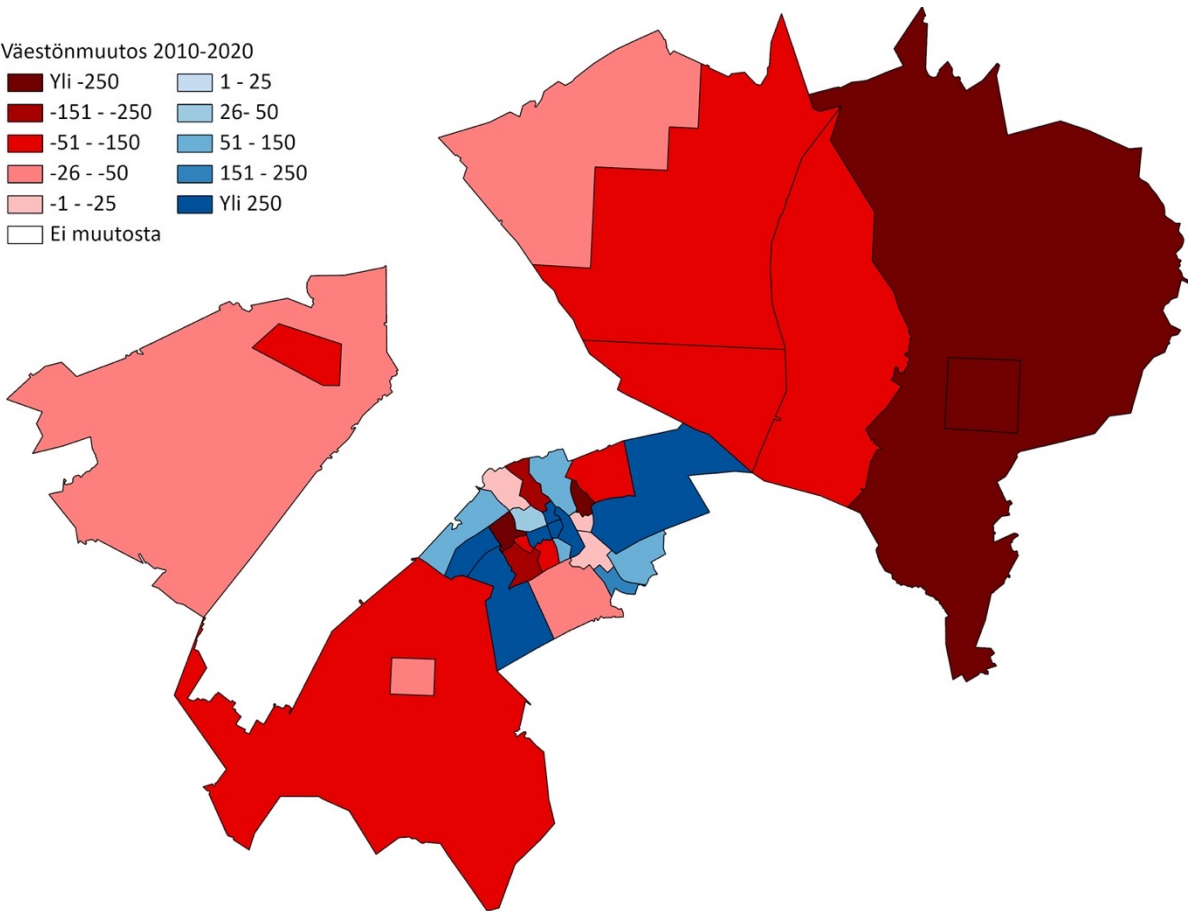
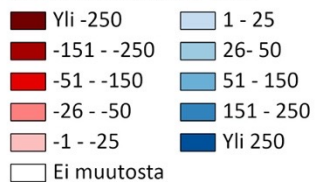
- Hämeenlinnan väestönkehitys on voimakkaasti eriytynyttä kantakaupungin ja muun kunnan välillä. Suurin osa kantakaupungista kasvoi 2010-luvun aikana; kaikki pitäjäalueet taas supistuivat 2010-luvulla.
- Määrällinen ja suhteellinen kasvu oli erityisen vahvaa Keskustan alueella. Keskustan väkiluku kasvoi vuosien 2010-2020 aikana 1 530 asukkaalla eli 22 prosentilla. Keskustassa väestö kasvoi etenkin Keskikaupunki III-IV:n ja Aseman seudun alueilla.
- Väestö kasvoi myös muilla kantakaupungin alueilla pohjoista kantakaupunkia lukuun ottamatta. Kantakaupungissa kasvun pisteitä olivat esimerkiksi Myllymäki, Paavolankulma, Hirsimäki ja Loimalalahti. Toisaalta myös kantakaupungissa oli merkittävästi supistuneita alueita (esim. Papinniitty, Nummi-Voutila, Ojoinen-Puistonmäki; suhteellisesti tarkasteltuna myös Pikku-Parola ja Katuma).
- Kaikilla pitäjäalueilla väestö supistui 2010-luvulla; erityisen voimakasta väestön supistuminen oli Lammin alueella. Pääsääntöisesti liitoskunnissa väestönkehitys oli vahvempaa taajamissa ja heikompaa haja-asutusalueilla. Esimerkiksi Hauhonkirkonkylän väkiluku ei muuttunut 2010-luvulla.

Lähde: Tilastokeskus, Statfin: Väestörakenne-tietokanta

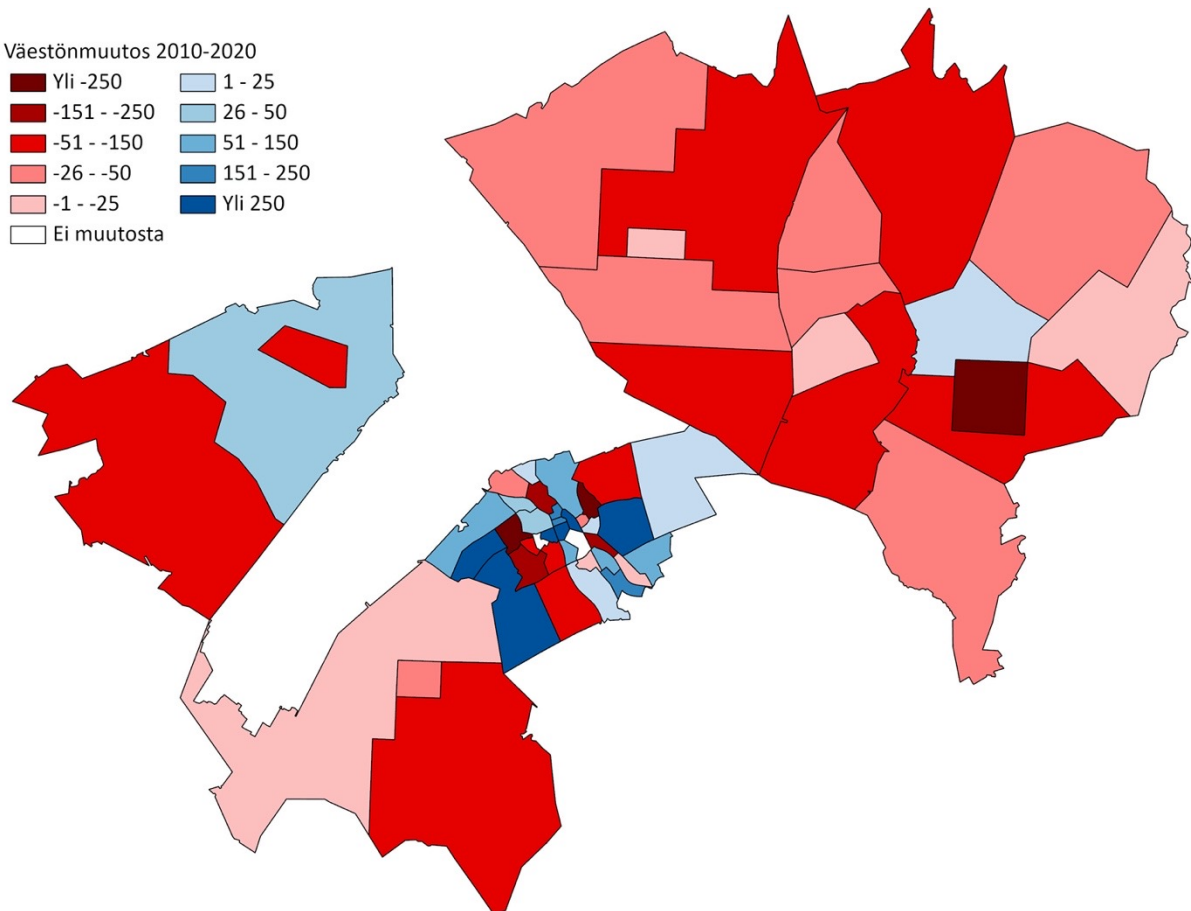
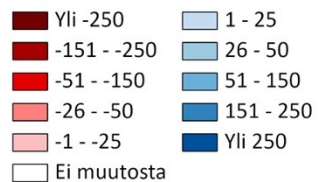
Väestönkehitys ennustealueilla ja pienalueilla

Väestönmuutos 2010-2020

Ennustealueet

Väestönmuutos 2010-2020

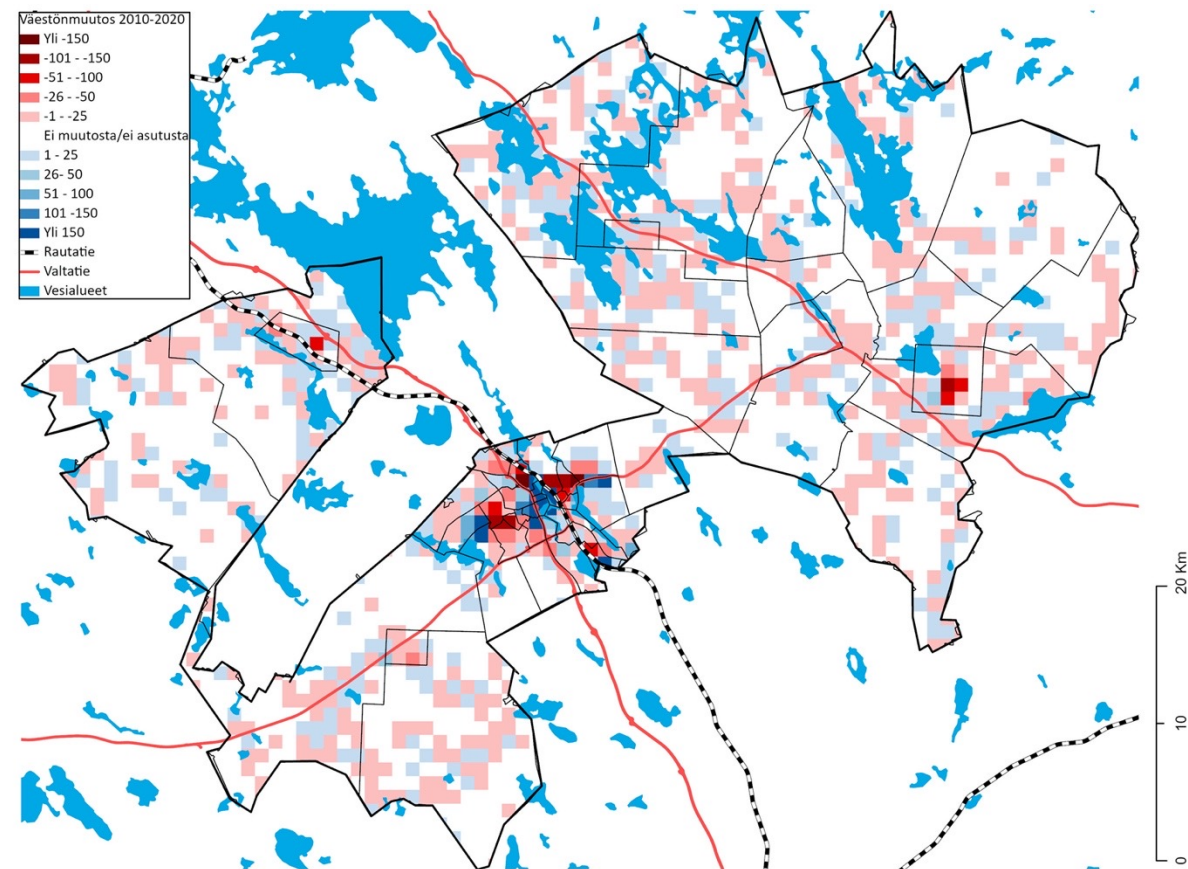
Pienalueet

Hämeenlinnan sisäinen väestönkehitys 2010-2019, 1x1km väestöruuduissa

Kartassa on kuvattu Hämeenlinnan väestönkehitystä 1x1km ruuduissa vuosien 2010-2020 aikana.

- Hämeenlinnan alueella olevista 1x1km väestöruuduista 2010-luvulla noin kolmasosassa väestö kasvoi ja vähän alle puolessa väestö supistui. Lopuissa väestöruuduissa väkiluku ei muuttunut 2010-luvulla.
- Kasvaneista väestöruuduista kolmesta kasvoi yli 100 asukkaalla sekä kaksikymmentäneljä yli 25 asukkaalla (1 150 väestöruudusta). Lähes kaikki yli 25 asukkaalla kasvaneet väestöruudut sijaitsivat Hämeenlinnan keskustaajamassa (kaksi väestöruutua sijaitsi keskustaajaman ulkopuolella).
- Supistuneista väestöruuduista seitsemässä väestö väheni yli 100 asukkaalla sekä kolmessakymmenessä yli 25 asukkaalla. Suurin osa näistä väestöruuduista sijaitsi keskustaajamassa ja Lammin kirkonkylässä.
- Voimakkaimmat kasvun pisteet, mutta myös voimakkaimman supistumisen pisteet, sijoittuivat Hämeenlinnan keskustaajamaan. Keskustaajamassa kasvu oli voimakasta etenkin ydinkeskustan alueella. Supistuneet ruudut sijaitsivat taas pääosin taajaman reunoilla. Pitäjäalueiden taajamissa väestö lähinnä supistui. Haja-asutusalueilla väestö pääasiassa väheni maltillisesti, joskin myös kasvua tapahtui pistemäisesti.

Hämeenlinnan väestönmuutos 1x1km
väestöruuduissa 2010-2020

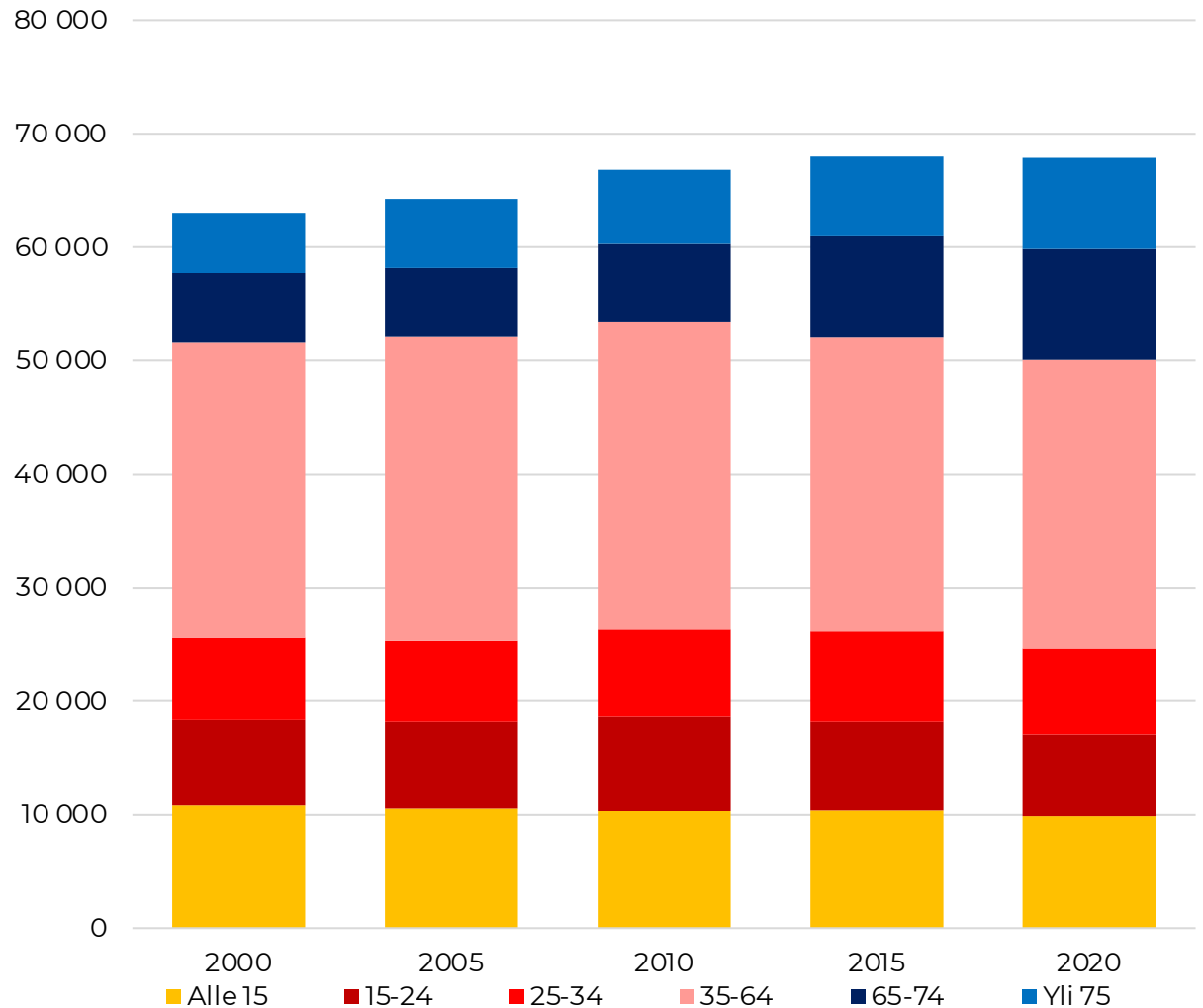
Lähde: Tilastokeskus, Ruutuaineistot

Hämeenlinnan ikä rakenne ja ikä rakenteen kehitys

Oheisessa kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan ikärakennetta vuosien 2000-2020 aikana.

- **14,5 prosenttia Hämeenlinnan väestöstä oli alle 15-vuotiaita vuonna 2020.** Alle 15-vuotiaiden määrä väheni 940 henkilöllä vuosien 2000-2020 aikana. Etenkin viimeisen viiden vuoden aikana lasten määrä on vähentynyt huomattavasti (500 henkilöllä), joka on seurausta syntyvyyden laskusta 2010-luvulla.
- **59,3 prosenttia Hämeenlinnan väestöstä oli työikäisiä (15-64-vuotiaat) vuonna 2020.** Työikäisen väestön osuus on Kanta-Hämeen keskiarvoa korkeampi, mutta koko maan tasoa matalampi. Työikäinen väestö kasvoi vielä 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä, mutta supistui 2010-luvulla (951 henkilöllä). Hämeenlinnassa asui vuonna 2020 hieman vähemmän työikäisiä kuin vuonna 2000. Työikäisten määrän lasku 2010-luvun aikana on seurausta etenkin "suurten ikäluokkien" siirtymisestä eläkeikään, mutta myös Hämeenlinnan heikentynyt asema maan sisäisessä muuttoliikkeessä heikensi ikäryhmän kehitystä.
- **26,2 prosenttia Hämeenlinnan väestöstä oli eläkeikäisiä (yli 64-vuotiaat) vuonna 2020.** Hämeenlinnan eläkeikäisen väestön osuus on koko maan tasoa korkeampi, mutta vastaa Kanta-Hämeen keskitasoa. Yli 64-vuotiaiden määrä kasvoi jopa 6 347 henkilöllä vuosien 2000-2020 aikana väestön ikääntymisen seurauksena.

Väestön ikärakenne ja ikärakenteen kehitys

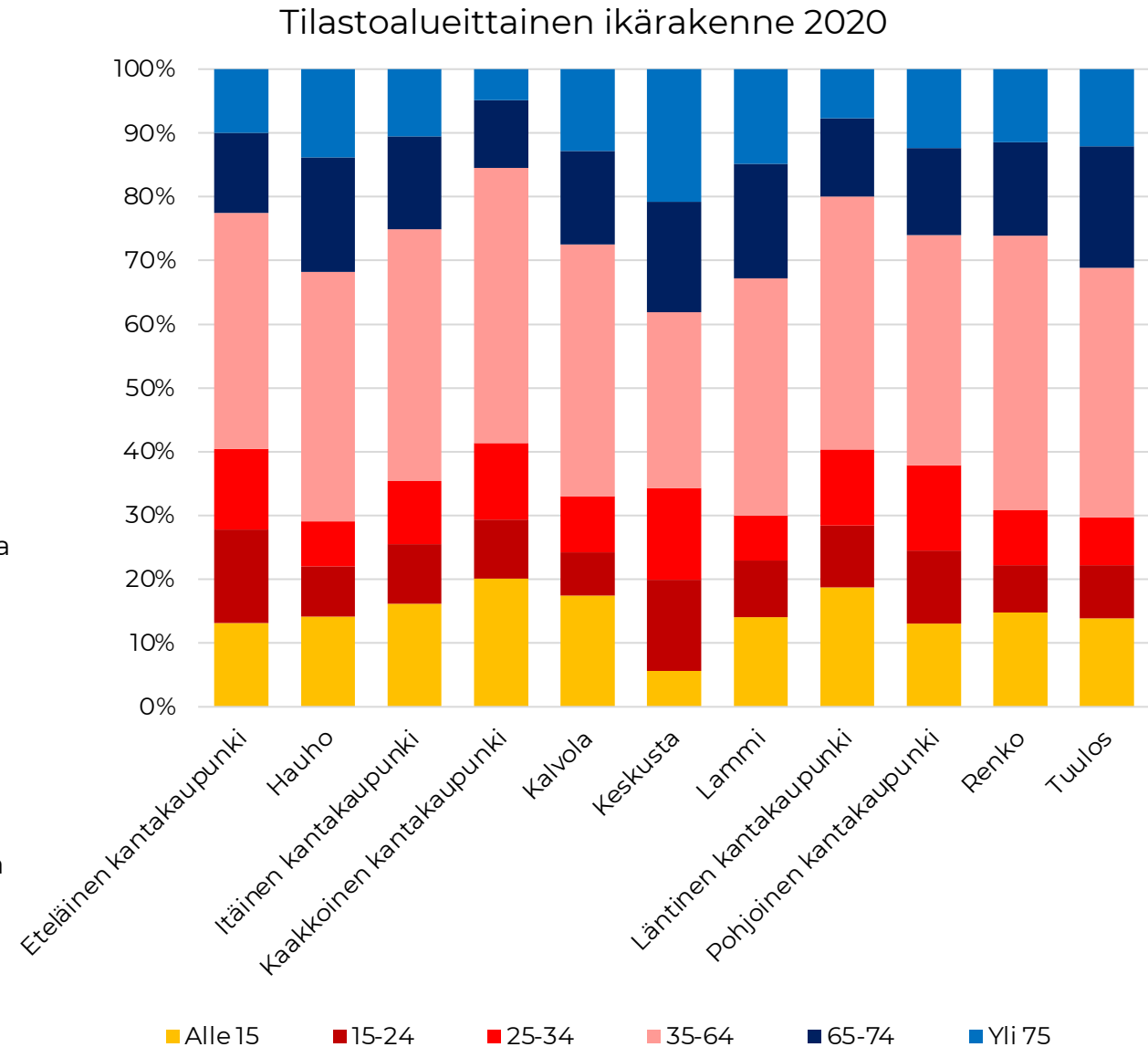

Lähde: Tilastokeskus, Statfin: väestörakenne

Hämeenlinnan tilastoalueiden ikärakenne

Oheisessa kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan tilastoalueiden ikärakennetta. Seuraavilla dioilla (12-14) on kuvattu ennustealueiden ja pienalueiden ikärakennetta.

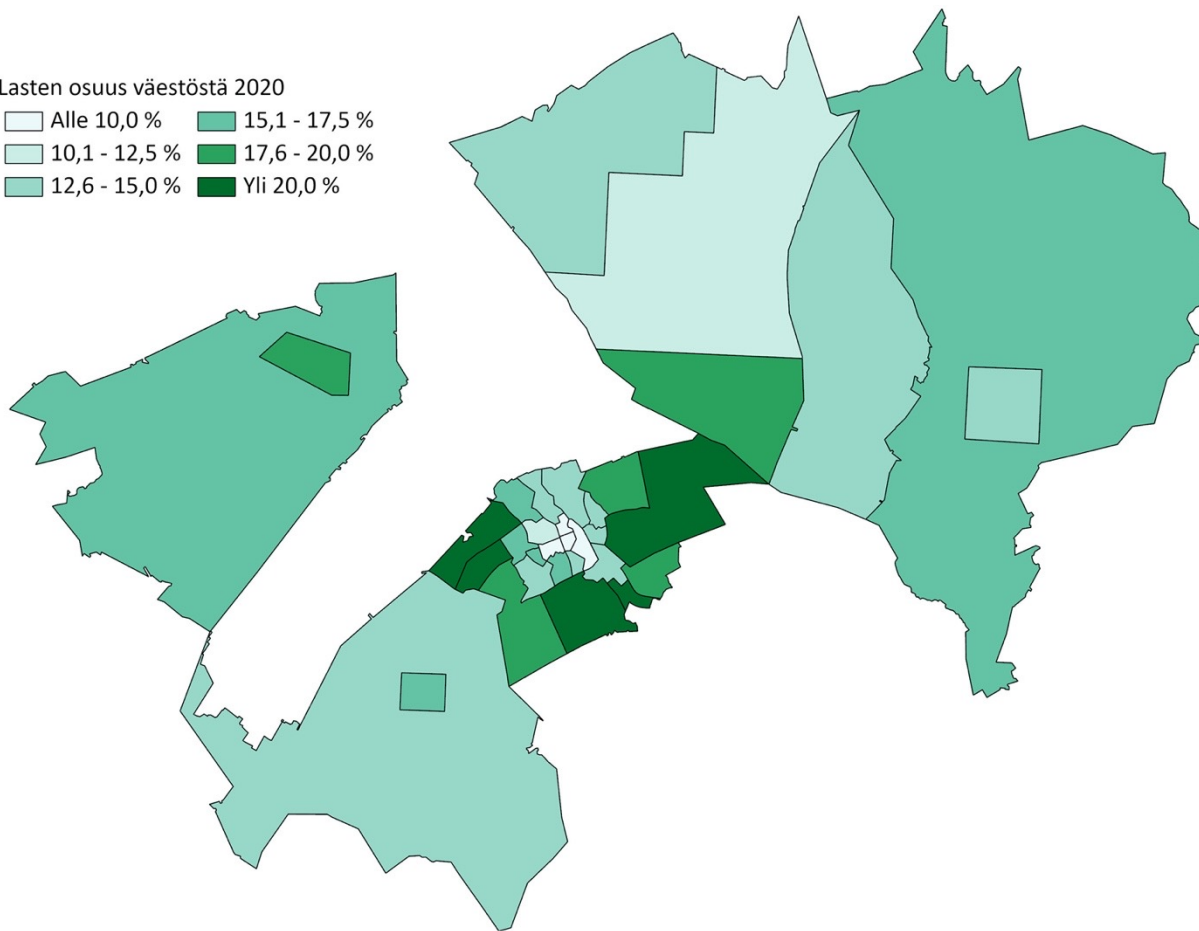
- **Lasten (alle 15-vuotiaat)** osuus vaihtelee voimakkaasti Hämeenlinnan tilastoalueilla. Kaakkoisessa kantakaupungissa yli 20 prosenttia ja Läntisessä kantakaupungissa sekä Kalvolassa lähes 20 prosenttia väestöstä on lapsia. Lasten osuus on erityisen matala Keskustassa, jossa vain 5,7 prosenttia väestöstä on lapsia.
- **Työikäisen (15–64-vuotiaat)** väestön osuus vaihtelee tilastoalueittain 53,1 - 64,4 prosentin välillä. Työikäisen väestön osuus korostuu etenkin kantakaupungin alueilla (pl. Keskusta ja Itäinen) ja alikorostuu etenkin pitäjäalueilla. Nuorten ja nuorten aikuisten osuus korostuu etenkin Keskustassa, muun kantakaupungin alueilla korostuvat yli 35-vuotiaat työikäiset.
- **Eläkeikäisen (yli 64-vuotiaat)** osuus koko väestöstä vaihtelee tilastoalueittain jopa 15,5 - 38,1 prosentin välillä. Kaakkoisessa ja Läntisessä kantakaupungissa alle 20 prosenttia väestöstä on eläkeiässä; näillä alueilla etenkin yli 75-vuotiaiden osuus on matala. Eläkeikäisen väestön osuus on suhteellisen matala myös muilla kantakaupungin alueilla, Keskustaa lukuun ottamatta. Pitäjäalueilla eläkeikäisen väestön osuus korostuu. Matalimmillaan eläkeikäisen väestön osuus on Rengolla ja Kalvolassa, korkeimmillaan taas Hauholla ja Lammissa. Keskustassa eläkeikäisen väestön osuus on poikkeuksellisen korkea, sillä alueen väestöstä jopa 38,1 prosenttia on eläkeiässä.

Lähde: Tilastokeskus, Statfin: väestörakenne

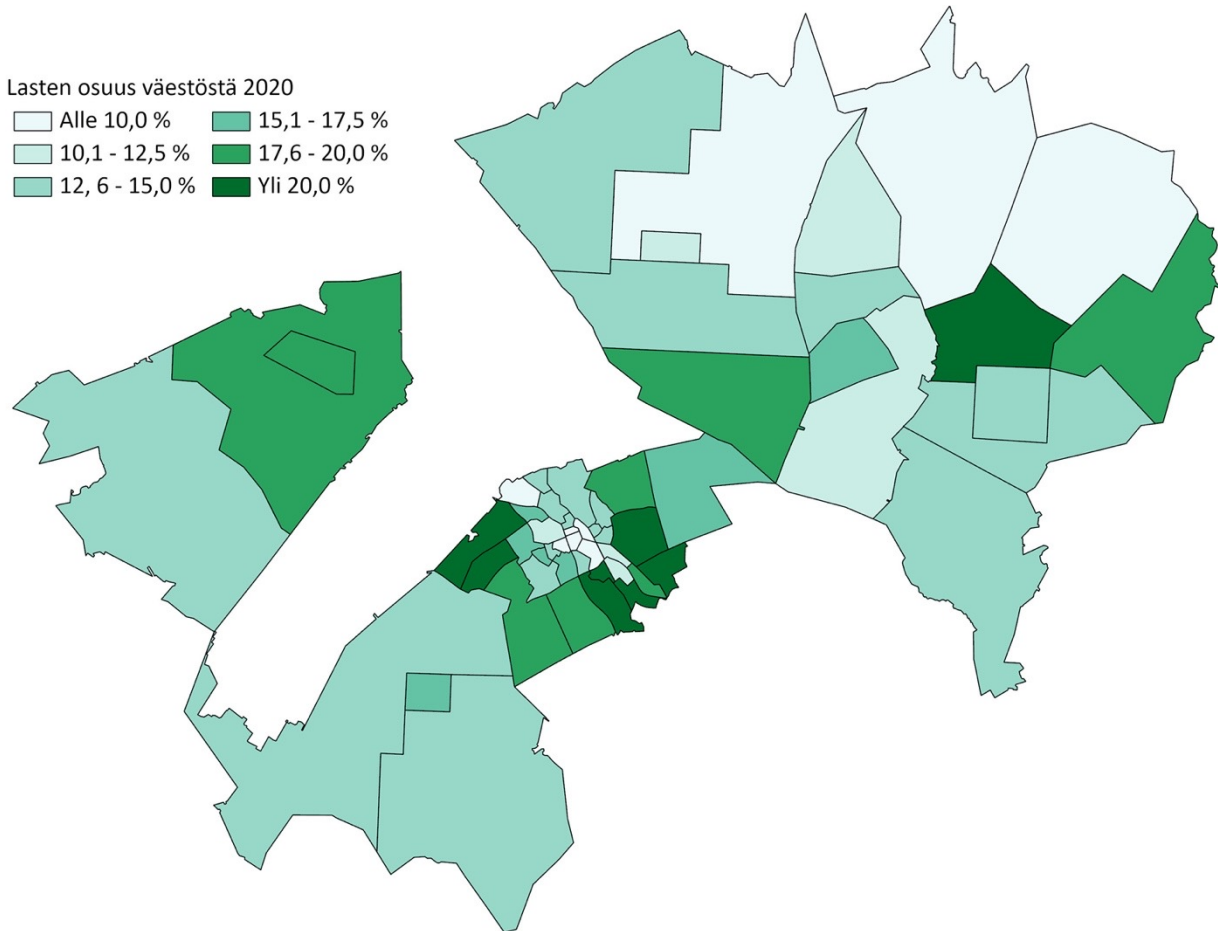
Lasten osuus väestöstä ennustealueilla ja pienalueilla

Lasten osuus väestöstä 2020

Ennustealueet

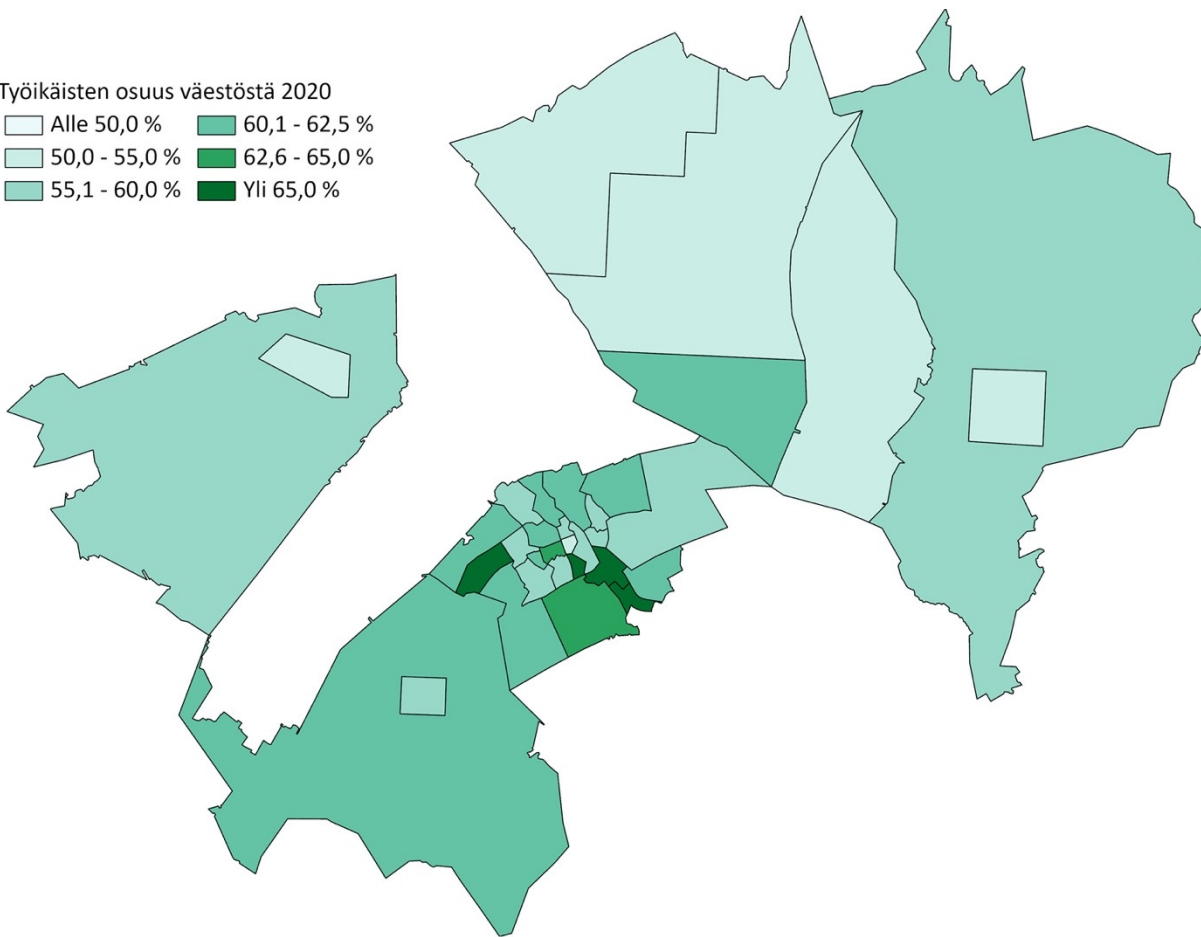
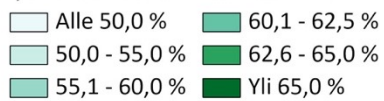
Lasten osuus väestöstä 2020

Pienalueet

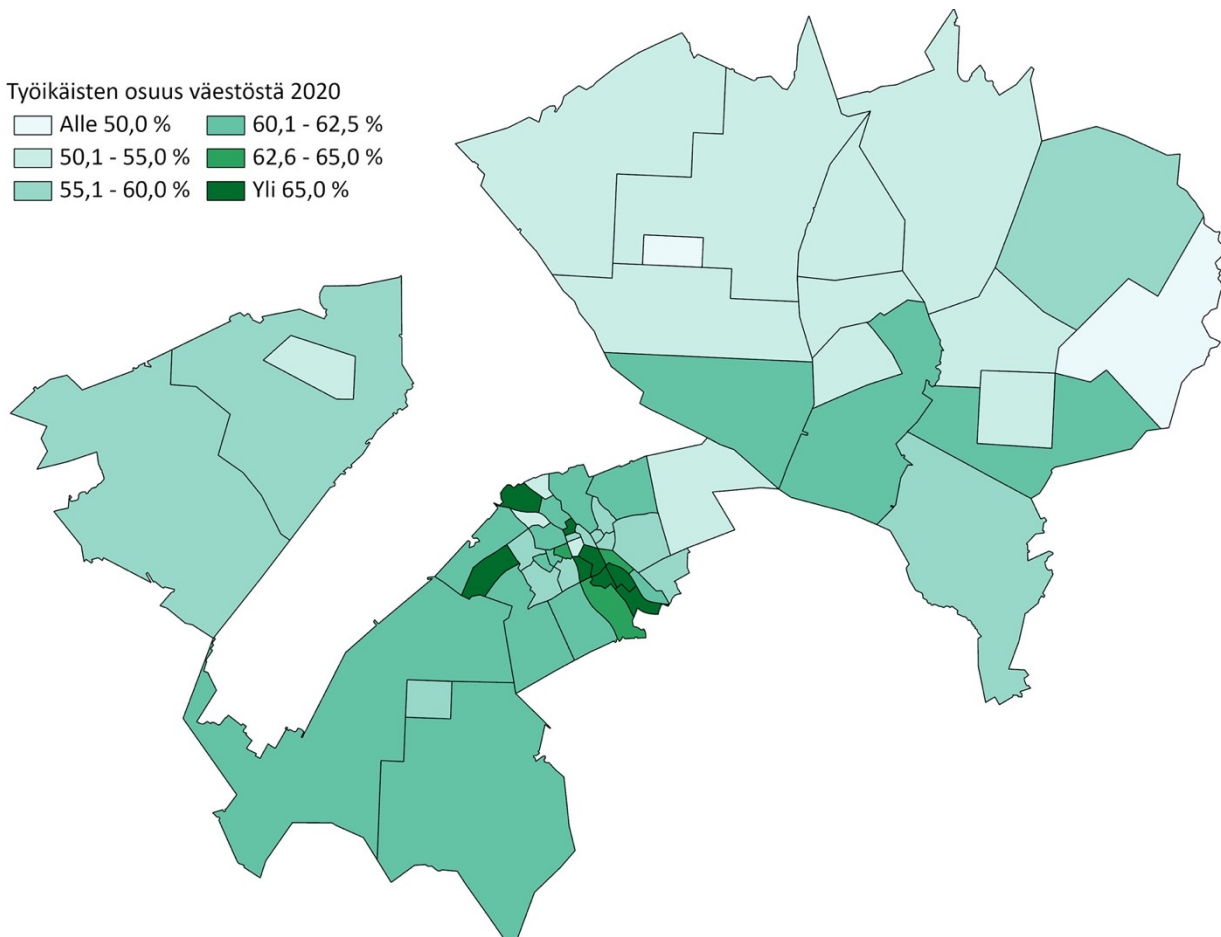
Työikäisten osuus väestöstä ennustealueilla ja pienalueilla

Työikäisten osuus väestöstä 2020

Ennustealueet

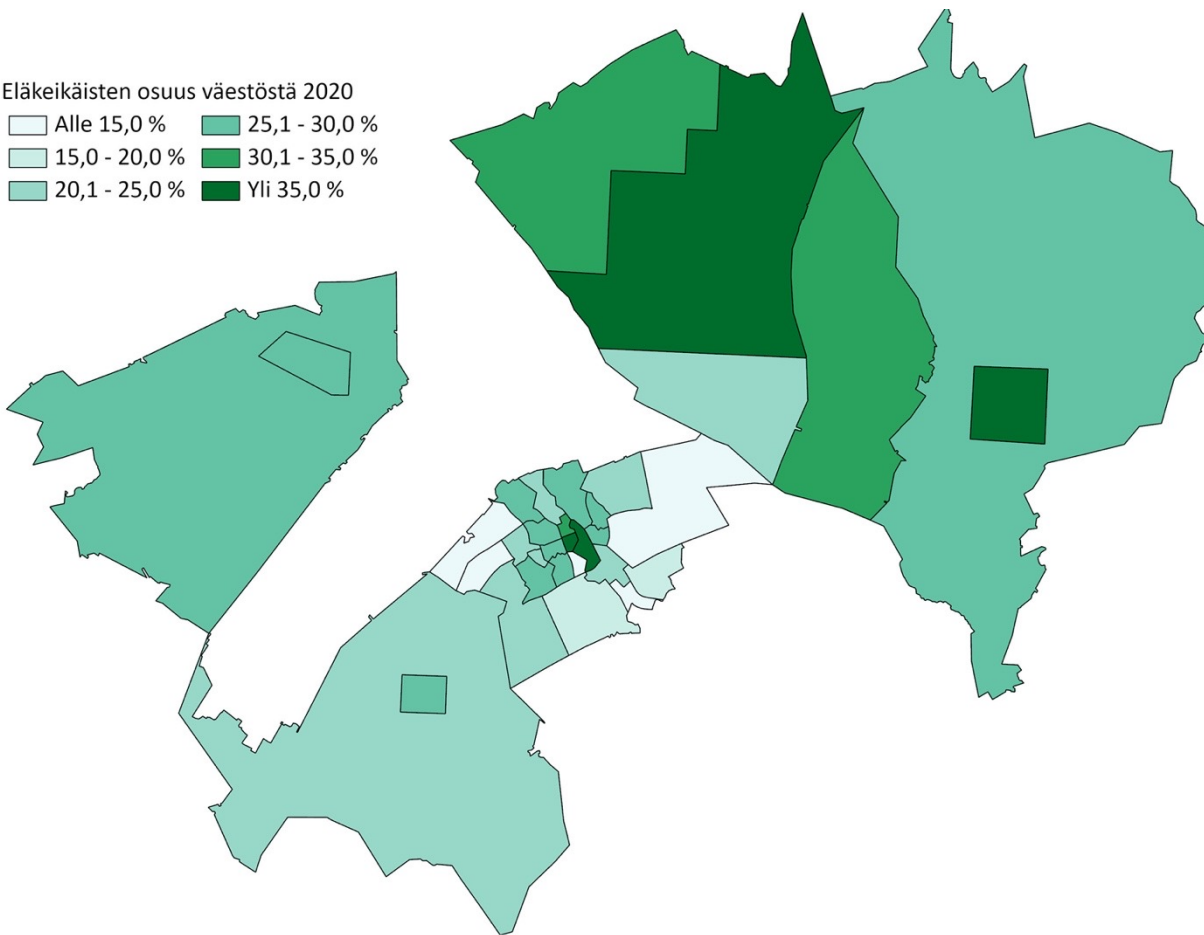
Työikäisten osuus väestöstä 2020

Pienalueet

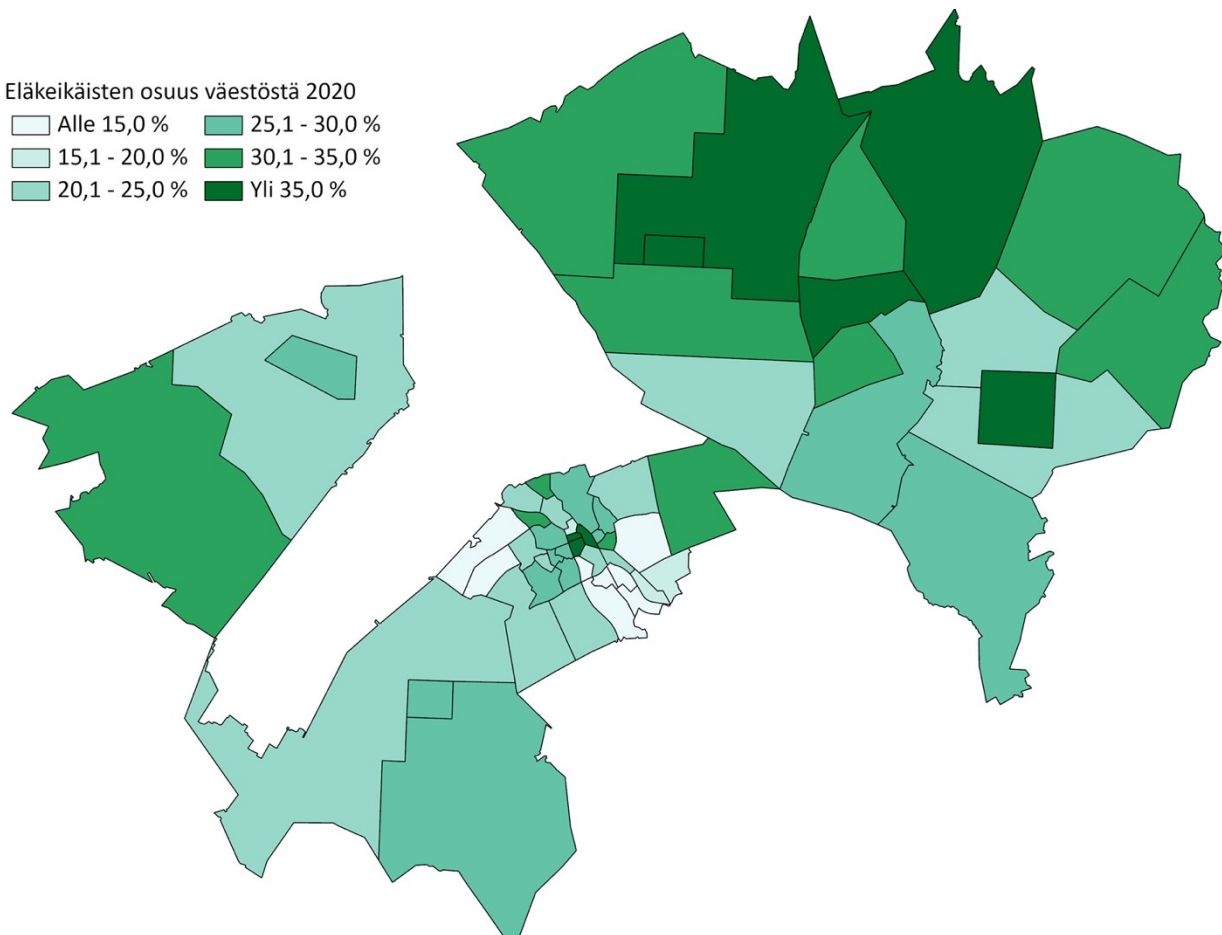
Eläkeikäisten osuus väestöstä ennustealueilla ja pienalueilla

Eläkeikäisten osuus väestöstä 2020

Ennustealueet

Eläkeikäisten osuus väestöstä 2020

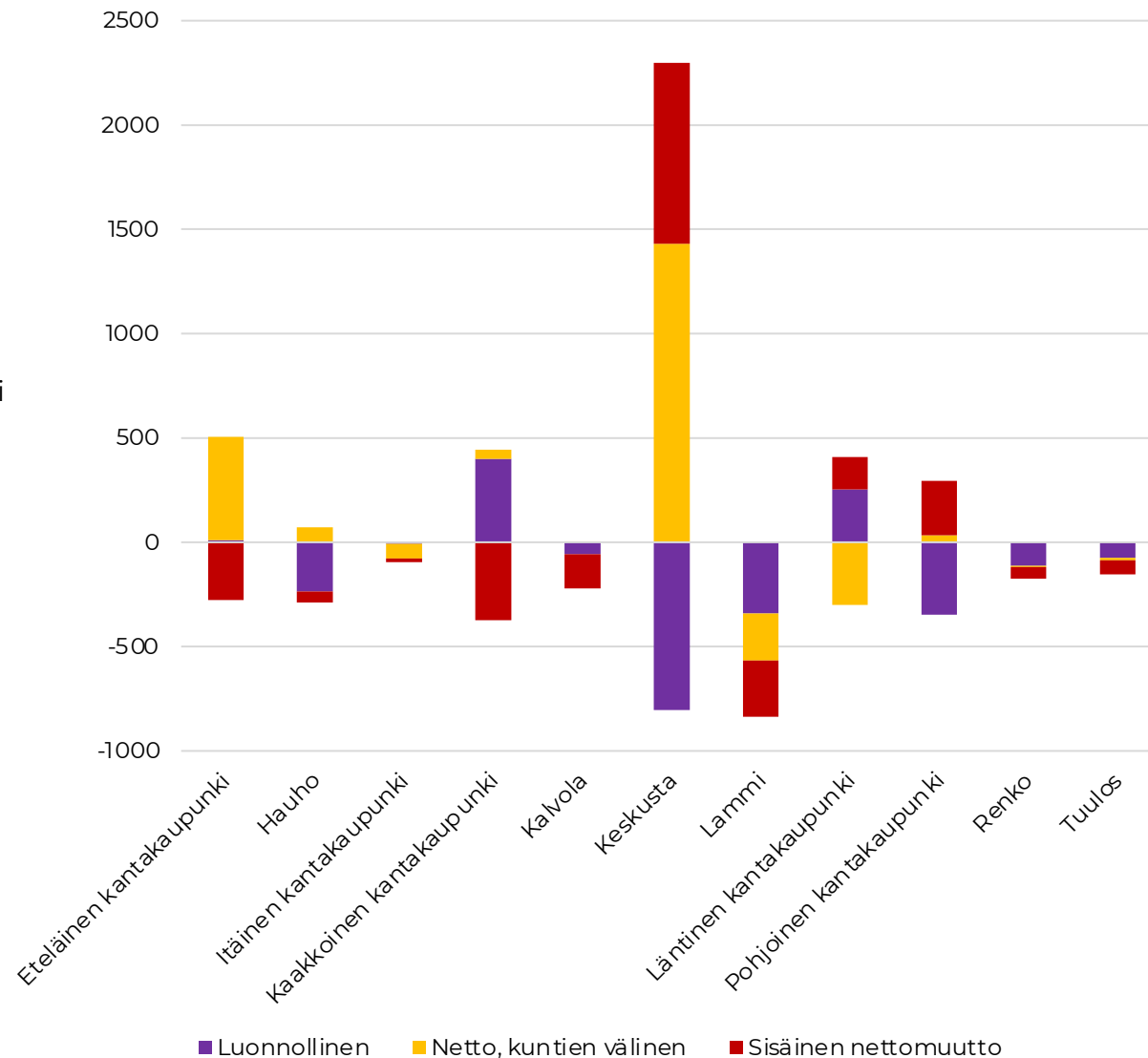
Pienalueet

Hämeenlinnan väestönkehityksen osatekijät

Kuviossa on kuvattu vuosien 2000-2020 väestönkehityksen osatekijöitä tilastoalueittain. Seuraavilla dioilla (diat 16-18) on kuvattu väestönkehityksen osatekijöitä ennuste- ja pienalueilla.

- **Luonnollinen väestönlisäys** (syntyneet - kuolleet) jäi Hämeenlinnassa huomattavan negatiiviseksi 2010-luvulla. Erityisesti Keskustan alueella luonnollinen väestönlisäys supisti voimakkaasti väestöä. Keskustan lisäksi pitäjääalueilla luonnollinen väestönlisäys oli huomattavan negatiivista iäkkään väestörakenteen takia. Kantakaupungin muilla alueilla luonnollinen väestönlisäys oli pääosin positiivista; (poikkeuksena Pohjoinen kantakaupunki).
- **Kuntien välinen muuttoliike** eriytti Hämeenlinnan sisäistä väestönkehitystä. Etenkin Eteläinen kantakaupunki ja Keskusta saivat erittäin suuria muuttovoittoja kuntien välisestä muuttoliikkeestä; muut kantakaupungin alueet taas saivat joko pientä muuttovoittoa tai kärsivät pieniä tappioita. Pitäjäalueet Hauhoa lukuun ottamatta kärsivät muuttotappioita. Tarkemmalla jaolla muuttovoittoja saivat etenkin Keskikaupunki (III-IV), Myllymäki ja Asemanseutu; suurimmat tappiot paikantuivat Lammin kirkonkylään ja Papinniittyyn.
- **Hämeenlinnan sisäinen muuttoliike** eriyttää voimakkaasti kaupungin sisäistä väestönkehitystä. Etenkin Keskusta sai suuria muuttovoittoja muusta kaupungista, jonka lisäksi Läntinen ja Pohjoinen kantakaupunki saivat maltillisia muuttovoittoja. Muut alueet kärsivät vaihtelevia muuttotappioita. Tarkemmalla jaolla suurimmat voitot paikantuvat Kaurialan, Asemanseudun ja Keskikaupungin alueille, kun taas suurimmat tappiot paikantuvat Nummi-Voutilan, Katuman ja Ojojen-Puistonmäen alueille.

Väestönkehityksen osatekijät* yht. 2010-2020

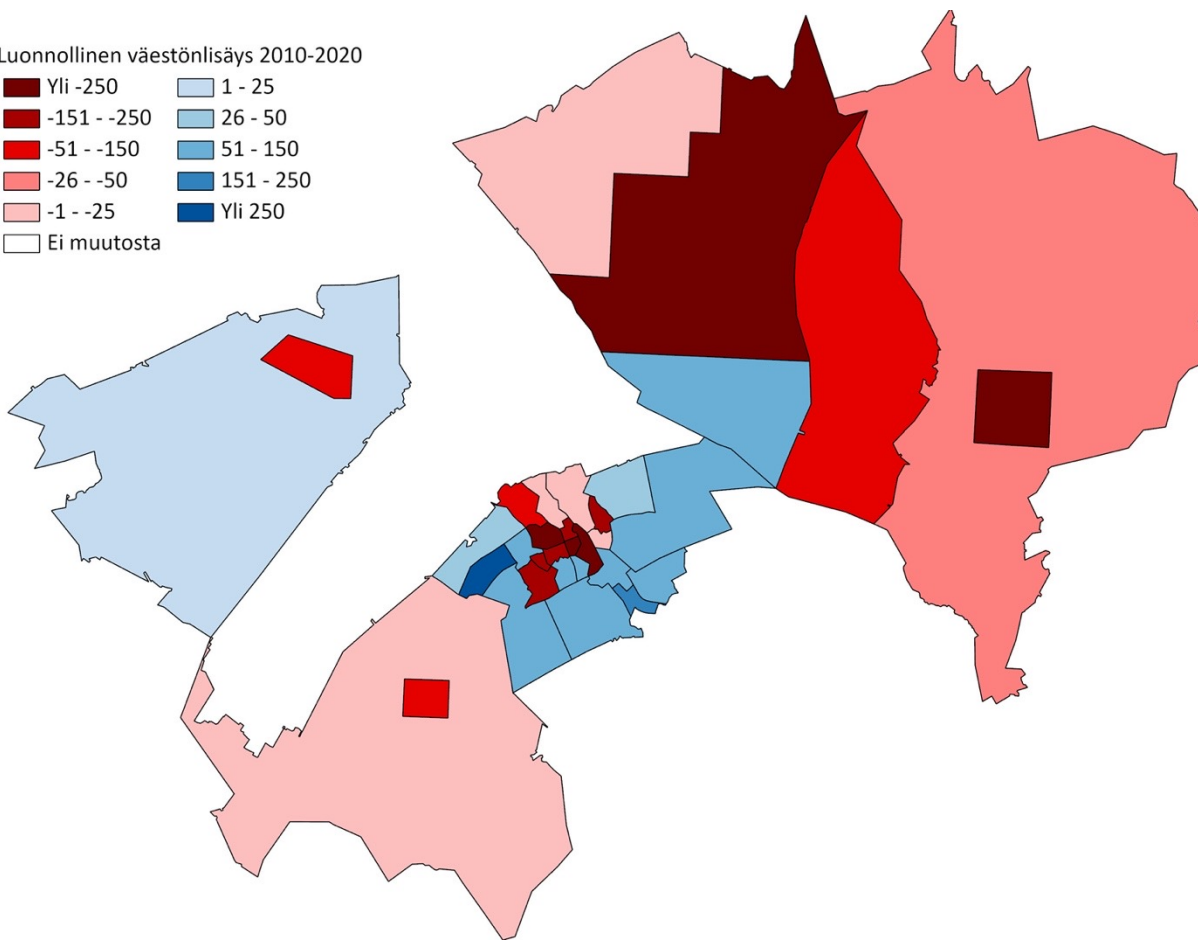
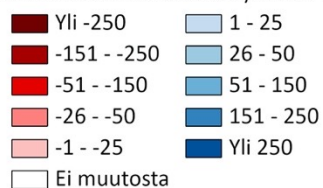

*Maahanmuutosta ei ole saatavilla tietoa kuntaa tarkemmalla tasolla

Lähde: Tilastokeskus, Statfin: Väestörakenne; muuttoliike

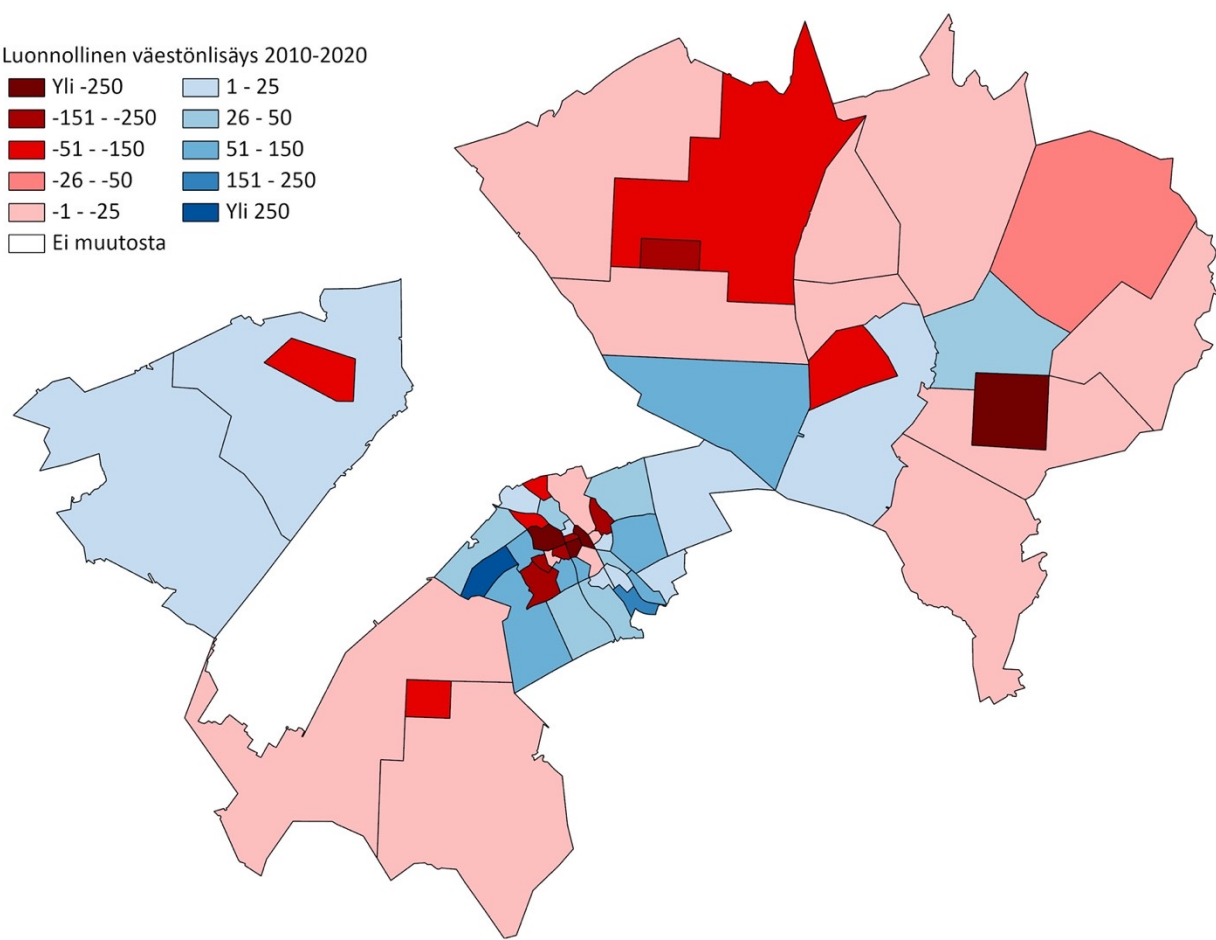
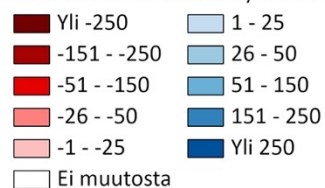
Luonnollinen väestönlisäys ennustealueilla ja pienalueilla

Luonnollinen väestönlisäys 2010-2020

Ennustealueet

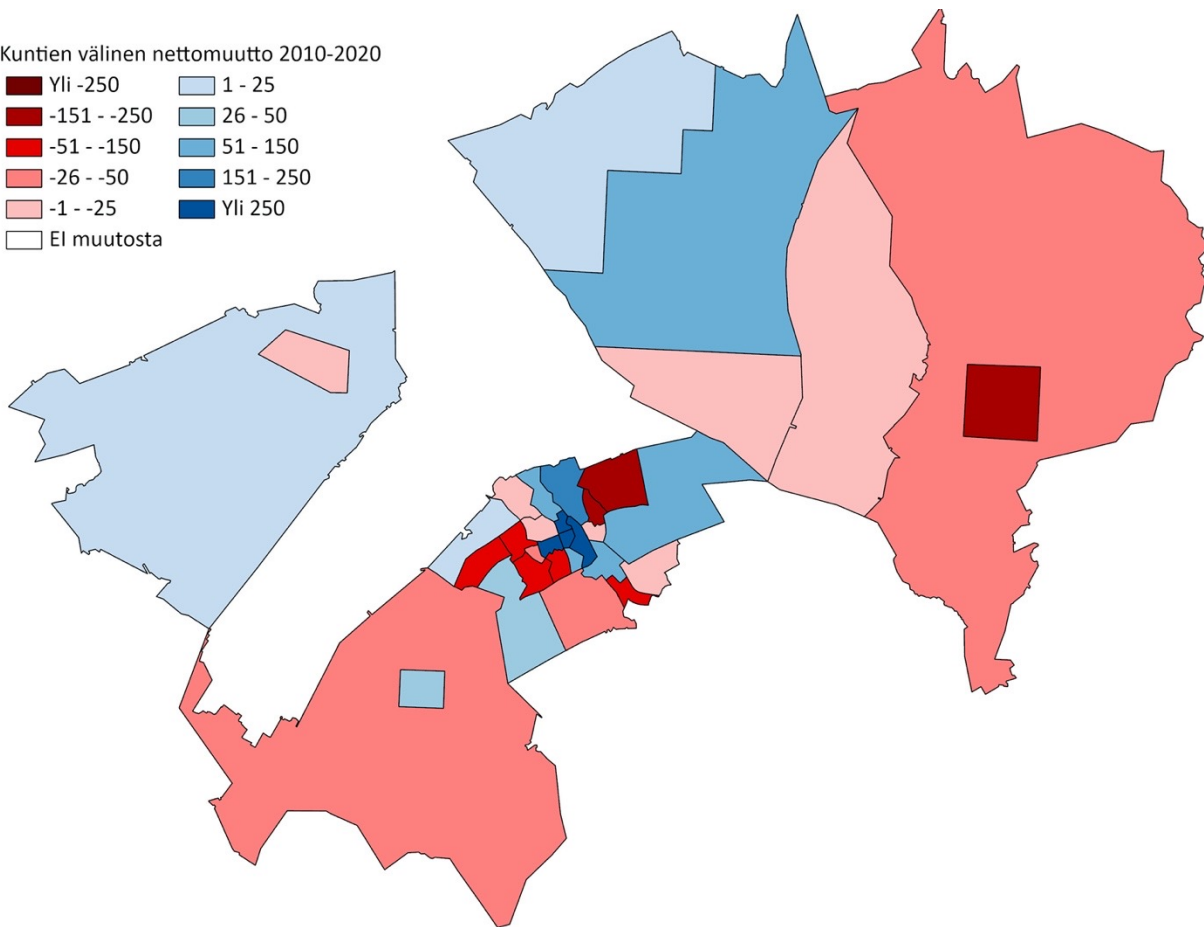
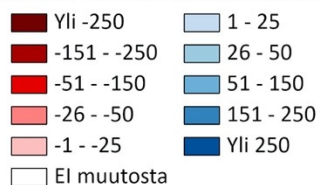
Luonnollinen väestönlisäys 2010-2020

Pienalueet

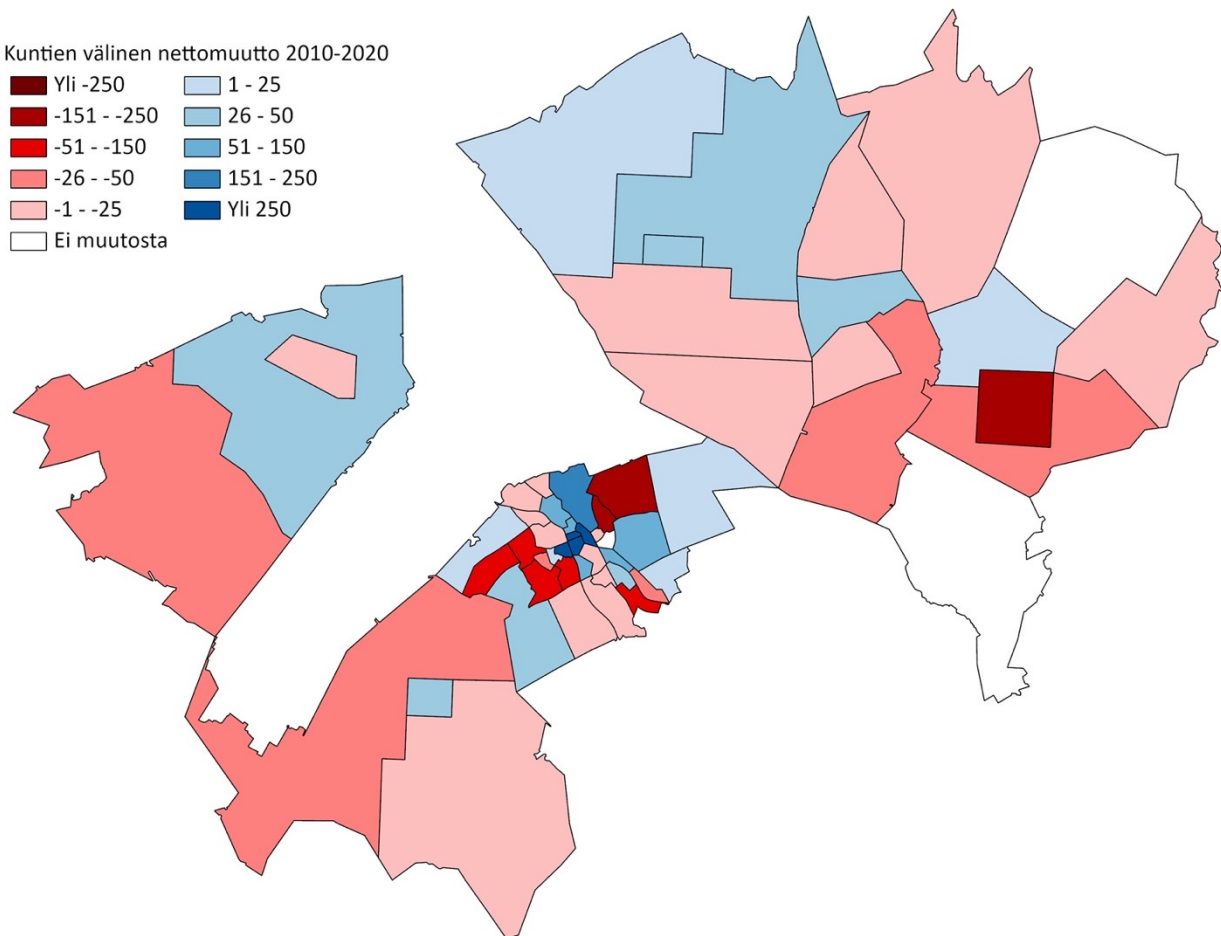
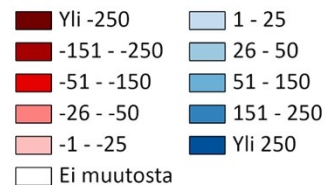
Kuntien nettomuutto ennustealueilla ja pienalueilla

Kuntien välinen nettomuutto 2010-2020

Ennustealueet

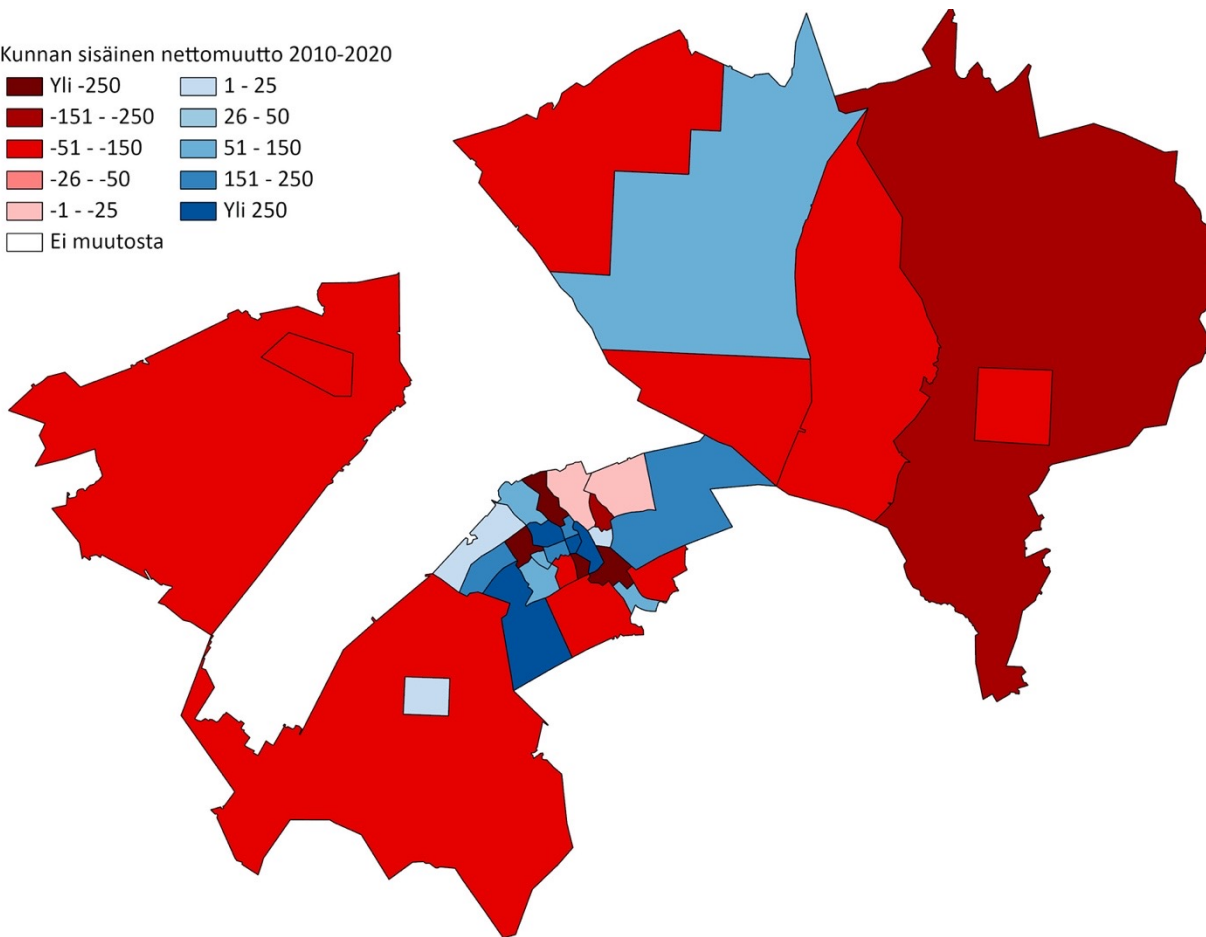
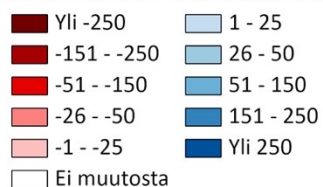
Kuntien välinen nettomuutto 2010-2020

Pienalueet

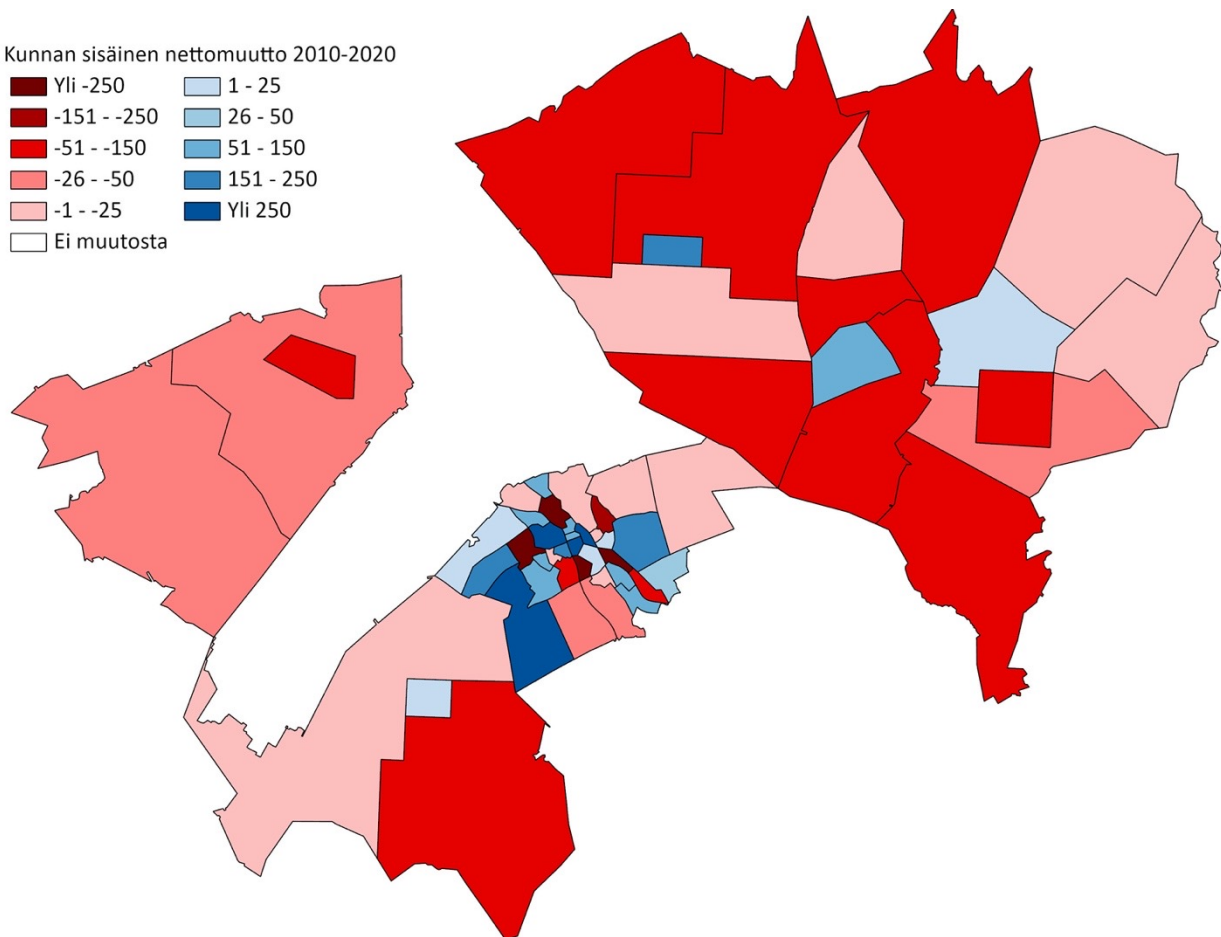
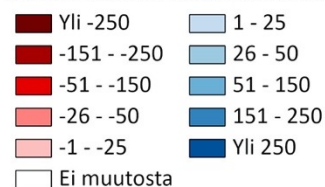
Hämeenlinnan sisäinen nettomuutto ennustealueilla ja pienalueilla

Kunnan sisäinen nettomuutto 2010-2020

Ennustealueet

Kunnan sisäinen nettomuutto 2010-2020

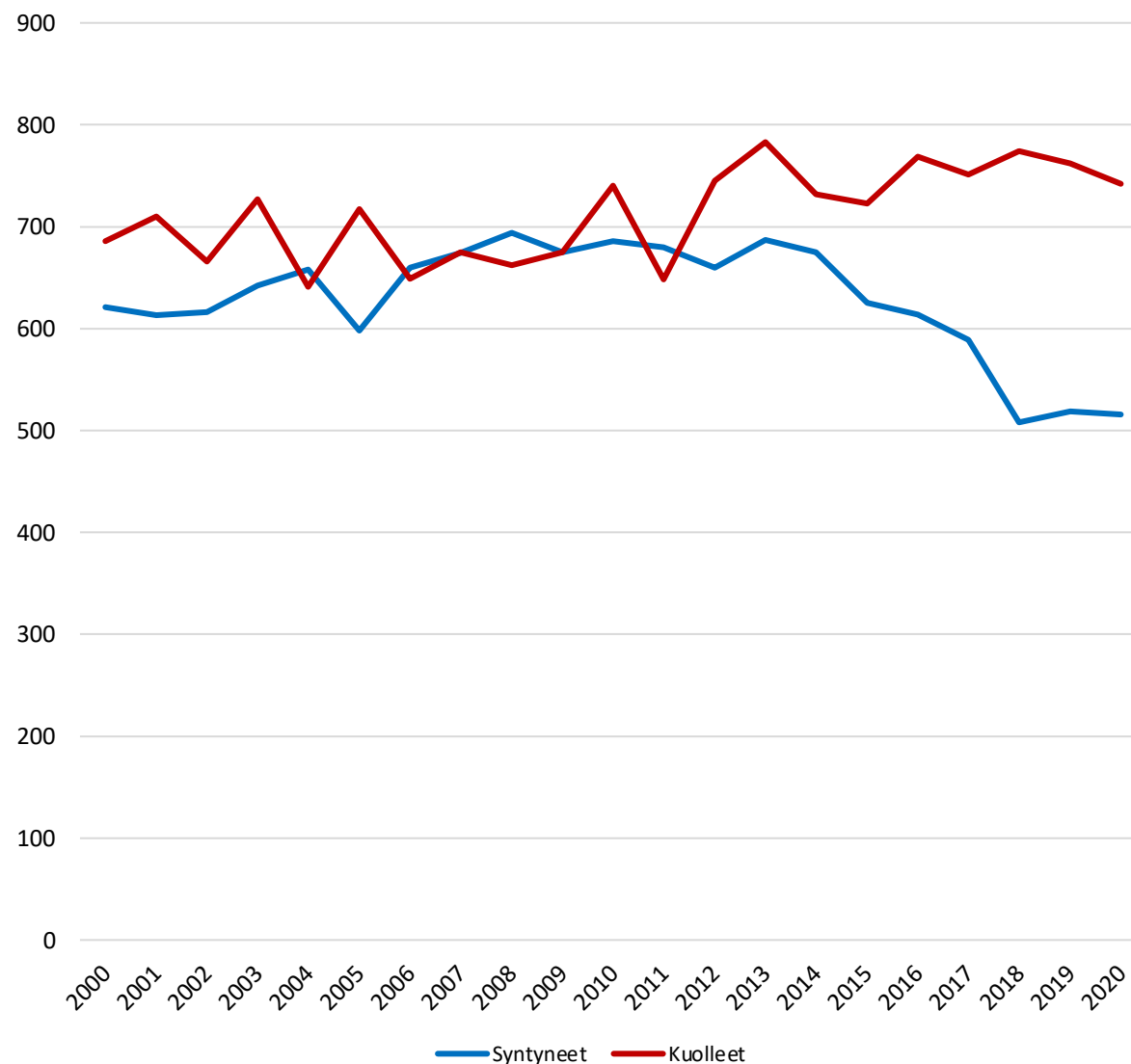
Pienalueet

Syntyneet ja kuolleet 2000-2020

Kuviossa kuvataan Hämeenlinnan syntyneiden ja kuolleiden määrää vuosien 2000-2020 aikana vuositasolla.

- Vuosina 2000-2009 Hämeenlinnassa syntyi keskimäärin 645 lasta vuotta kohden ja vuosien 2010-2020 aikana vuotta kohden syntyi keskimäärin 614 lasta.
- Syntyvyys kasvoi Hämeenlinnassa maltillisesti koko 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen ajan, mutta kääntyi jyrkkään laskuun 2010-luvulla. **Vuosien 2010-2020 aikana syntyvyys on laskenut Hämeenlinnassa lähes neljänneksellä.** Vaikka syntyneiden määrä laski voimakkaasti, kokonaisedelmällisyysluvun kehitys oli Hämeenlinnassa keskimääräistä suurta kaupunkia maltillisempaa.
- **Kuolleisuus on kasvanut tasaisesti Hämeenlinnassa vuosien 2000-2020 aikana.** Vuosien 2000-2009 aikana Hämeenlinnassa kuoli keskimäärin 681 henkilöä vuodessa, kun taas vuosien 2010-2020 aikana kuolleita oli keskimäärin 743 henkilöä vuodessa. Kuolleiden määrän kasvu on seurausta väestön ikääntymisestä.
- **Syntyvyyden lasku ja kuolleisuuden kasvu samaan aikaan näkyy kaupungin luonnollisen väestönlisäyksen voimistuvana negatiivisuutena.** Tämän seurauksena Hämeenlinnan täytyy saada kasvavia muuttovoittoja, jotta väkiluku pysyy edes nykytasolla.

Syntyneet ja kuolleet 2000-2020

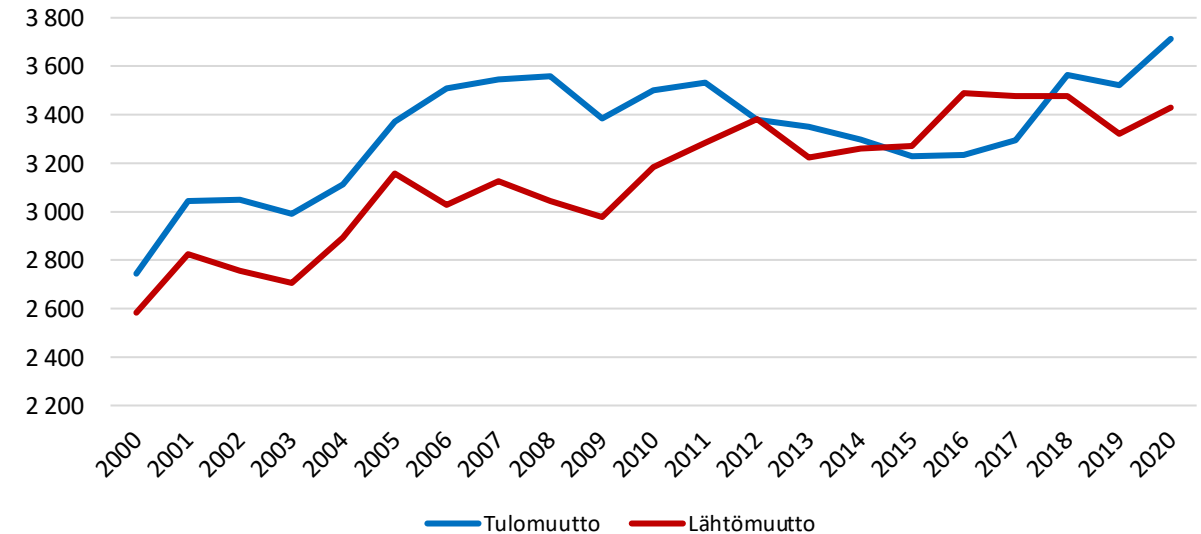

Kuntien välinen tulo- ja lähtö- ja nettomuutto 2000-2020

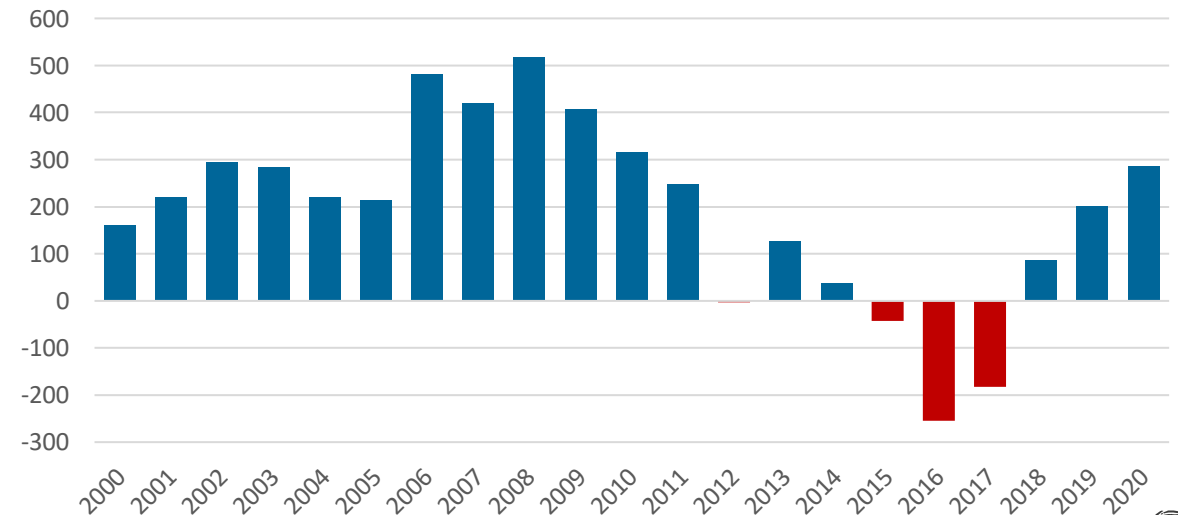
Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan tulo- lähtö- ja nettomuuttoa vuosien 2000-2020 aikana.

- **Hämeenlinnaan muutti (tulomuutto) 37 614 henkilöä vuosien 2010-2020 aikana.** Tulomuuttojen määrä on kasvanut tasaisesti koko tarkastelujakson ajan. Muuttojen määrä kasvoi voimakkaasti 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. 2010-luvun alussa tulomuuttojen määrä väheni kohtuullisesti, mutta muuttojen määrä on jälleen kasvanut voimakkaasti 2010-luvun lopulla.
- **Hämeenlinnasta muutti (lähtömuutto) 36 797 henkilöä vuosien 2010-2020 aikana.** Lähtömuuttojen määrät ovat kasvaneet merkittävästi pidemmän ajan trendinä tarkastelujakson aikana. Vuosien 2005-2010 ja 2016-2020 aikana lähtömuuttojen määrässä tapahtunut kasvu tasaantui, joka näkyi molempina ajanjaksoina muuttovoittojen merkittävänä kasvuna.
- **Hämeenlinna sai vuosien 2010-2020 aikana 817 henkilöä muuttovoittoa (nettomuutto).** Nettomuuton tase on vaihdellut kohtuullisen voimakkaasti tarkastelujakson aikana. Suurempia muuttovoittoja on selittänyt etenkin lähtömuuttojen määrän kasvun tasaantuminen, samalla kun tulomuuttojen määrä on kasvanut. Käänteisesti taas etenkin 2010-luvun alun ja puolivälin muuttotappiot perustuivat tulomuuttojen määrän kasvun taittumiseen.

Tulo- ja lähtömuutto 2000-2020

Maan sisäinen nettomuutto 2000-2020

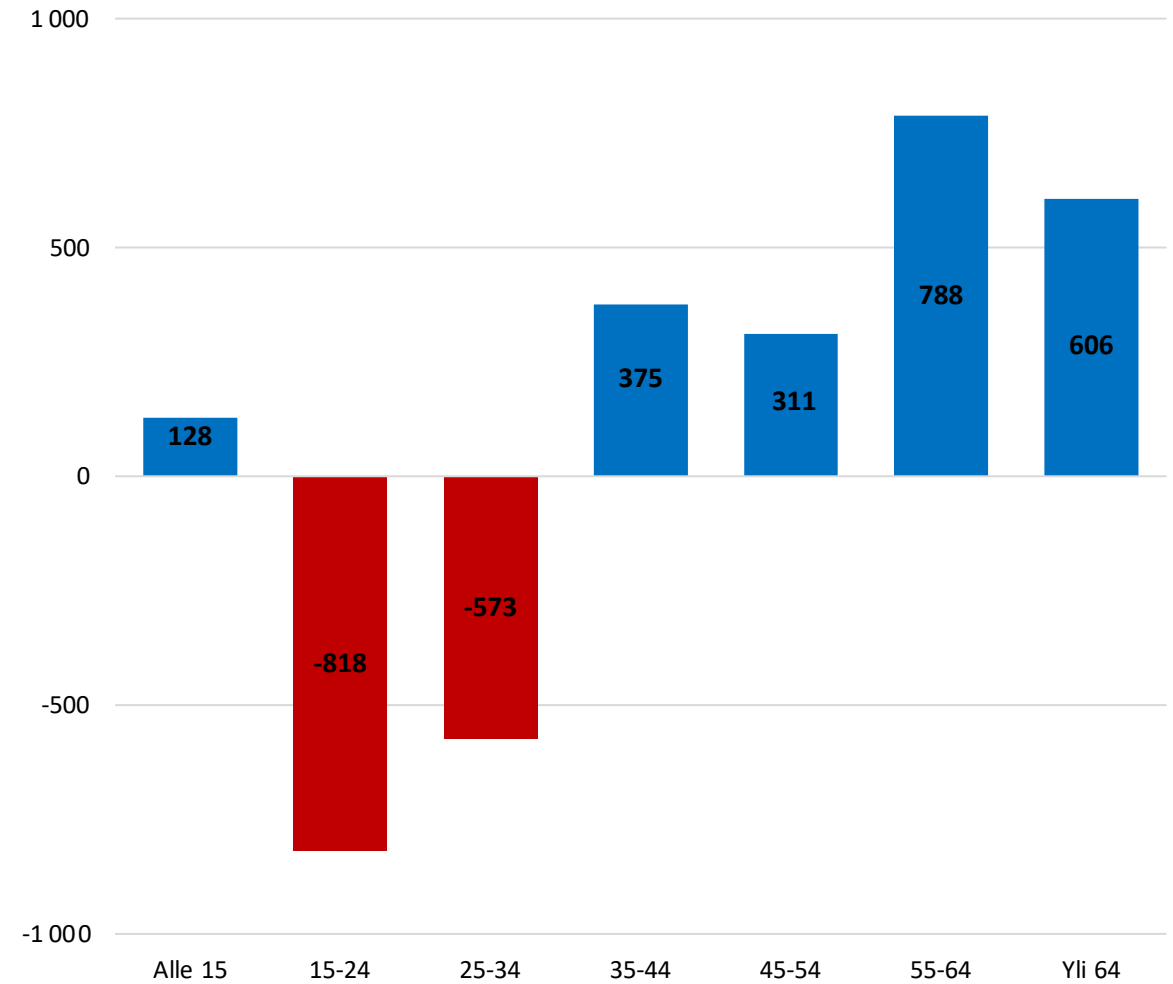

Maan sisäisen muuttoliikkeen ikärakenne

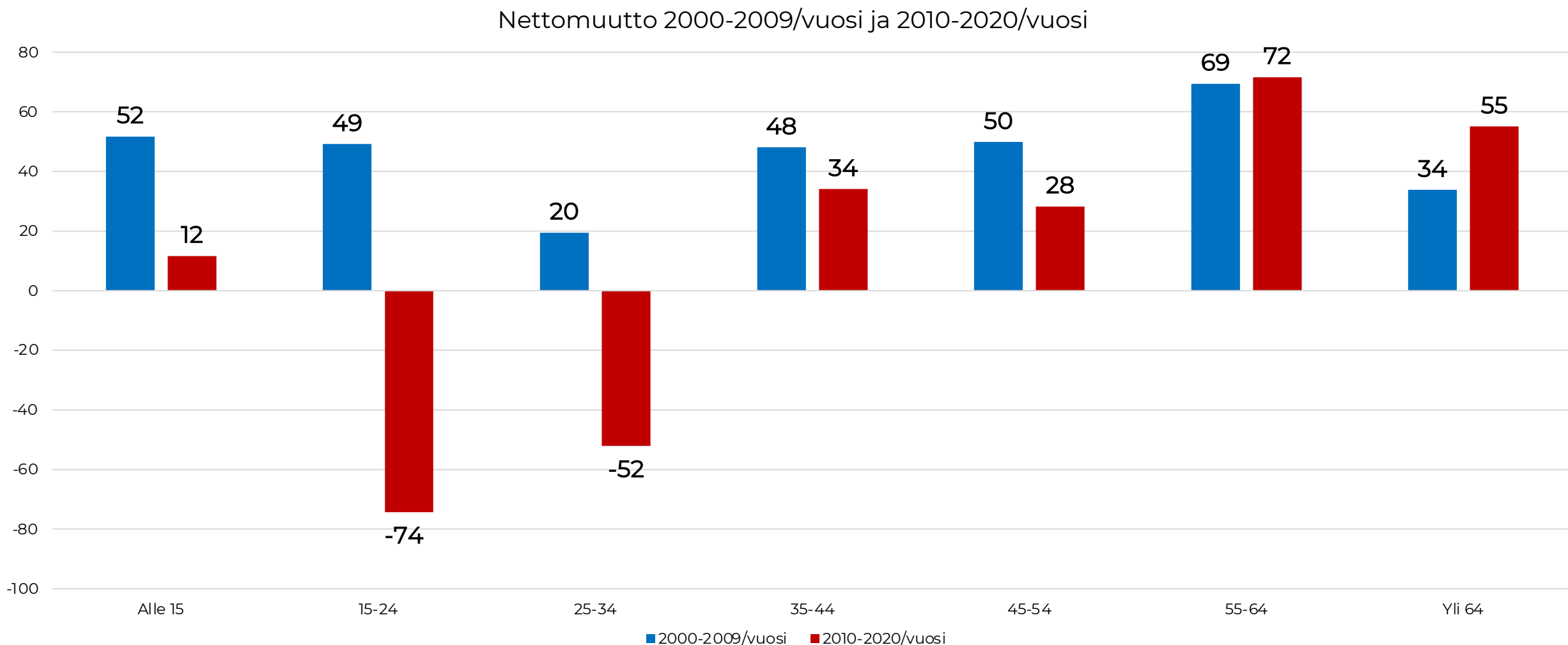
Oheisessa kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan maan sisäisen nettomuuton ikärakennetta vuosien 2010-2020 aikana yhteenlaskettuna. Seuraavalla dialla on kuvattu vuosien 2010-2020 ikäryhmittäistä nettomuuttoa vuosien 2000-2009 keskimääräiseen nettomuuttoon verrattuna (vuotta kohden).

- Hämeenlinna sai merkittävää muuttovoittoa 2010-luvulla kaikista muista ikäluokista, paitsi 15–34-vuotiaista. Muuttovoitot olivat erityisen suuria yli 55-vuotiaiden ikäryhmässä (1 394 henkilöä). Hämeenlinnan iäkkäistä saamat muuttovoitot ovat poikkeuksellisen suuria. Muuttovoitot tätä nuoremmista ikäryhmistä olivat sen sijaan maltillisempia.
- Hämeenlinna kärsi erittäin suurista muuttotappioita 15–34-vuotiaiden ikäryhmässä 2010-luvulla. Muuttotappiot olivat erityisen suuria 15–24-vuotiaiden ikäryhmässä (-1 164 henkilöä). Suuria muuttotappioita selittävät etenkin (korkea)koulutuksen perässä tehdyt muutot. Kaupungin kehityksen haastavampina muuttotappioina voi kuitenkin pitää 25–34-vuotiaiden ikäryhmässä kärsittyjä tappioita, sillä tässä ryhmässä muuttavat ovat pääosin työllisiä ja suhteellisen pysyvää asuinpaikkaa etsiviä.
- Hämeenlinnan nettomuuton taseen heikkeneminen 2010-luvulla aiempaan vuosikymmeneen verrattuna näkyi lähes kaikissa ikäryhmissä. Suurimmat muutokset tapahtuivat alle 35-vuotiaiden ikäryhmissä, joissa Hämeenlinnan nettomuuton tase on heikentynyt erittäin voimakkaasti. Hämeenlinnan muuttovoitot kasvoivat 2010-luvulla vain yli 55-vuotiaiden ikäryhmässä.

Ikäryhmittäinen nettomuutto 2010-2020

Nettomuutto maan sisällä 2000-2009/vuosi ja 2010-2020/vuosi

Maan sisäinen muuttoliike suunnan mukaan

Taulukossa on kuvattu Hämeenlinnan nettomuuttoa ikäryhmittäin vuosien 2010-2020 aikana keskeisimpien seutukuntien kanssa. Seuraavalla dialla kartalla on kuvattu Hämeenlinnan maan sisäistä nettomuuttoa kaikkien seutukuntien kanssa.

- **Hämeenlinna saa muuttovoittoa etenkin lähialueeltaan.** Hämeenlinna sai suuria muuttovoittoja Riihimäen, Hämeenlinnan, Forssan ja Etelä-Pirkanmaan seuduilta. Näiltä seuduilta Hämeenlinna sai muuttovoittoa etenkin nuorten ryhmästä, mutta myös yli 35-vuotiaiden ikäryhmästä. Muuttotappioita Hämeenlinna kärsi näistä seuduista vain muulle Hämeenlinnan seudulle (Hattula & Janakkala) lasten ja 25-34-vuotiaiden ikäryhmissä.
- **Suurimmat muuttotappiot Hämeenlinna kärsii Tampereen seudulle (-1 357 henkilöä).** Hämeenlinna kärsii merkittäviä muuttotappiota myös Turun, Lahden ja Jyväskylän seutukunnille. Näille seutukunnille Hämeenlinna kärsi muuttotappioita etenkin nuorten ryhmässä; muuttotappioita selittää etenkin koulutuksen perässä tehdyt muutot. **Tampereen seudulle kärsityt muuttotappiot ovat kuitenkin suurempia ja koskettavat käytännössä kaikkia ikäryhmiä.**
- **Hämeenlinnan ja Helsingin seudun välisessä nettomuutossa on huomattavia eroja ikäryhmittäin.** Hämeenlinna kärsii suuria muuttotappioita nuorten ja 25-34-vuotiaiden ikäryhmässä, mutta saa suuria muuttovoittoja muista ikäryhmistä. Hämeenlinnan muuttovoitot etenkin yli 55-vuotiaista Helsingin seudulta muuttaneista ovat hyvin suuria ja selittävät ikäryhmästä saatuja poikkeuksellisen suuria muuttovoittoja.

Nettomuutto 2010-2020	Alle 15	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Yli 65	Yht.
Riihimäki	90	297	18	116	80	87	43	731
Hämeenlinna	-121	671	-429	18	78	83	141	441
Forssa	33	203	78	35	27	10	8	394
Etelä-Pirkanmaa	13	237	8	40	11	16	-4	321
Salo	12	56	7	5	2	3	-3	82
Oulu	39	-25	44	0	15	3	-3	73
Pori	3	35	15	2	-3	8	9	69
Raasepori	6	21	4	15	7	6	9	68
Kemi-Tornio	15	18	17	2	2	3	9	66
Loimaa	8	55	12	-7	1	-5	-1	63
Rovaniemi	-7	-7	7	-7	-3	1	2	-14
Åboland-Turunmaa	-2	9	-8	-4	-5	-5	-1	-16
Tunturi-Lappi	4	-1	-6	-5	-3	-8	3	-16
Kuopio	-10	-40	13	-4	3	6	5	-27
Lappeenranta	-10	-45	9	-6	0	4	3	-45
Helsinki	105	-969	-403	183	139	586	286	-73
Jyväskylä	-26	-154	65	-15	-13	-4	4	-143
Lahti	13	-101	-65	23	-4	-10	-10	-154
Turku	-38	-321	1	-23	-8	-8	-13	-410
Tampere	-107	-987	-136	-46	-47	-32	-2	-1357
Muut 49 seutua	108	230	176	53	32	44	121	764
Yhteensä	128	-818	-573	375	311	788	606	817

Hämeenlinnan nettomuutto seutukunnittain 2010-2020

+847

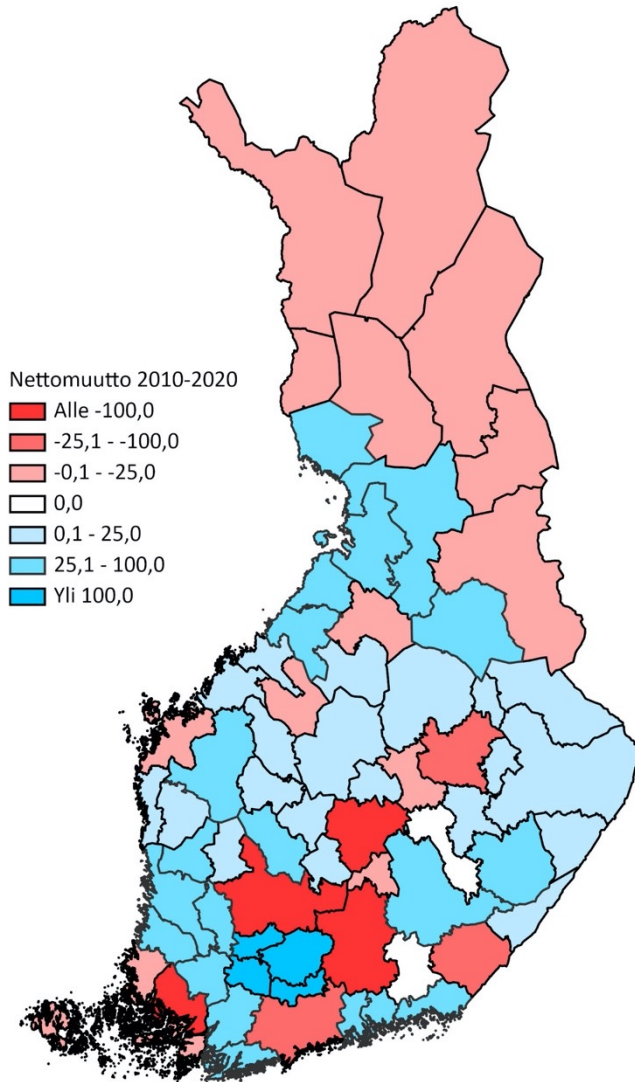
henkilöä muuttovoittoa vuosina 2010-2020.

Eniten muuttovoittoa

**Riihimäen- (+731), Hämeenlinnan (+441), Forssan-
(+394), Etelä-Pirkanmaan (+321) ja Salon
seutukunta (+82).**

Eniten muuttotappiota

**Tampereen- (-1 357), Turun (-410), Lahden- (-154),
Jyväskylän (-143) ja Helsingin seutukunta (-73).**

Nettomuutto 2010-2020 tilastoalueittain

Taulukossa on kuvattu Hämeenlinnan tilastoalueiden kuntien välistä nettomuuttoa ikäryhmittäin vuosien 2010-2020 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu taulukossa kuntien välistä nettomuuttoa tarkemmalla ennustealuejaolla.

- Hämeenlinna kärsi muuttotappioita etenkin nuorten muuttoliikkeessä. Tilastoalueittain erot kaupungin sisällä ovat kuitenkin suuria. Etenkin pitäjäalueet, sekä Itäinen ja Läntinen kantakaupunki kärsivät suuria tappioita nuorten muuttoliikkeessä, kun taas Keskusta, Eteläinen ja Pohjoinen kantakaupunki saavat merkittäviä muuttovoittoja nuorista. Muuttovoitot paikantuvat etenkin Virvelin, Asemanseudun, Myllymäen ja Keskustan alueille. **Muuttovoitot nuorista näkyivät samoilla alueilla muuttotappioina 25–34-vuotiaiden ikäryhmässä.** 25–34-vuotiaista muuttovoittoja saavat etenkin Hauho ja Kalvola.
- Hämeenlinna sai kohtuullisia muuttovoittoja 35–44-vuotiaista ja lapsista. 35–44-vuotiaista muuttovoittoa saivat lähes kaikki alueet; lapsien osalta muuttovoitot olivat taas vaihtelevampia. Molemmista ikäryhmistä muuttovoittoja saivat etenkin Sairio ja Myllymäki.
- Hämeenlinna sai poikkeuksellisen suuria muuttovoittoja yli 45-vuotiaista. Tästä ikäryhmästä muuttovoittoja saivat lähes kaikki alueet; suurimmat voitot paikantuivat kuitenkin Keskustaan ja Itäiseen kantakaupunkiin. Tarkemmalla jaolla etenkin Keskikaupunki ja Asemanseutu saivat suuria muuttovoittoja, mutta myös esim. Hauhon ja Lammin kirkonkylä saivat merkittäviä muuttovoittoja yli 45-vuotiaista muuttajista

Nettomuutto 2010-2020	Alle 15	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Yli 65	Yht.
Eteläinen kantakaupunki	102	227	-128	103	45	52	94	495
Hauho	16	-137	55	33	17	71	16	71
Itäinen kantakaupunki	63	-383	8	57	18	120	47	-70
Kaakkoinen kantakaupunki	-23	3	8	17	-11	27	23	44
Kalvola	31	-134	64	26	18	11	-11	5
Keskusta	63	574	-155	152	192	321	284	1431
Lammi	-44	-288	-55	7	18	80	56	-225
Läntinen kantakaupunki	-14	-368	15	-29	9	47	39	-301
Pohjoinen kantakaupunki	-38	112	-244	58	55	32	60	35
Renko	20	-122	21	34	13	20	8	-6
Tuulos	-8	-55	25	5	9	25	-10	-10

Lähde: Tilastokeskus: Muuttoliike ja väestönmuutokset -tietokanta

Nettomuutto ikäryhmittäin, ennustealueet

	Alle 15	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 65	Yht.
Asemanseutu	2	144	28	50	54	76	92	446
Eteläinen	11	-34	20	1	-7	-7	-1	-17
Harviala	-5	-44	9	3	11	-10	13	-24
Hattelmala-Miemala	6	-57	16	3	-6	-4	7	-35
Hauhonkirkonkylä -	6	-81	23	27	15	59	24	73
Hirsimäki	-14	-111	5	19	-6	6	1	-100
Idänpää - Katinen	12	-16	16	-16	-12	4	-5	-17
Iittala	20	-98	36	17	8	17	-2	-2
Iittalan ympäristö - Pirtinkoski	11	-36	28	9	10	-6	-9	7
Jukola	-45	44	-25	-21	5	10	5	-27
Kankaantausta	26	-105	-33	21	-4	16	17	-62
Katuma - Paikkala	11	93	0	24	-19	25	-6	127
Kauriala	12	26	-164	24	42	9	26	-25
Keskikaupunki I-II	39	274	-87	54	63	90	68	501
Keskikaupunki III-IV	22	156	-96	48	75	155	124	484
Kukostensyrjä	-8	-167	2	16	-18	10	12	-153
Käikkälä	-29	-46	0	-10	-2	12	16	-59
Lammin ympäristö	15	-90	-6	23	8	19	-15	-45
Lamminkirkonkylä	-59	-198	-49	-16	10	61	71	-180
Loimalahti	7	-33	35	12	0	13	-2	32
Luolaja	-15	-108	1	-24	-11	5	6	-146
Myllymäki - Nuppola	82	162	-2	72	48	39	72	473
Nummenkylä - Ahoineen	-13	-81	9	17	8	6	6	-48
Nummi-Voutila	29	-112	-21	-21	7	20	31	-67
Ojoineen-Puistonmäki	-55	107	-50	34	12	25	12	85
Paavolankulma	29	-56	43	29	0	27	2	74
Papinniitty	-32	-62	-85	-14	11	-7	10	-179
Rengonkirkonkylä	33	-41	12	17	5	14	2	42
Sairio	62	-82	32	42	37	86	28	205
Tuulos	-8	-55	25	5	9	25	-10	-10
Viisari - Pikku-Parola	5	-21	-30	0	1	-2	22	-25
Virveli	-12	227	-109	7	7	1	-2	119
Vuorentaka	24	-48	20	6	14	-7	-2	7
Ylihauho	-1	-22	12	5	9	19	-7	15

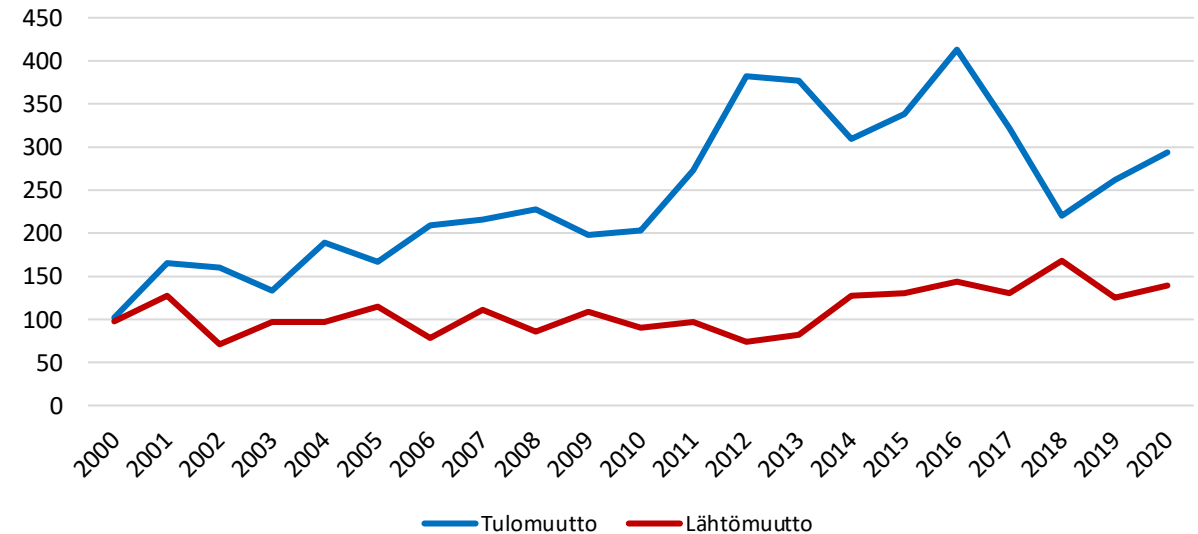
Lähde: Tilastokeskus: Muuttoliike ja väestömuutokset -tietokanta

Maahan-, maasta- ja nettomuutto 2000-2020

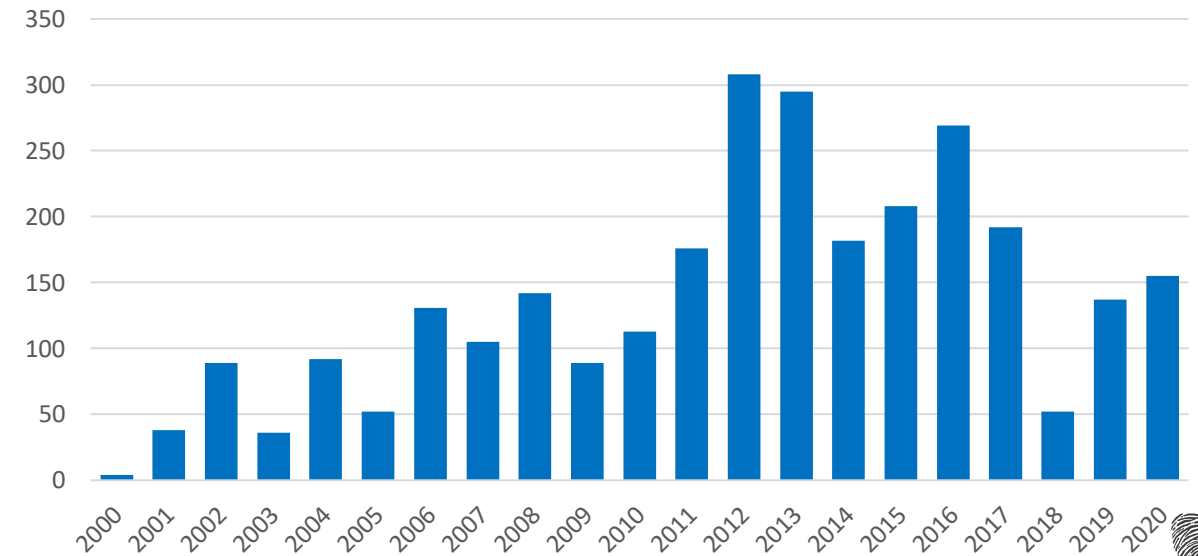
Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan maahan- ja maastamuuttoa sekä nettosiirtolaisuutta vuosien 2000-2020 aikana aikasarjana.

- Hämeenlinnaan muutti ulkomailta 3 393 henkilöä ja Hämeenlinnasta muutti 1 306 henkilöä ulkomaille vuosien 2010-2020 aikana. Maahanmuuttojen määrä kasvoi voimakkaasti 2010-luvun alussa, mutta muuttojen määrä on taas laskenut 2010-luvun lopulla. Maastamuuttojen määrässä tapahtuneet muutokset ovat olleet vähäisempiä.
- Hämeenlinna sai vuosien 2010-2020 aikana 2 087 henkilöä muuttovoittoa ulkomailta. Muuttovoitot ulkomailta kasvoivat etenkin 2010-luvun alkupuoliskolla maahanmuuton määrän kasvaessa, mutta muuttovoitot ovat vähentyneet loppupuoliskolla maahanmuuttojen määrän vähentyessä ja maastamuuttojen määrän kasvaessa.
- Hämeenlinna sai ulkomailta muuttovoittoja erityisesti alle 34-vuotiaiden kansainvälisestä muuttoliikkeestä. Muuttovoitot näistä ikäluokista ovat hyvin tyypillisiä Hämeenlinnan kokoisille kaupungille. Yli 45-vuotiaiden ikäluokissa ulkomailta saadut muuttovoitot olivat lähes marginaalisia. Nettosiirtolaisuuden ikärakenne poikkeaaakin ikärakenteeltaan merkittävästi maan sisäisestä muuttoliikkeestä, painottuen vahvemmin nuorempiin muuttajien ryhmiin.

Maahan- ja maastamuutto 2000-2020

Nettosiirtolaisuus 2000-2020

2. Väestöennuste

**Hämeenlinnan ennustettu väestönkehitys
vuosien 2020-2040 aikana kolmessa
skenaariossa**

Miten väestöennuste on toteutettu

- **Väestöennuste perustui kolmeen eri väestökehityksen osatekijään:** 1) luonnolliseen väestönlisäykseen (syntyvyys ja kuolleisuus, 2) kuntien väliseen nettomuuttoon (tulo- ja lähtömuutto) ja 3) nettomaahanmuuttoon (maasta- ja maahanmuutto). Väestöennuste perustui MDI:n väestöennustepohjaan, joka vastaa yleiseltä logiikaltaan esimerkiksi Tilastokeskuksen väestöennustetta, mutta jossa on muokattu kaikkia väestökehityksen osatekijöitä ja huomioitu tulevan rakentamisen vaikutus. **Ennuste on tehty sekä koko kunnalle, että 34 ennustealueella.** Hämeenlinnan tulevaa väestökehitystä on tarkasteltu kolmella erillisellä skenaarioilla, joihin on lisätty tiettyjä lisäolettamia (kts. seuraava dia).
- **Väestöennuste on toteutettu suhteellisiin muuttoalttiuksiin perustuvana laskelmana ja projektiona.** Jokaisen yksivuotisikäryhmän kehitys projisoidaan seuraavalle vuodelle huomioiden kunkin ikäryhmän kuolleisuus ja muuttoliike. Näin syntyy dynaaminen ennuste, joka huomioi alueen ikärakenteen muutokset ja niiden vaikutuksen luonnolliseen väestönlisäykseen sekä muuttoliikkeeseen.
- **Ennusteen syntyvyyden oletuksena on, että ikäluokittaiset hedelmällisyysasteet pysyvät vuosien 2017-2019 tasolla.** Satunnaisvaihtelun vaikutusten välttämiseksi hedelmällisyysastetta on tarkasteltu kolmen vuoden keskiarvolla. Syntyvyyden oletetaan jäävän vuosien 2017-2019 suhteellisen matalalle tasolle, sillä kunnan mahdollisuudet vaikuttaa syntyvyyteen ovat parhaimmillaankin rajalliset. Syntyvyyden tarkasteluun on kuitenkin tehty kaksi herkkyysslaskelmaa korkeamman syntyvyyden vaikutuksista.
- **Kuolleisuus perustuu Kanta-Hämeen maakunnan väestön vuosien 2010-2019 kuolemanvaaroihin 20–89-vuotiaiden ikäryhmässä, ja koko maan kuolemanvaaroihin 0–19- ja yli 90-vuotiaiden ikäryhmissä.** Kuolemanvaara tarkoittaa tietyn ikäisen henkilön todennäköisyyttä kuolla kyseisen vuoden aikana. **Kuolemanvaarat on laskettu erikseen eri ikäluokille ja sukupuolille.** Kuolemanvaarat on laskettu laajemmasta alueesta huomattavan satunnaisvaihtelun vähentämiseksi. Kuolemanvaaroissa on huomioitu ennakoitu eliniän kasvu vuosien 2020-2040 aikana.
- **Nettosiirtolaisuuden oletuksena on, että maahan ja maastamuutto pysyy vuosien 2010-2019 tasolla lukuun ottamatta vuotta 2016, johon heijastuu vuoden 2015 poikkeuksellinen maahanmuutto.** Nettosiirtolaisuus on laskettu Hämeenlinnan maahan- ja maastamuutosta.
- **Maan sisäinen muuttoliike perustuu alueittain, ikäryhmittäin ja sukupuolittain laskettuihin suhteellisiin muuttoalttiuksiin.** Jokaiselle Hämeenlinnan ennustealueen asukkaalle on laskettu ikä- ja sukupuolittainen muuttoalttiisuus (todennäköisyys muuttaa vuoden aikana). Vastaavasti muussa maassa asuville on laskettu vastaava alttiisuus muuttaa Hämeenlinnaan. Ikäperustainen muuttoalttiisuus tarkoittaa, että 25-vuotiaalla hämeenlinnalaisella on erilainen (suurempi) todennäköisyys muuttaa kuin 80-vuotiaalla hämeenlinnalaisella. Alueellinen alttiisuus tarkoittaa, että Hattulassa asuvalla henkilöllä on suurempi todennäköisyys muuttaa Hämeenlinnaan kuin esimerkiksi Inarissa asuvalla henkilöllä. **Ikä- ja alueittaisten eroavien alttiuksien takia ennuste reagoi sekä ikärakenteen kehitykseen, että eri alueiden väestökehityksen vaikutukseen** (esim. Helsingin kasvu vaikuttaa myös Hämeenlinnan väestökehitykseen). Suhteellisten alttiuksien on oletettu pysyvän koko ennustejakson vastaavina; eli 25-vuotiaalla hämeenlinnalaisella on yhtä suuri todennäköisyys muuttaa vuonna 2030 kuin 2020. **Muuttoalttiudet perustuvat pohjaennusteessa vuosien 2015-2020 muuttoliikkeeseen.**
→ Kaikissa skenaarioissa on muokattu tulo- ja lähtömuuttoalttiuksia.
- **Väestöennuste vietiin samoin olettamien Hämeenlinnan sisäisille ennustealueille.** Ennustealueiden osalta huomioitiin kuntien välistä muuttoliikettä vastaavasti kunnan sisäinen muuttoliike sekä kaavoituksen ja rakentamisen vaikutus väestökehitykseen (esim. kasvu ohjautuu alueelle, jonka tuleva rakentaminen pystyy vastaamaan kasvuun).

Väestöskenaarioiden keskeisimmät olettamat

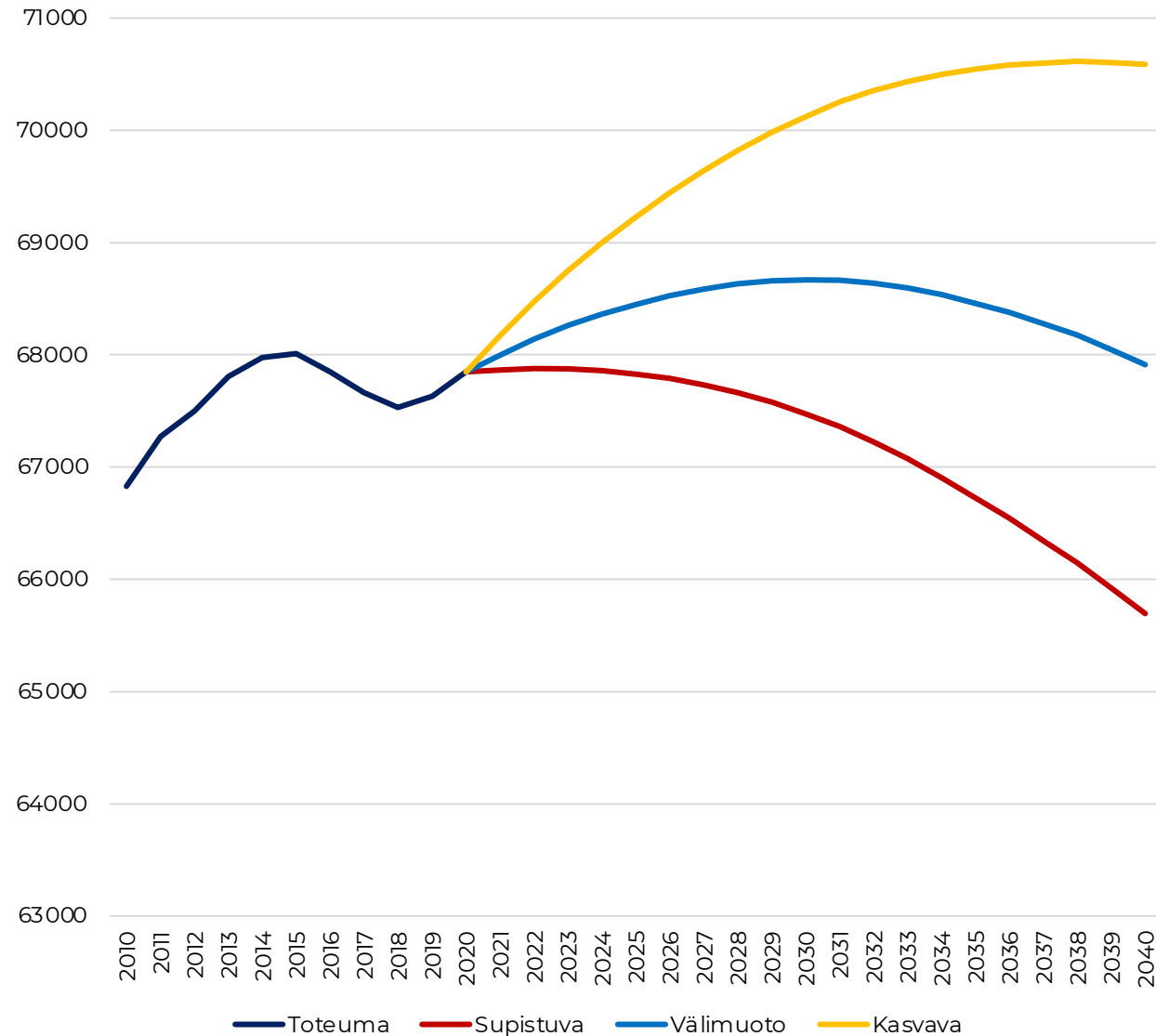
	Supistumis-skenaario	Välimuoto-skenaario	Kasvuskenaario	Verrokki: Tilastokeskuksen vuoden 2019 väestöennuste
Pohjaolettama	Muuttoliike maan sisällä perustuu vuosiin 2015-2019	Muuttoliike maan sisällä perustuu vuosiin 2010-2020	Tavoite: Väkiluku kasvaa keskimäärin 0,2 prosentilla vuodessa	Tilastokeskuksen olettamat; pääasiassa 2010-luvun lopun väestökehityksen dynamiikka
Syntyvyys	Vuosien 2017-2019 syntyvyys	Vuosien 2017-2019 syntyvyys	Vuosien 2017-2019 syntyvyys	Vuoden 2019 syntyvyys
Kuolleisuus	Sama kuin Tilastokeskuksella.	Sama kuin Tilastokeskuksella.	Sama kuin Tilastokeskuksella.	Kuoleman vaarat laskettu vuosista 2010-2019, huomioitu eliniän kasvu tämän ajanjakson ja ennustejakson aikana. Huomioitu alueelliset erot.
Maan sisäinen muutto	Perustuu vuosien 2015-2019 muuttoliikkeen dynamiikkaan (tulo- ja lähtömuutto mallinnettu erikseen).	Perustuu vuosien 2010-2020 muuttoliikkeen dynamiikkaan (tulo- ja lähtömuutto mallinnettu erikseen).	Tavoiteltu kasvu saavutetaan muuttoliikkeestä maan sisältä; muuttovoittoja kasvatettu. Pääosa kasvusta saavutettu tulomuuttoa lisäämällä, lähtömuuttoalttiuksia laskettu maltillisesti.	Perustuu vuosien 2014-2018 muuttoliikkeeseen.
Nettosiirtolaisuus	Perustuu vuosien 2010-2019 maahan- ja maastamuuttoon, ilman vuotta 2016, johon heijastuu vuoden 2015 poikkeuksellinen maahanmuutto.	Perustuu vuosien 2010-2019 maahan- ja maastamuuttoon, ilman vuotta 2016, johon heijastuu vuoden 2015 poikkeuksellinen maahanmuutto.	Perustuu vuosien 2010-2019 maahan- ja maastamuuttoon, ilman vuotta 2016, johon heijastuu vuoden 2015 poikkeuksellinen maahanmuutto.	Perustuu vuosien 2014-2018 maahan- ja maastamuuttoon.
Lopputulos	Väestö vähenee kohtuullisesti	Väkiluku ei muutu merkittävästi	Väestö kasvaa kohtuullisesti	Väestö vähenee kohtuullisesti

Hämeenlinnan ennustettu väestönkehitys

Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan väestönkehitystä kolmessa skenaariossa vuosien 2020-2040 aikana. Kolmen skenaarion ainoa ero on muuttoliikkeen olettamissa.

- **Supistumis-skenaariossa** Hämeenlinnan väestönkehitys nojaa 2010-luvun lopun väestönkehityksen dynamiikkaan. **Supistumis-skenaariossa kaupungin väkiluku vähenee vuosien 2020-2040 aikana 2 153 asukkaalla (-3,2 prosentilla).** Väestönkehitys on maltillista 2020-luvulla, mutta 2030-luvun aikana kasvava kuolleisuus painaa väestönkehityksen negatiiviseksi.
- **Välimuoto-skenaariossa** Hämeenlinnan väestönkehitys perustuu koko 2010-luvun väestönkehityksen dynamiikkaan. **Välimuoto-skenaariossa väkiluku kasvaa vuosien 2020-2040 aikana 63 asukkaalla (0,1 prosentilla).** Kaikki kasvu tapahtuu 2020-luvun aikana ja väkiluku saavuttaa huippunsa 2030-luvun taitteessa. Tämän jälkeen pitkälti kasvavan kuolleiden määrän takia väestö alkaa supistua.
- **Kasvu-skenaariossa** on tavoitteellinen oletama, jossa Hämeenlinna tavoittelee keskimäärin 0,2 prosentin kasvua vuotta kohden ennustejakson aikana. **Kasvu-skenaariossa Väestö kasvaa vuosien 2020-2040 aikana 2 742 asukkaalla (4,0 prosentilla).** Myös tässä skenaariossa valta osa kasvusta tapahtuisi 2020-luvulla; 2030-luvun lopulla väestön ikääntyminen painaa väestönkehityksen negatiiviseksi.

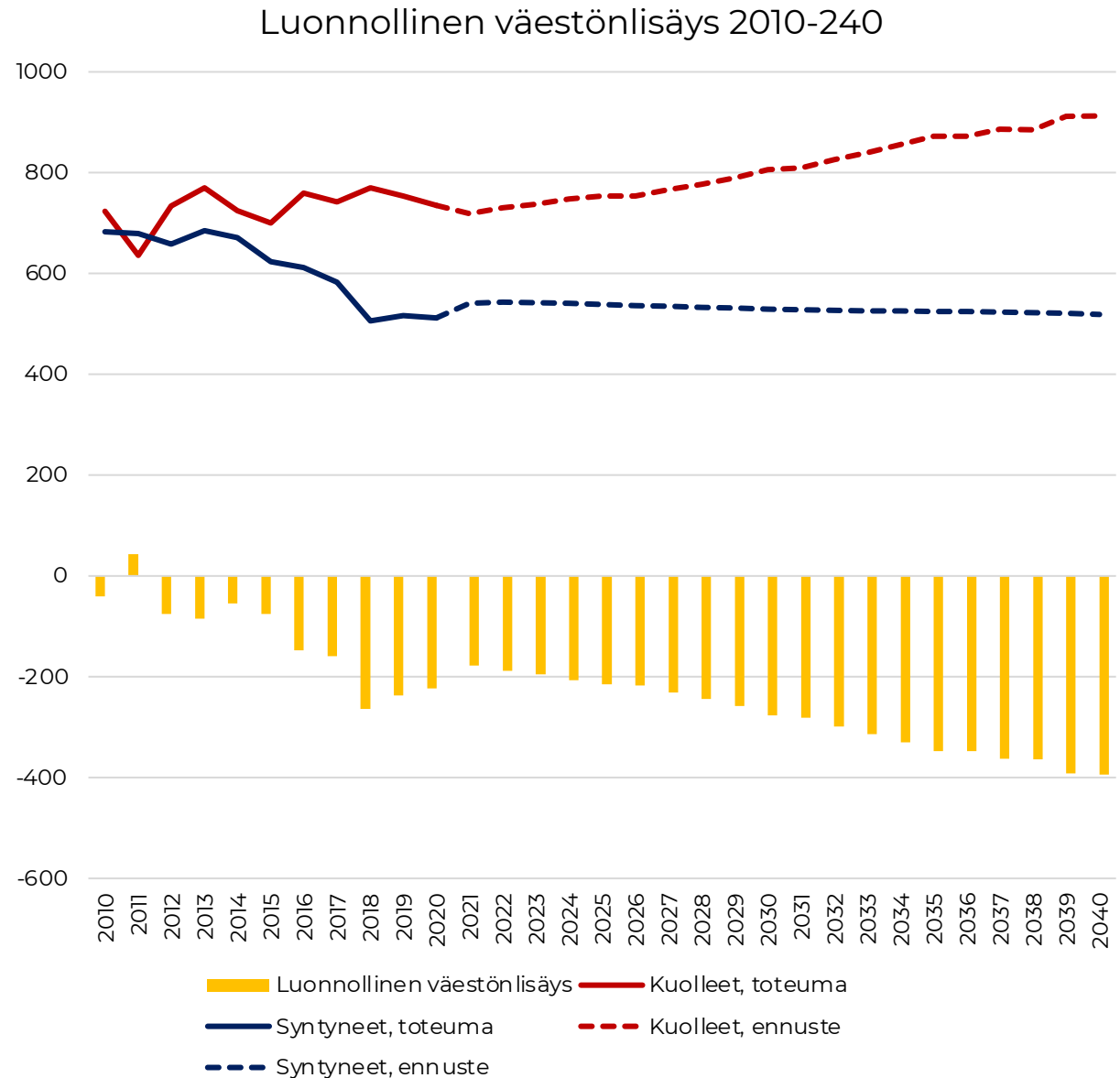
Väestönkehitys eri skenaariossa 2020-2040

Luonnollinen väestönlisäys ennustejakson aikana

Kuviossa on kuvattu syntyneiden ja kuolleiden määrää sekä näiden erotuksena luonnollista väestönlisäystä ennustejakson aikana välimuoto-skenaariossa. Kuviossa on vain välimuoto-skenaario, koska erot syntyneiden ja kuolleiden määrissä ovat vähäisiä skenaarioiden välillä.

- Syntyneiden määrä laski 2010-luvulla syntyvyyden laskun vaikutuksesta voimakkaasti. Ennusteessa syntyvyyden oletetaan jäävän vuosien 2017-2019 matalalle tasolle, jonka seurauksena syntyneiden määrä ei muutu ennustejakson aikana merkittävästi.
- Kuolleisuudessa on merkittävää vuosittaisen satunnaisvaihtelua, mutta pitkän ajanjakson trendi on maltillisesti nouseva. Ennustejakson aikana kuolleiden määrät kasvavat voimakkaasti väestön ikääntymisen seurauksena. Ennustejakson aikana vuosittain kuolleiden määrä kasvaa noin 700 henkilöstä hieman yli 900 henkilöön, vaikka elinikä kasvaisi odotetusti.
- Jos syntyvyys jää vuosien 2017-2019 tasolle, jää Hämeenlinnan luonnollinen väestönlisäys kasvavan kuolleisuuden johdosta erittäin negatiiviseksi ennustejakson aikana. **Koko ennustejakson aikana (2021-2040) luonnollinen väestönlisäys vähentäisi Hämeenlinnan väestöä 5 600 henkilöllä.** Vuosittain heikkenevä luonnollinen väestönlisäys lisää painetta saada muuttovoittoa edes väkiluvun ylläpitämiseksi.

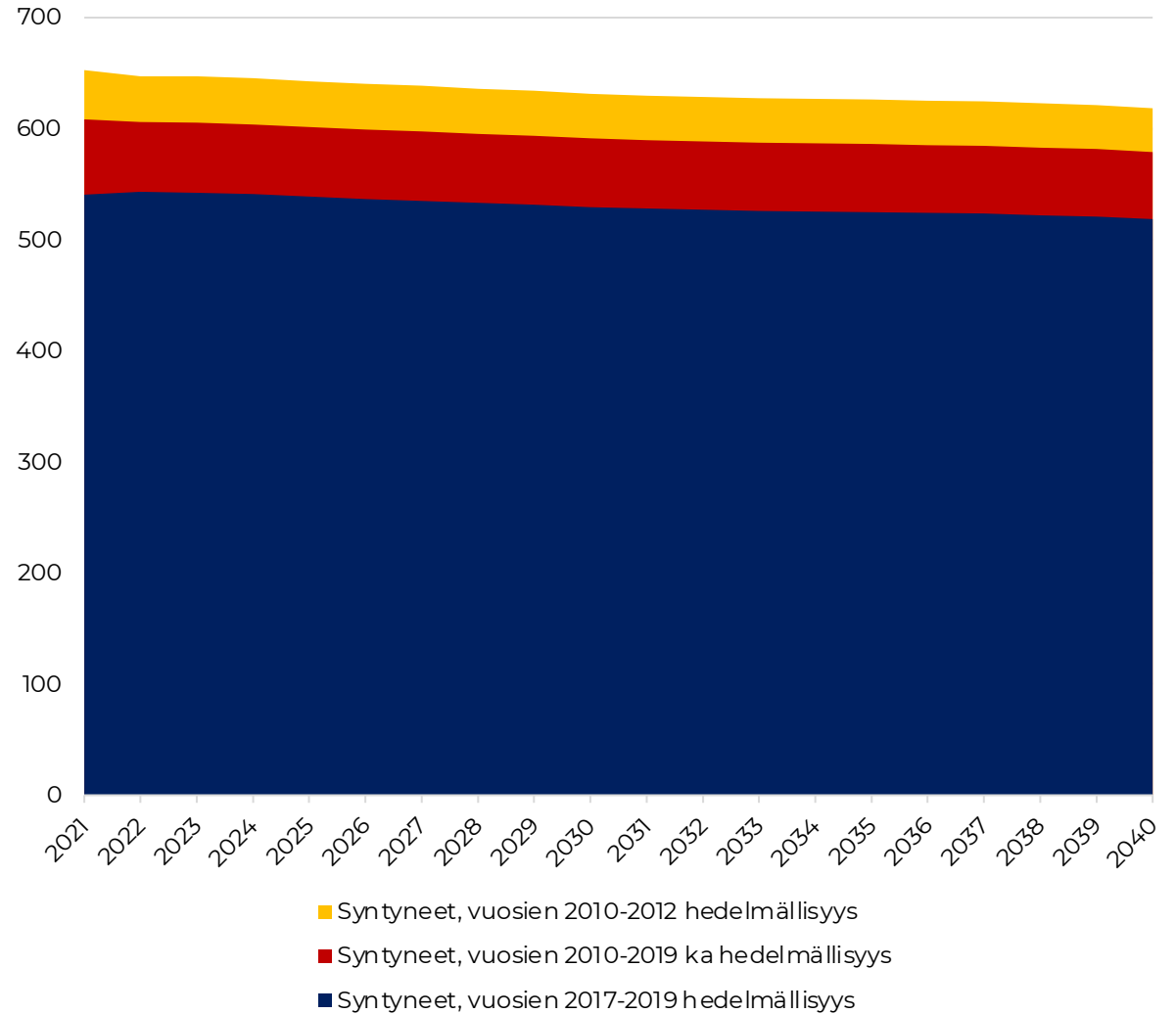

Syntyvyyden herkkyysslaskelma: syntyneet välimuotoskenaariossa

Kuviossa on kuvattu syntyneiden määrää vuosittain välimuotoskenaariossa ennusteen olettamien mukaisesti sekä herkkyystarkasteluna syntyneiden määrää vuosien 2010-2020 keskimääräisellä ja vuosien 2010-2012 keskimääräisellä hedelmällisyysasteella.

- Välimuoto-skenaariossa ennusteen olettama hedelmällisyysasteella (2017-2019 ka.) kaupunkiin syntyisi ennustejakson aikana 10 600 lasta.
- Syntyvyyden (hedelmällisyysluvulla mitattuna) kasvu 2010-luvun keskitasolle **kasvattaisi syntyneiden määrää ennustejakson aikana 1 200 henkilöllä.**
- Syntyvyyden (hedelmällisyysluvulla mitattuna) kasvu 2010-luvun alun tasolle **kasvattaisi syntyneiden määrää ennustejakson aikana 2 050 henkilöllä (perusmalliin verrattuna).**
- Skenaarioiden väliset erot olisivat vähäisiä herkkyysslaskelmissa.
- Kaikilla herkkyysslaskelmilla syntyneiden määrä vähenee vuosien 2020-2040 aikana, sillä hedelmällisessä iässä olevien hämeenlinnalaisten määrä vähenee saman ajanjakson aikana.

Syntyvyyden herkkyysslaskelma
välimuotoskenaariossa 2021-2040

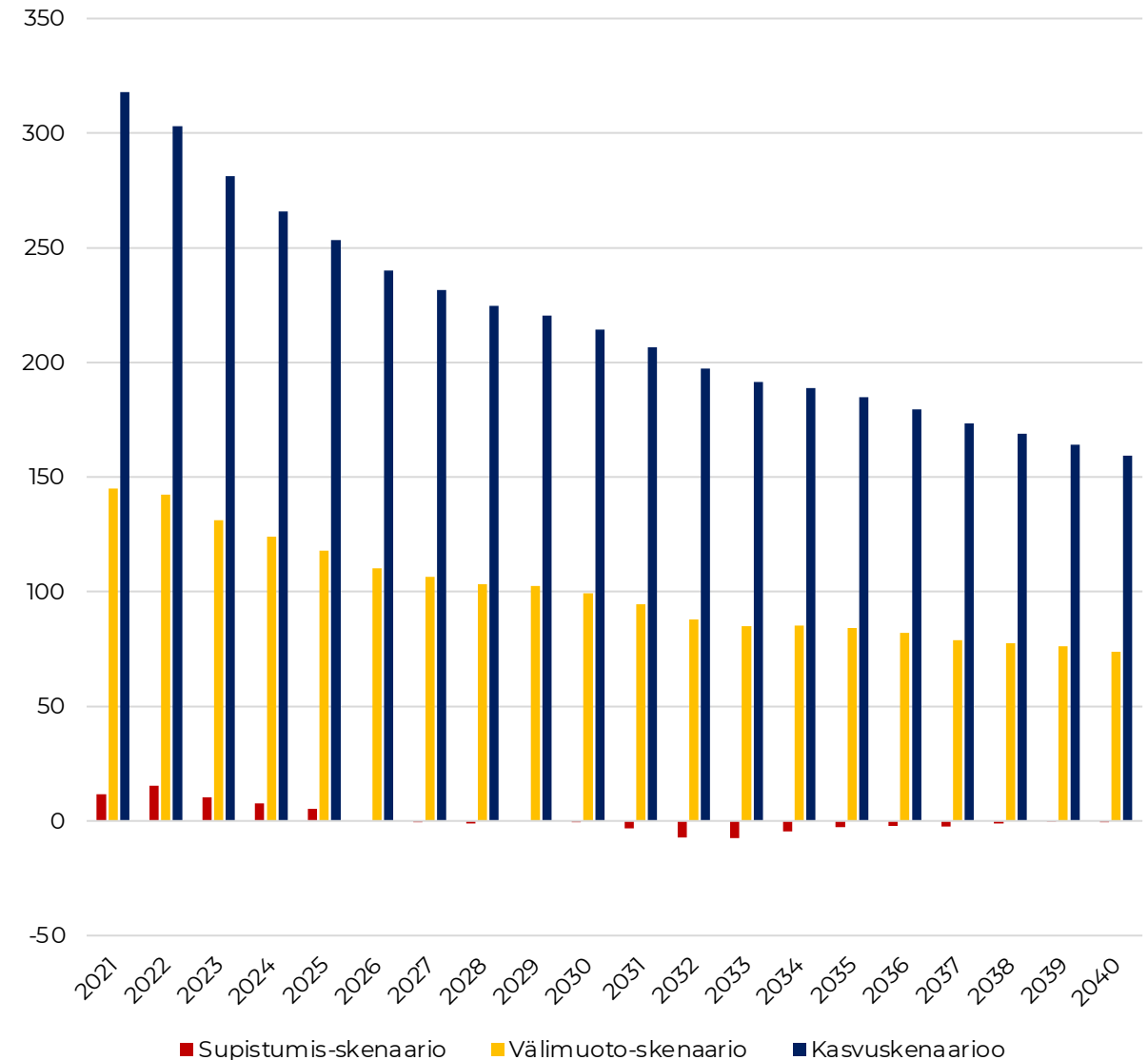
Nettomuutto maan sisällä skenaarioittain (tavoite muutto)

Kuviossa on kuvattu ennusteen maan sisäistä nettomuuttoa kolmessa skenaariossa vuosien 2020-2040 aikana.

- **Supistumis-skenaariossa** Hämeenlinnan muuttovoitot maan sisältä ovat hyvin vähäisiä. Ennustejakson alussa Hämeenlinna saisi maltillisia muuttovoittoja, jotka kääntyvät 2030-luvulla pieniksi muuttotappioiksi.
- **Välimuoto-skenaariossa** Hämeenlinna saisi koko ajanjakson ajan merkittäviä muuttovoittoja. **Vuosien 2020-2040 aikana välimuoto-skenaariossa Hämeenlinna saisi noin 2 000 henkilöä muuttovoittoa.** Muuttovoitot korostuisivat 2020-luvun alussa ja vähenisivät ajanjakson aikana, sillä potentiaalisten muuttajien määrä vähenee etenkin Kanta-Hämeellä.
- **Kasvuskenaariossa** Hämeenlinna saa erittäin suuria muuttovoittoja. **Koko tarkastelujakson aikana kasvu-skenaariossa Hämeenlinna saisi 4 300 henkilöä muuttovoittoa.** Muuttovoitot korostuvat ennustejakson alussa ja vähenevät ennustejakson aikana potentiaalisten muuttajien vähentyessä.

→ Kasvutavoitteen saavuttamiseksi Hämeenlinnan täytyisi saada vuodessa noin 220 henkilöä muuttovoittoa. Muuttovoittojen saavuttaminen voi perustua joko kasvavaan vetovoimaan (lisää tulijoita), mutta myös vahvistuvaan pitovoimaan (vähemmän lähtijöitä). Syntyvyyden kasvu tai maahanmuuton määrän kasvu voi vähentää painetta saada muuttovoittoja maan sisältä.

Nettomuutto eri skenaarioissa 2020-2040

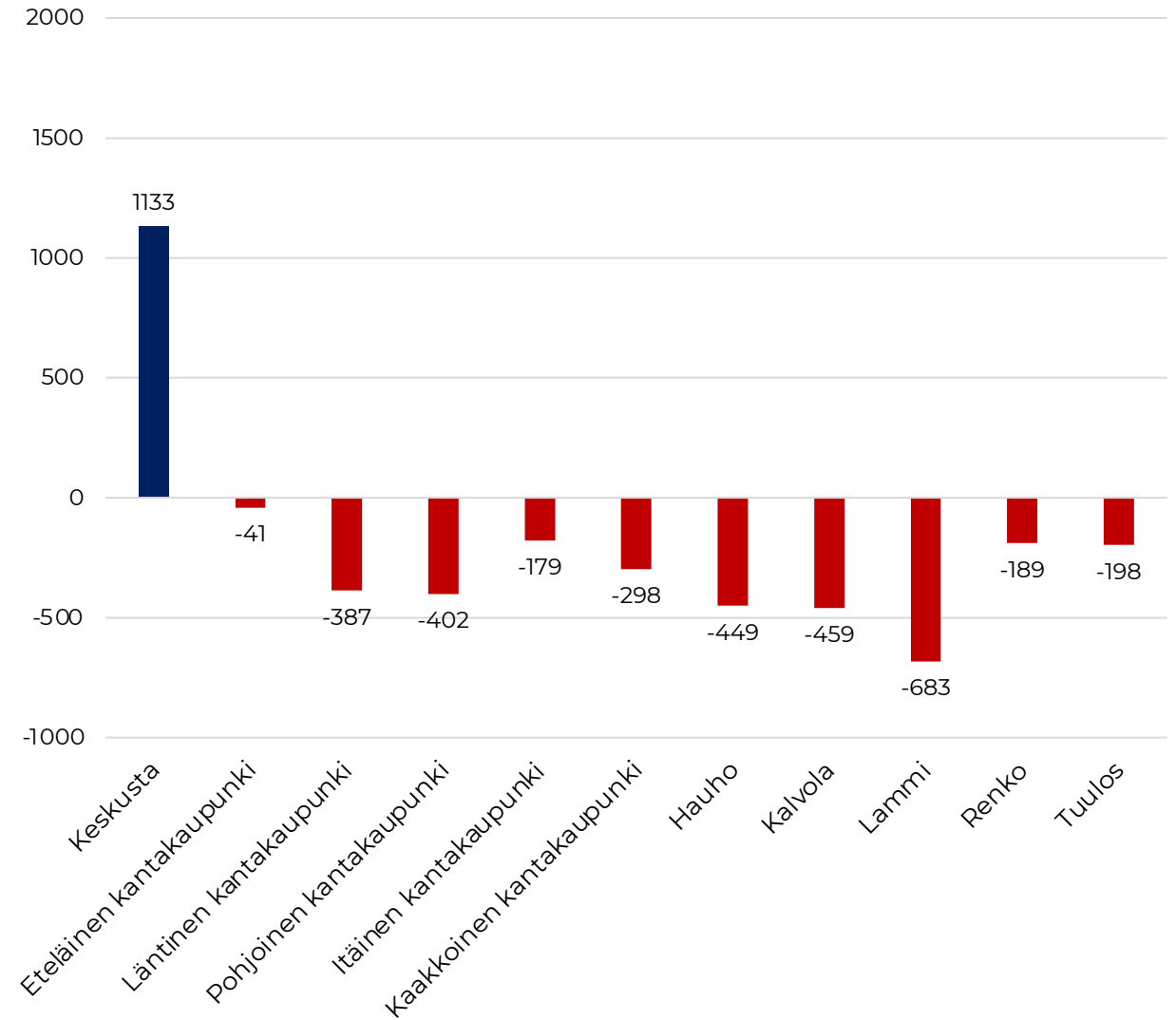

Osa-alueittainen ennuste, supistuva skenaario

Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan tilastoalueittaista väestönkehitystä vuosien 2020-2040 aikana supistumis-skenaariossa. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin ennustealueittaista väestönkehitystä kyseisessä skenaariossa.

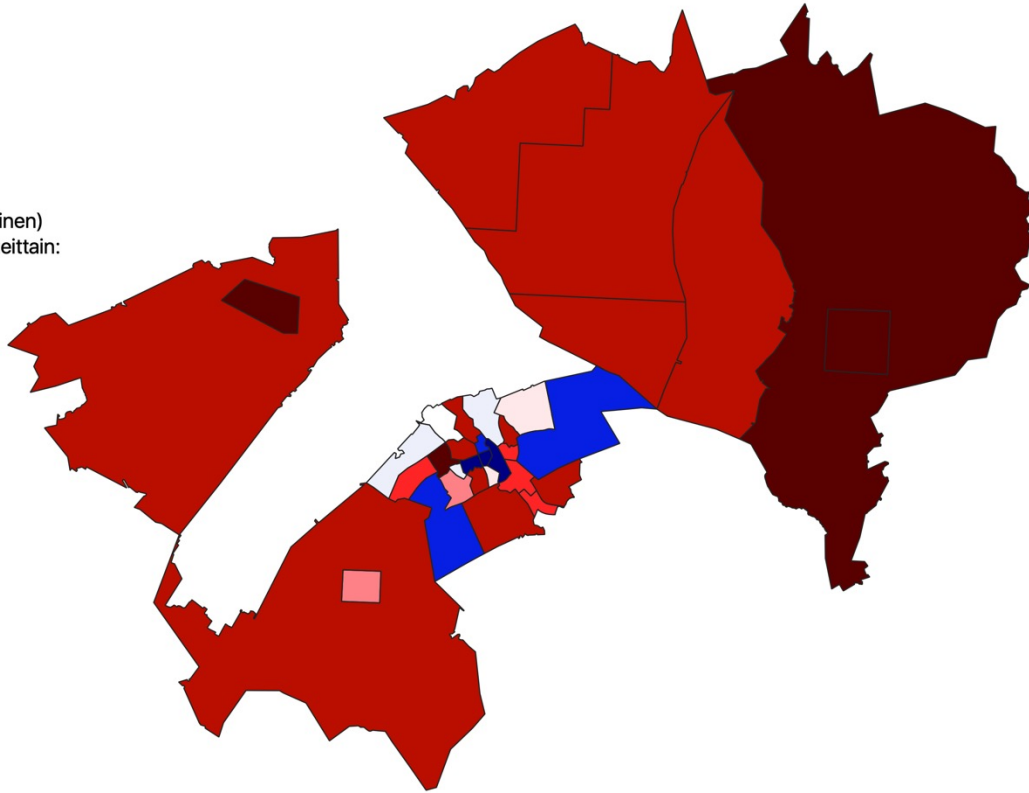
- Supistumis-skenaariossa Hämeenlinnan väestö supistuu kohtuullisesti. Kaupungin sisällä väestönkehitys polarisoituu voimakkaasti etenkin Keskustan ja muun kunnan välillä.
- Supistumis-skenaariossa tilastoalueista ainoastaan Keskustan väestö kasvaa. Keskustassa väestö kasvaa noin 13,5 prosentilla. Keskustan alueella kaikki ennustealueet kasvavat; kasvu olisi voimakasta etenkin asemanseudun alueella.
- Muilla tilastoalueilla väestö vähenee supistuvassa skenaariossa vuosien 2020-2040 aikana. Supistuminen olisi kuitenkin maltillista Eteläisen ja Itäisen kantakaupungin alueilla. Kantakaupungin alueella olisi kuitenkin useampia kasvavia ennustealueita; väestö kasvaisi merkittävästi esimerkiksi Paavolankulman ja Myllymäki - Nuoppalan alueilla.
- Kaikilla pitäjäalueilla väestö vähenee supistuvan väestönkehityksen skenaariossa. Kehitys on kohtuullisen negatiivista Rengolla, muissa pitäjäalueilla väestönkehitys on merkittävän negatiivista.

Väestönkehitys supistumis-skenaariossa
2020-2040

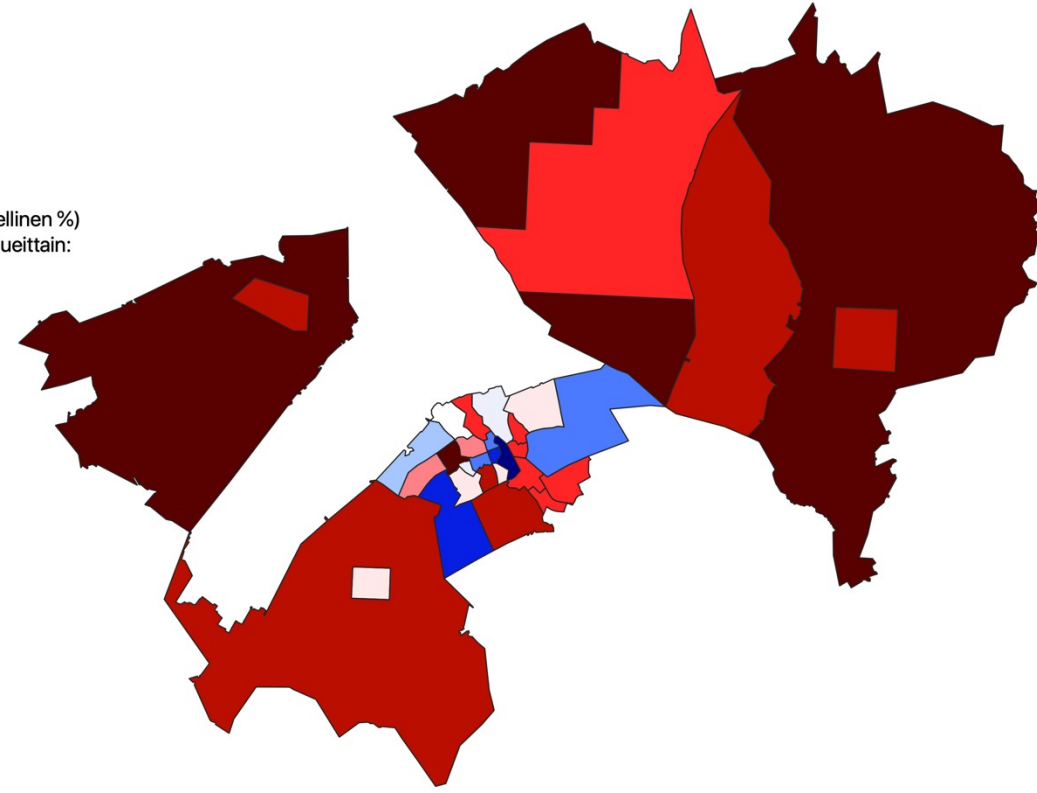
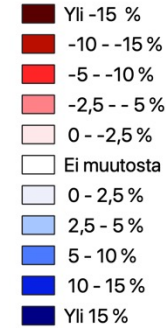
Osa-alueittainen ennuste, supistumis-skenaario

Väestönkehitys (määrällinen)
2020-2040 ennustealueittain:

Määrällinen muutos 2020-2040

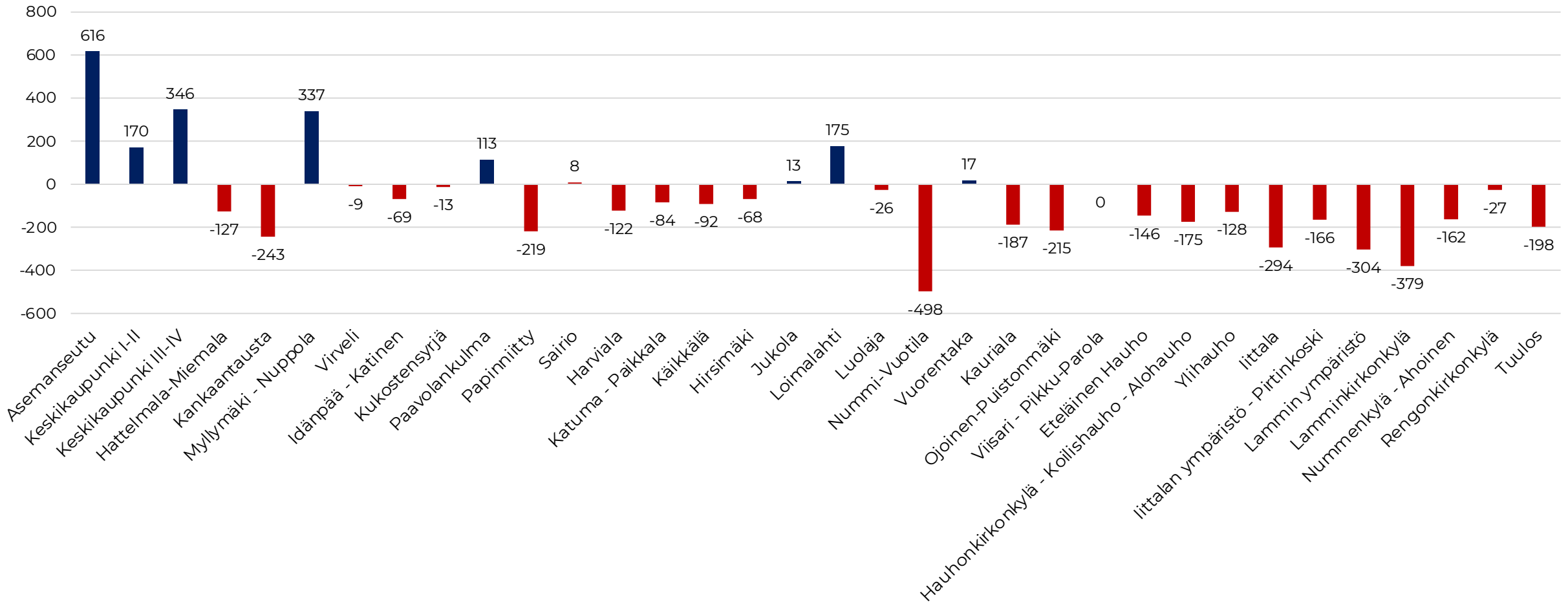
Väestönkehitys (suhteellinen %)
2020-2040 ennustealueittain:

Suhteellinen muutos 2020-2040

Osa-alueittainen ennuste, supistumis-skenaario

Väestönkehitys 2020-2040

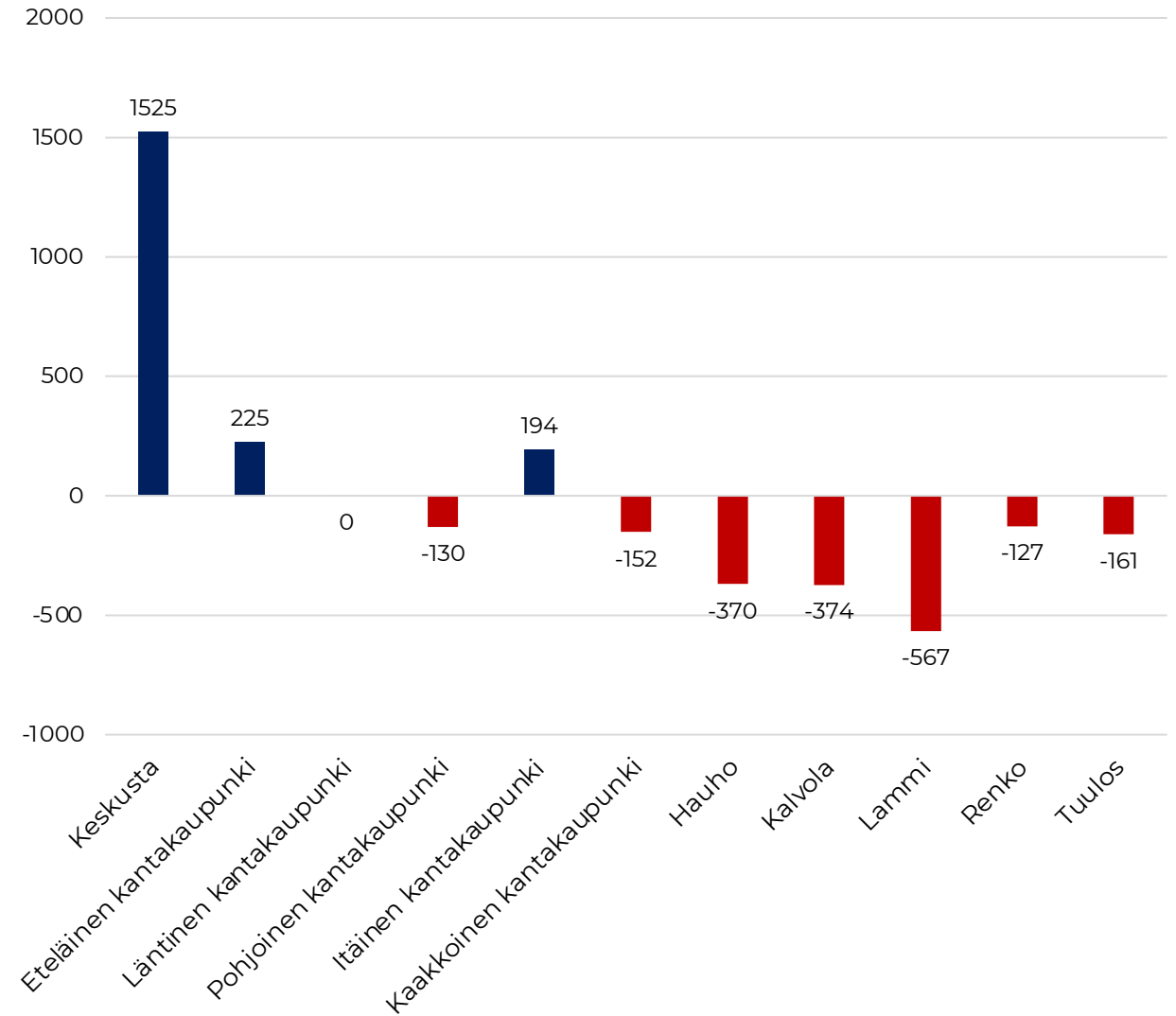

Osa-alueittainen ennuste, välimuoto-skenaario

Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan tilastoalueista väestönkehitystä vuosien 2020-2040 aikana välimuoto-skenaariossa. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin ennustealueista väestönkehitystä välimuoto -skenaariossa.

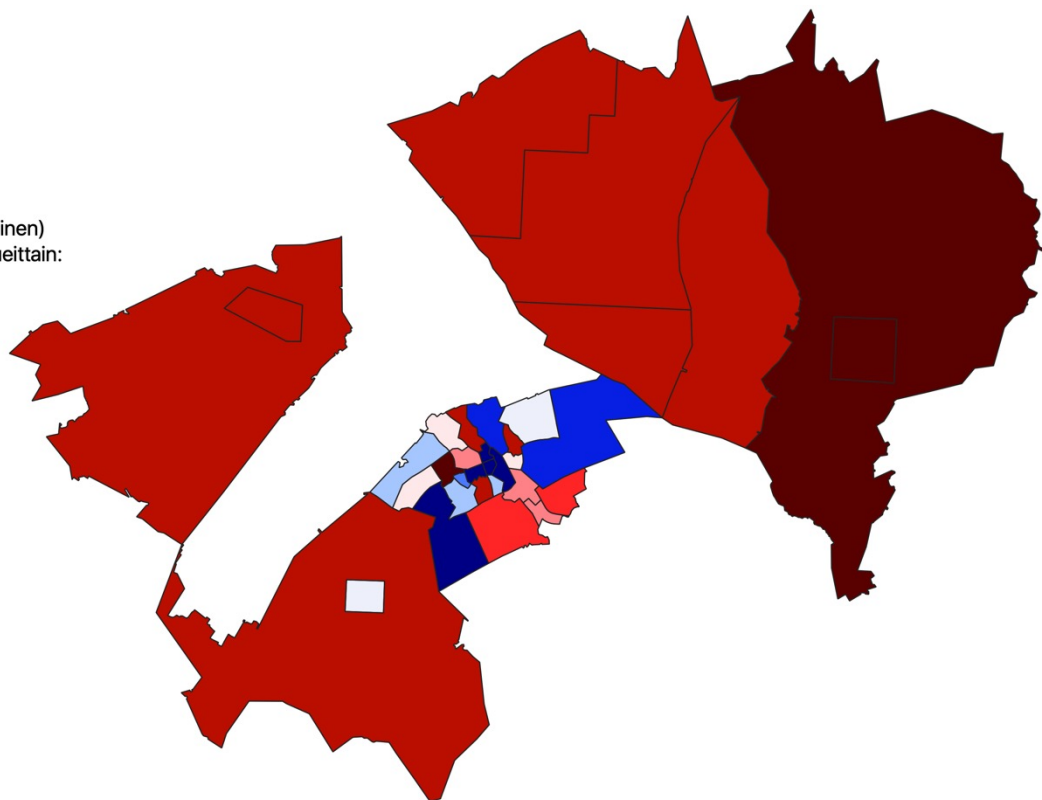
- Välimuoto-skenaariossa Hämeenlinnan väkiluku ei muutu merkityksellisesti vuosien 2020-2040 välillä. Kaupungin sisällä erot väestönkehityksessä ovat kuitenkin suuria etenkin kantakaupungin ja pitäjäalueiden välillä.
- **Myös välimuoto-skenaariossa väestö kasvaa voimakkaasti Keskustan tilastoalueella.** Kasvu on merkittävää kaikilla Keskustan ennustealueilla; etenkin Asemanseudun väestö kasvaisi voimakkaasti.
- **Kantakaupungin alueella väestö kasvaa välimuoto-skenaariossa myös Eteläisen ja Itäisen kantakaupungin alueilla.** Muilla kantakaupungin alueilla väestönkehitys on maltillisesti negatiivista. Ennustealueilla tarkasteltuna kantakaupungissa on supistumis-skenaariota huomattavasti enemmän kasvavia alueita; merkittävää supistumista tapahtuisi lähinnä Papinniityn ja Kankaan-taustan alueilla.
- **Välimuoto-skenaariossa väestö vähenee kaikilla pitäjäalueilla,** mutta väestön väheneminen on supistumis-skenaariota maltillisempaa etenkin Rengon ja Tuuloksen alueella. Ennustealueista Rengon kirkonkylän väestö kasvaisi muutamalla henkilöllä.

Väestönkehitys välimuoto-skenaariossa
2020-2040

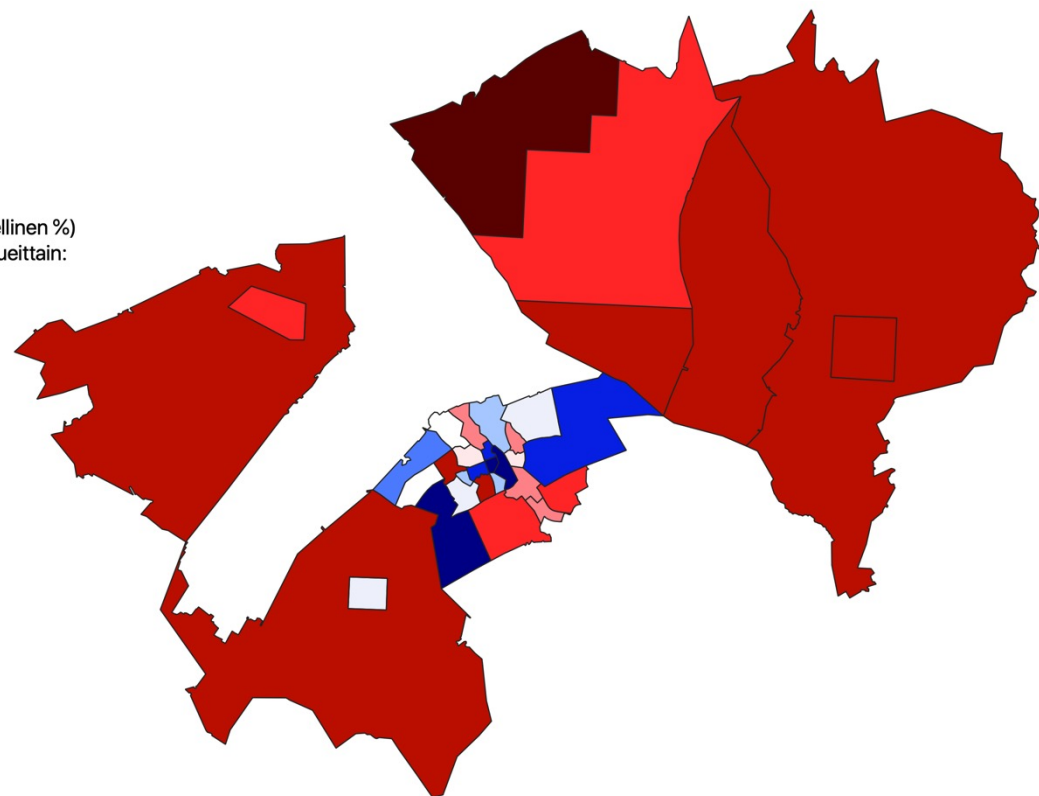
Osa-alueittainen ennuste, välimuoto-skenaario

Väestönkehitys (määrällinen)
2020-2040 ennustealueittain:

Määrällinen muutos 2020-2040

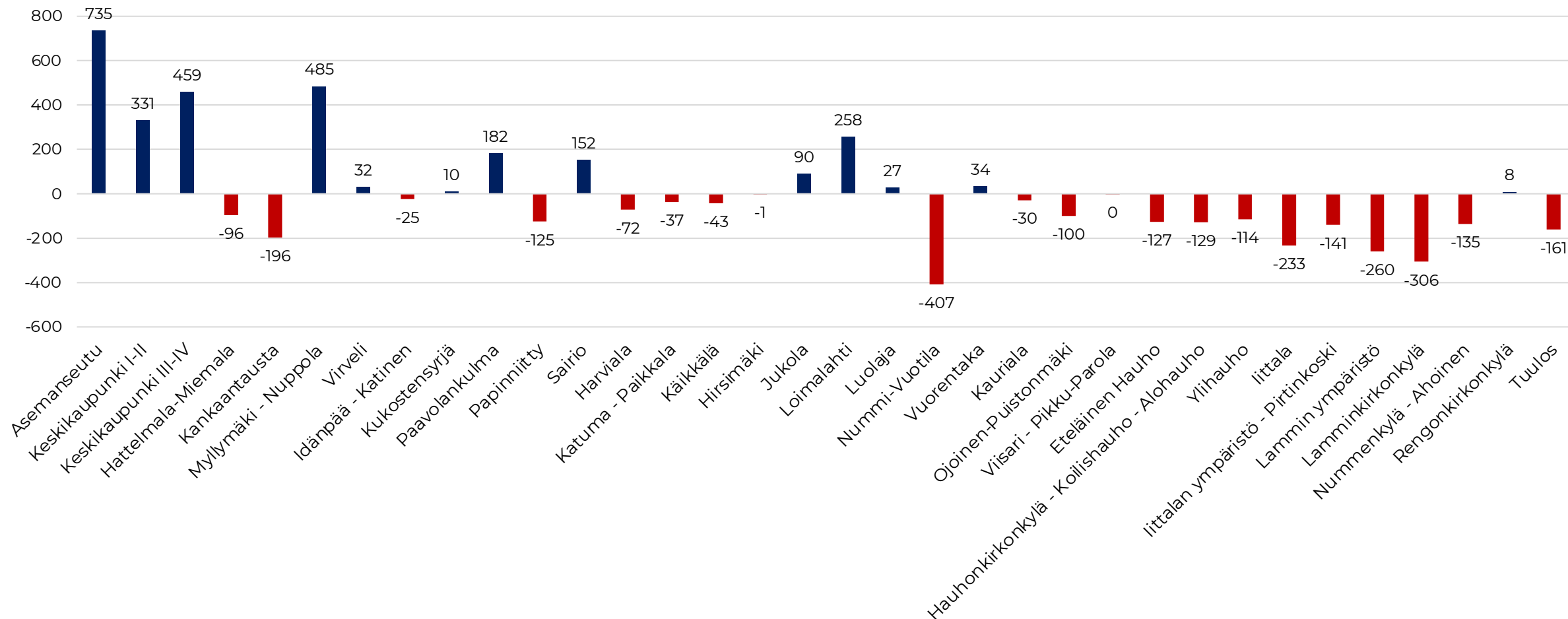
Väestönkehitys (suhteellinen %)
2020-2040 ennustealueittain:

Suhteellinen muutos 2020-2040

Osa-alueittainen ennuste, välimuoto-skenaario

Väestönkehitys 2020-2040

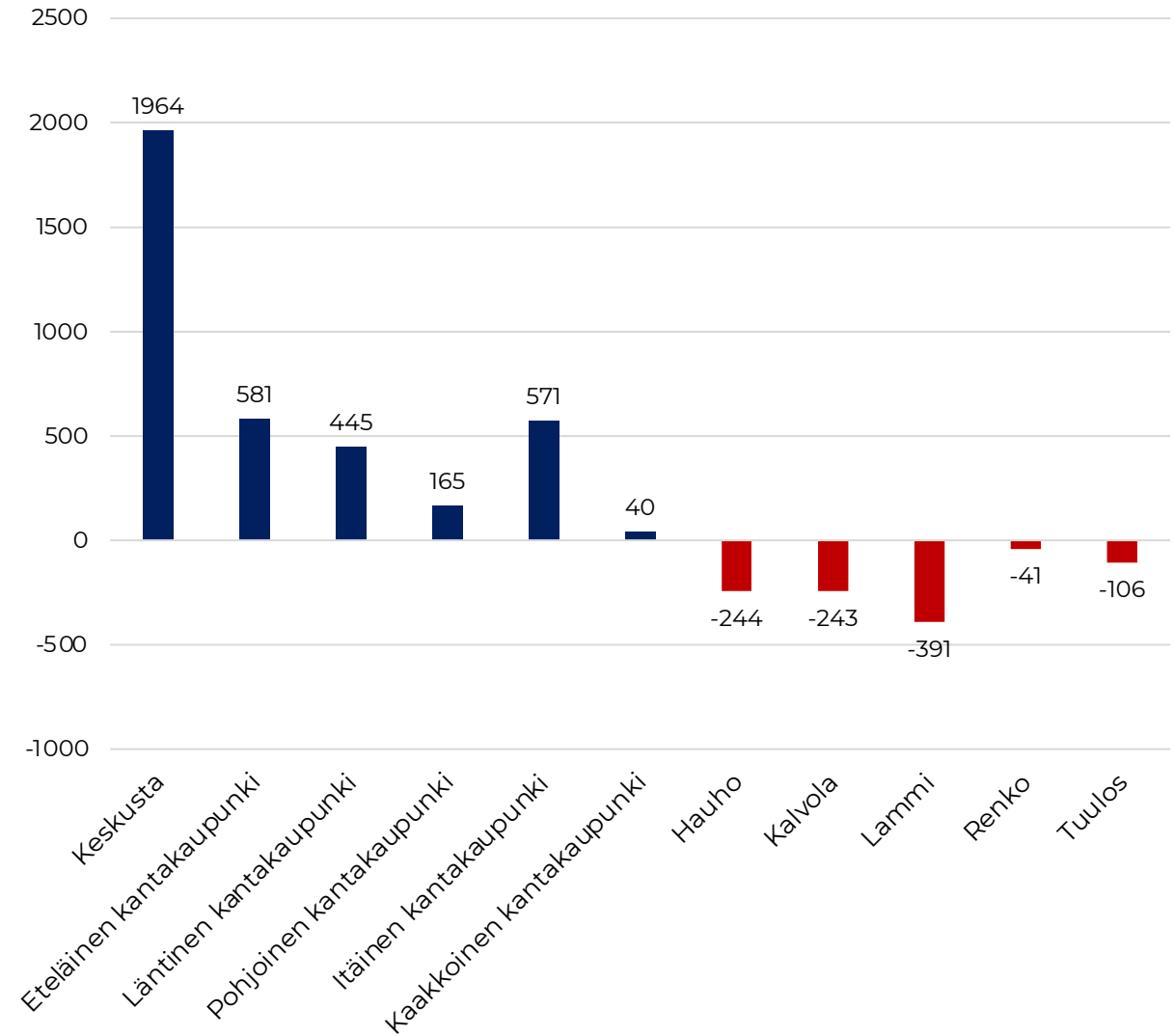

Osa-alueittainen ennuste, kasvu -skenaario

Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan tilastoalueilla väestönkehitystä vuosien 2020-2040 aikana kasvuskenaariossa. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin ennustealueittaista väestönkehitystä.

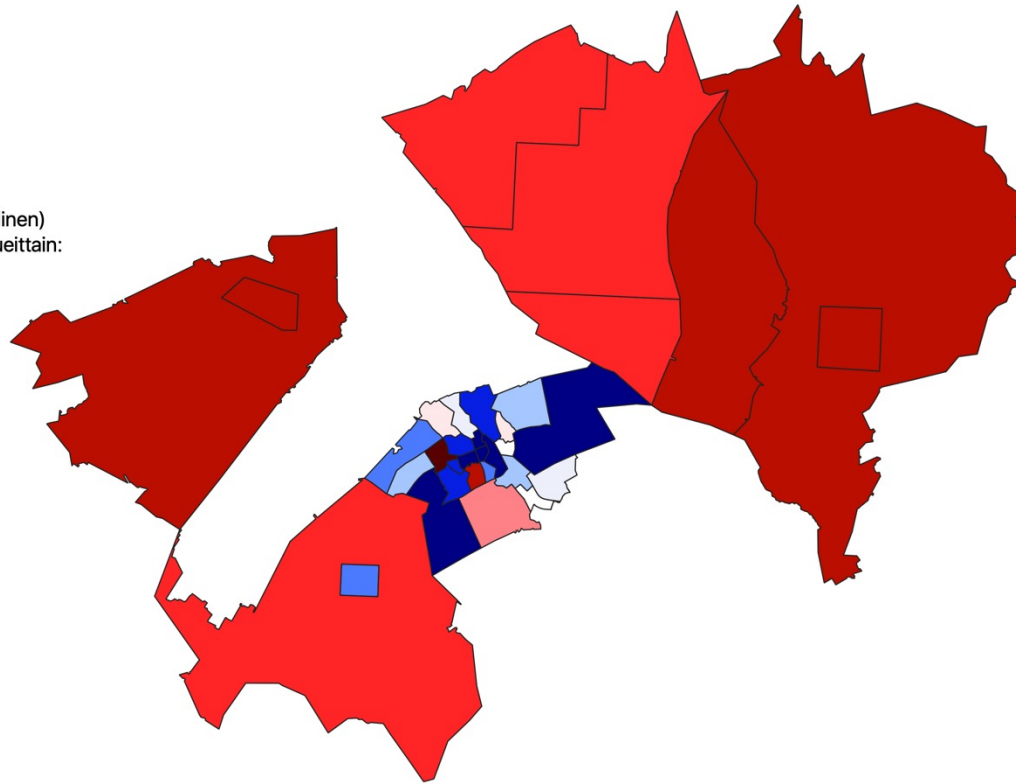
- Kasvuskenaariossa Hämeenlinnan väestö kasvaa merkittävästi vuosien 2020-2040 aikana. Kaupungin sisällä väestönkehityksen erot säilyvät suurina ja osin jopa korostuvat muihin skenaarioihin verrattuna.
- Kasvuskenaariossa väestö kasvaa yhä eniten Keskustan alueella, mutta väestönkehitys vahvistuu etenkin muun kantakaupungin alueella muihin skenaarioihin verrattuna.
- Kantakaupungin ennustealueista etenkin Keskustan ja Asemanseudun väestönkehitys on vahvaa, mutta väestö kasvaa merkittävästi myös Myllymäki - Nuppolan, Paavolan kulman ja Sairion alueilla. Kantakaupungin alueella väestö vähenee merkittävästi lähinnä Kankaantaustan ja Nummi-Voutilan alueilla.
- Myös kasvavassa skenaariossa kaikkien pitäjäalueiden väestö supistuu, mutta Rengon ja Tuuloksen alueella väestö supistuisi vain hieman. Erot pitäjäalueiden väestönkehityksessä korostuvat. Ennustealueista Rengon kirkonkylän väestö kasvaisi maltillisesti ennustejakson aikana.

Väestönkehitys kasvuskenaariossa
2020-2040

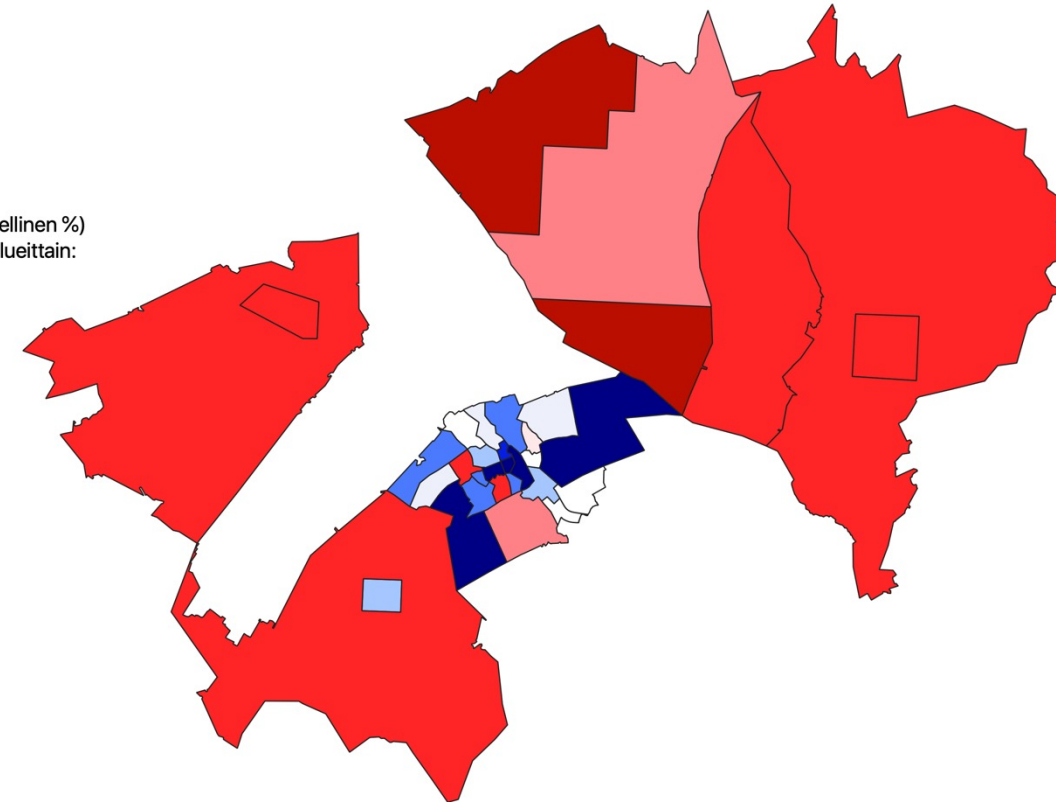
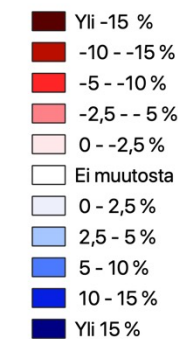
Osa-alueittainen ennuste, kasvuskenaario

Väestönkehitys (määrällinen)
2020-2040 ennustealueittain:

Määrällinen muutos 2020-2040

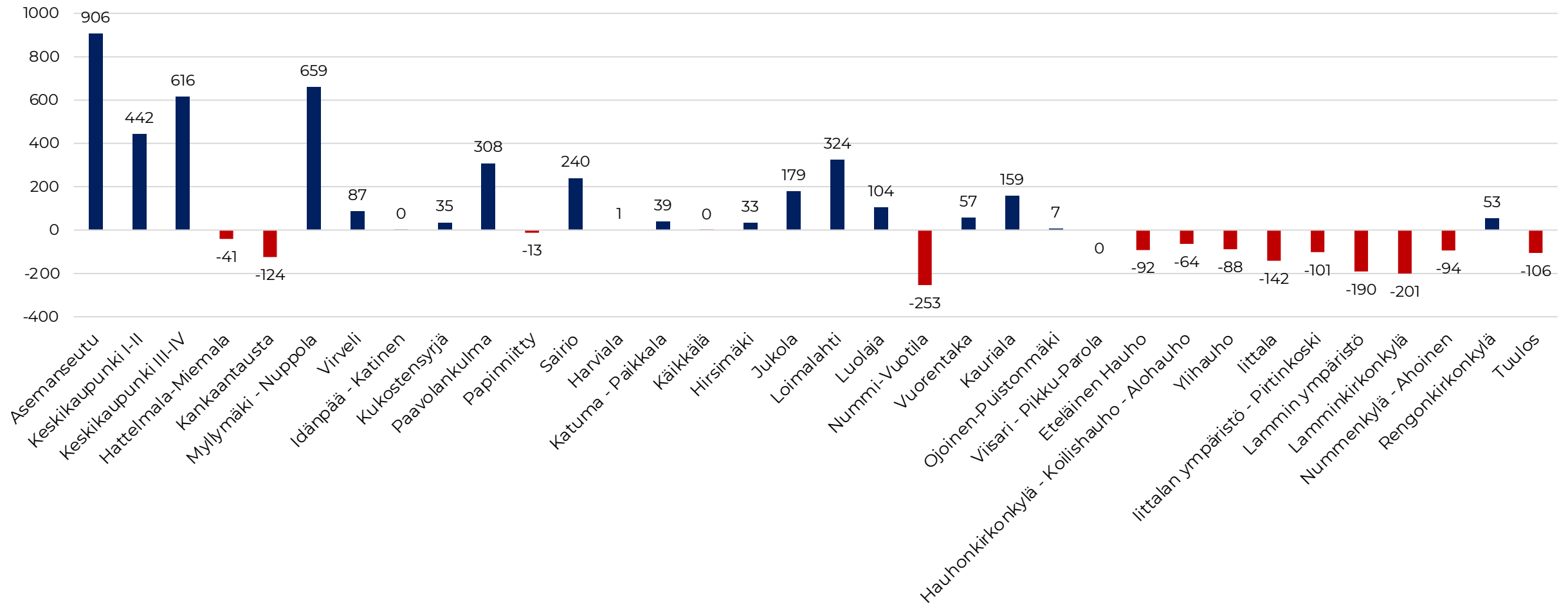
Väestönkehitys (suhteellinen %)
2020-2040 ennustealueittain:

Suhteellinen muutos 2020-2040

Osa-alueittainen ennuste, kasvuskenaario

Väestönkehitys 2020-2040

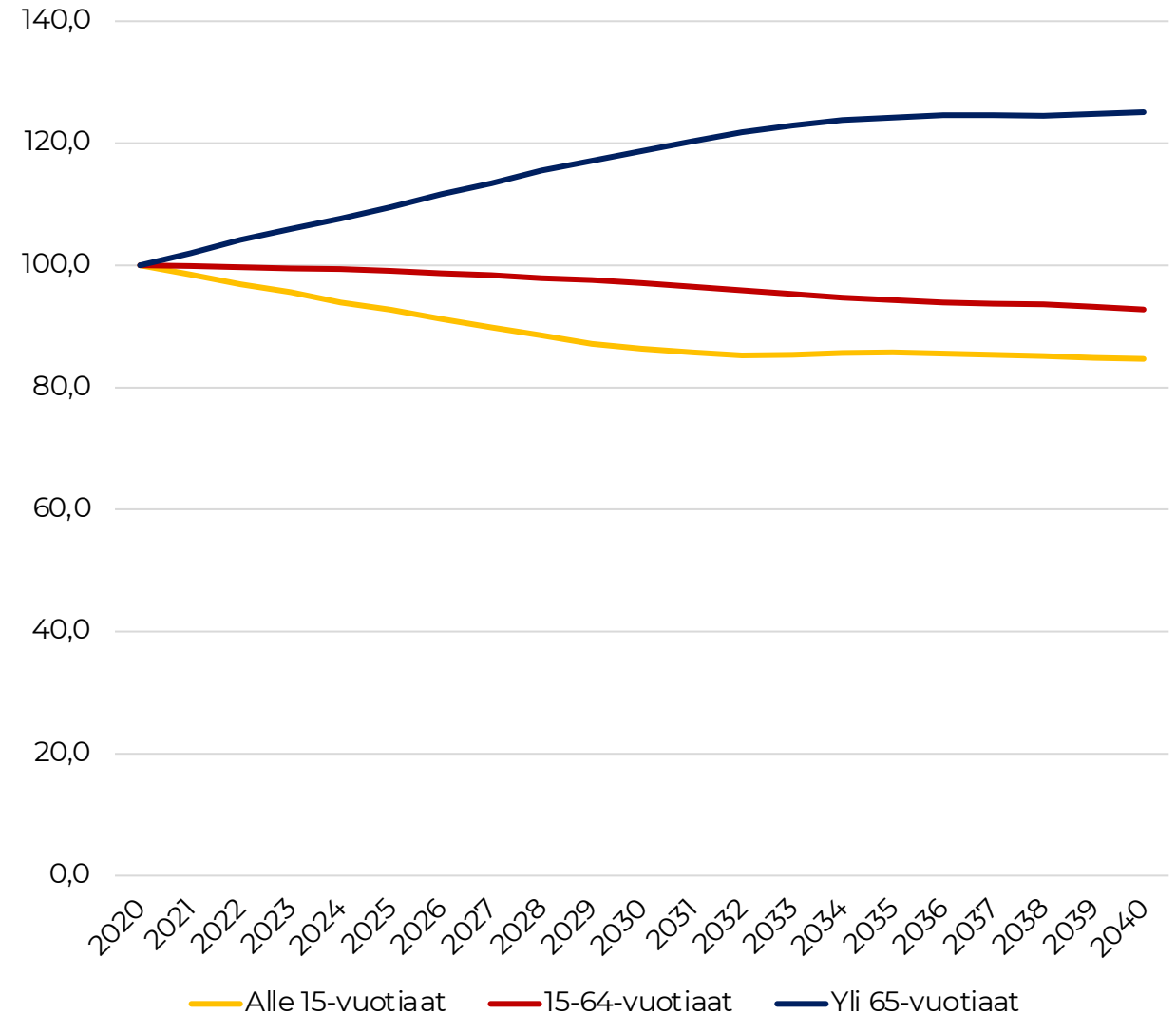

Hämeenlinnan ikärakenteen kehitys 2020-2040

Kuviossa on kuvattu Hämeenlinnan ikäryhmittäistä kehitystä välimuoto-skenaariossa indeksinä, jossa vuoden 2020 väkiluku saa arvon 100. Muiden skenaarioiden kehitys on kuvattu seuraavalla dialla.

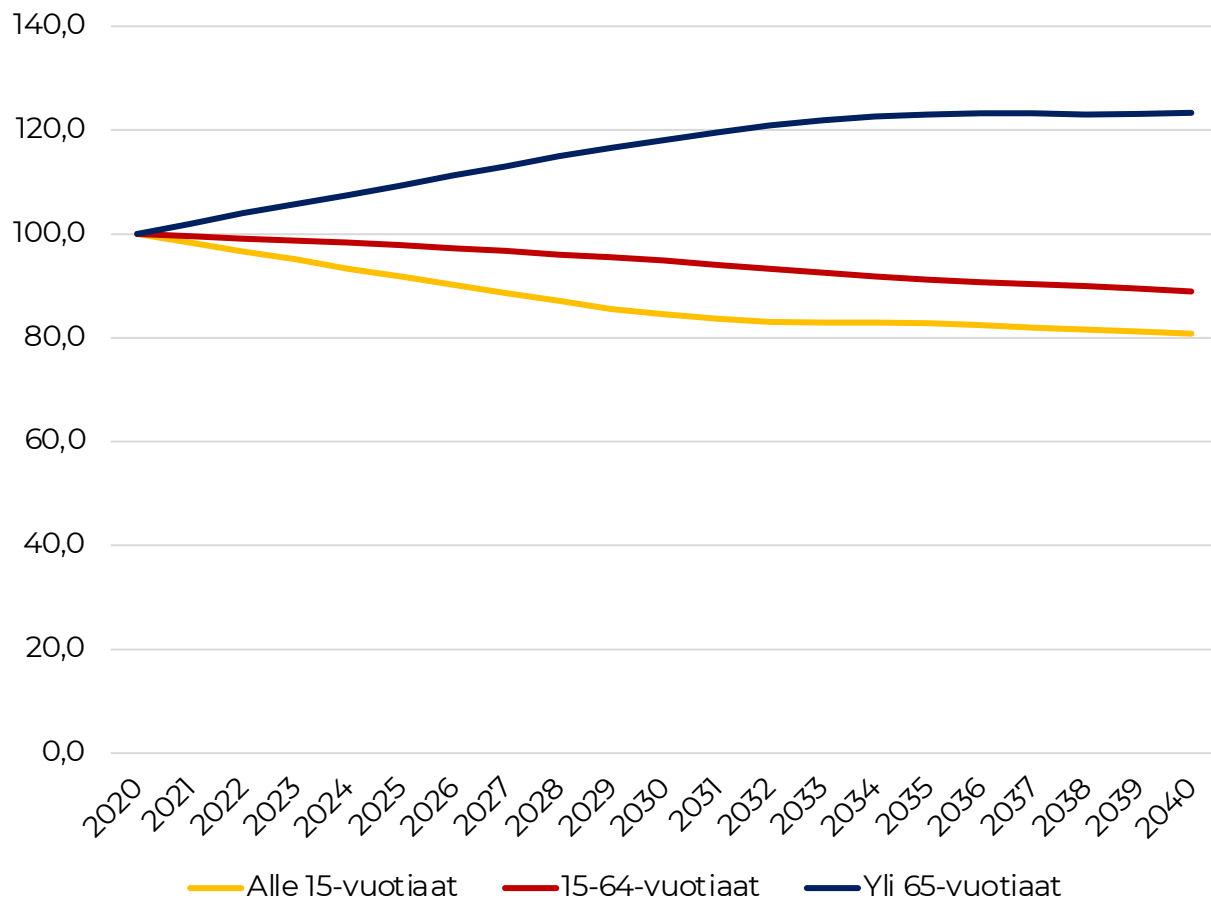
- **Alle 15-vuotiaan väestön (lasten)** määrä vähenee jokaisessa skenaarioissa voimakkaasti 2020-luvun aikana. Tätä selittää syntyvyyden voimakas lasku 2010-luvulla, jonka seurauksena lasten ikäryhmä supistuu koko 2020-luvun ajan. Skenaariosta riippuen 2020-luvun aikana lasten määrä vähenee 1 000 - 1 500 henkilöllä. 2030-luvun kehityksessä on taas eroja; kasvuskenaariossa lasten määrä kasvaa muutamalla kymmenellä henkilöllä; muissa skenaarioissa lasten määrä vähenee maltillisesti.
- **15–64-vuotiaan (työikäisen) väestön** kehitys vaihtelee voimakkaasti. 2020-luvulla työikäinen väestö supistuu merkittävästi supistumis- ja välimuoto-skenaarioissa (1 100 - 1300 henkilöllä), mutta kasvuskenaariossa vain sadalla henkilöllä. 2030-luvulla työikäisten määrä vähenee kaikissa skenaarioissa; skenaariosta riippuen noin 1 000 - 2 300 henkilöllä. **Vuosien 2020-2040 aikana työikäisten määrä vähenee kaupungissa kaikissa skenaarioissa merkittävästi.**
- **Yli 64-vuotiaan väestön** määrä kehittyy hyvin vastaavasti kaikissa skenaarioissa: ikäryhmä kasvaa 4 100 - 4 800 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä. Kasvu on huomattavasti voimakkaampaa 2020-luvulla.

Ikärakenteen indeksoitu kehitys 2020-2040
välimuoto skenaariossa

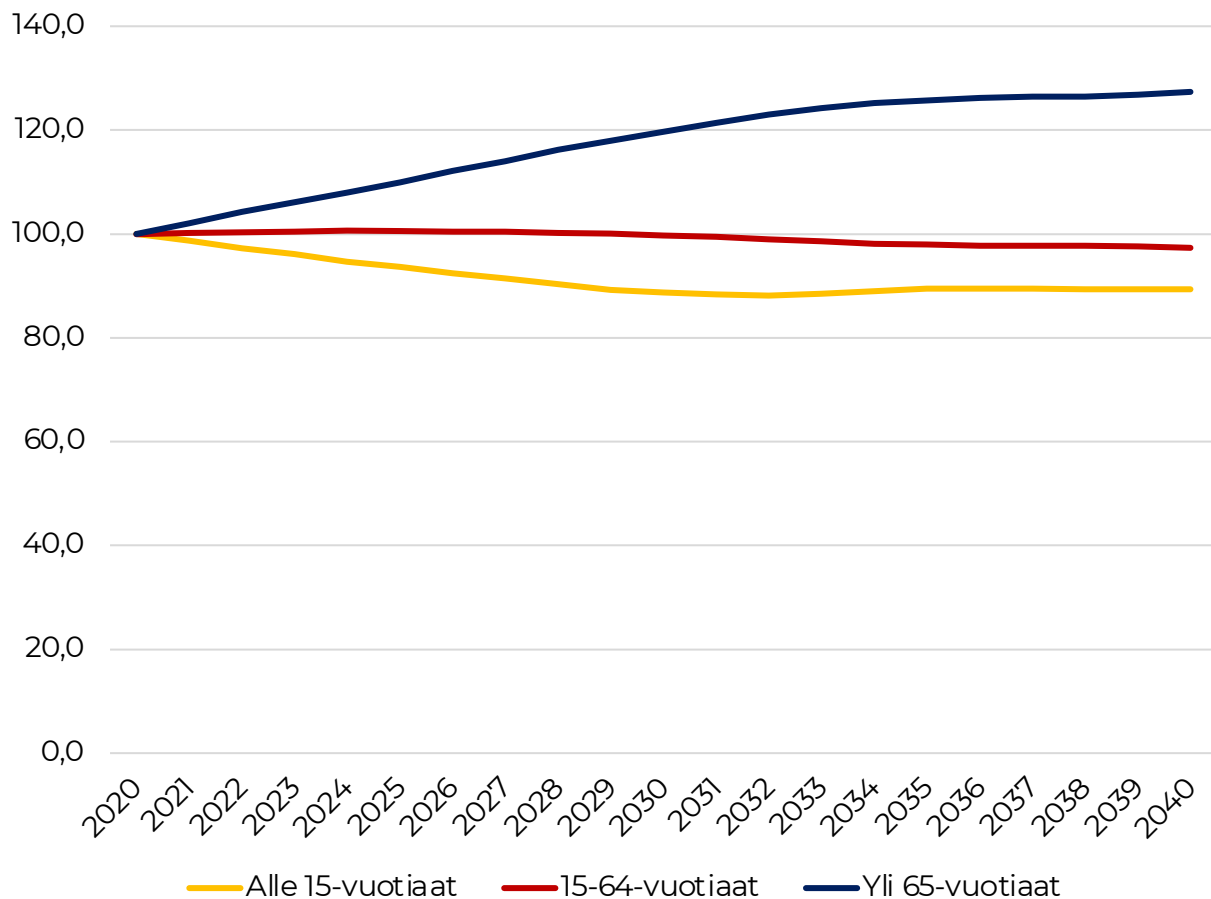

Ikärakenteen kehitys skenaarioittain

Ikärakenteen indeksoitu kehitys 2020-2040
supistuvassa skenaariossa

Ikärakenteen indeksoitu kehitys 2020-2040
kasvuskenaariossa

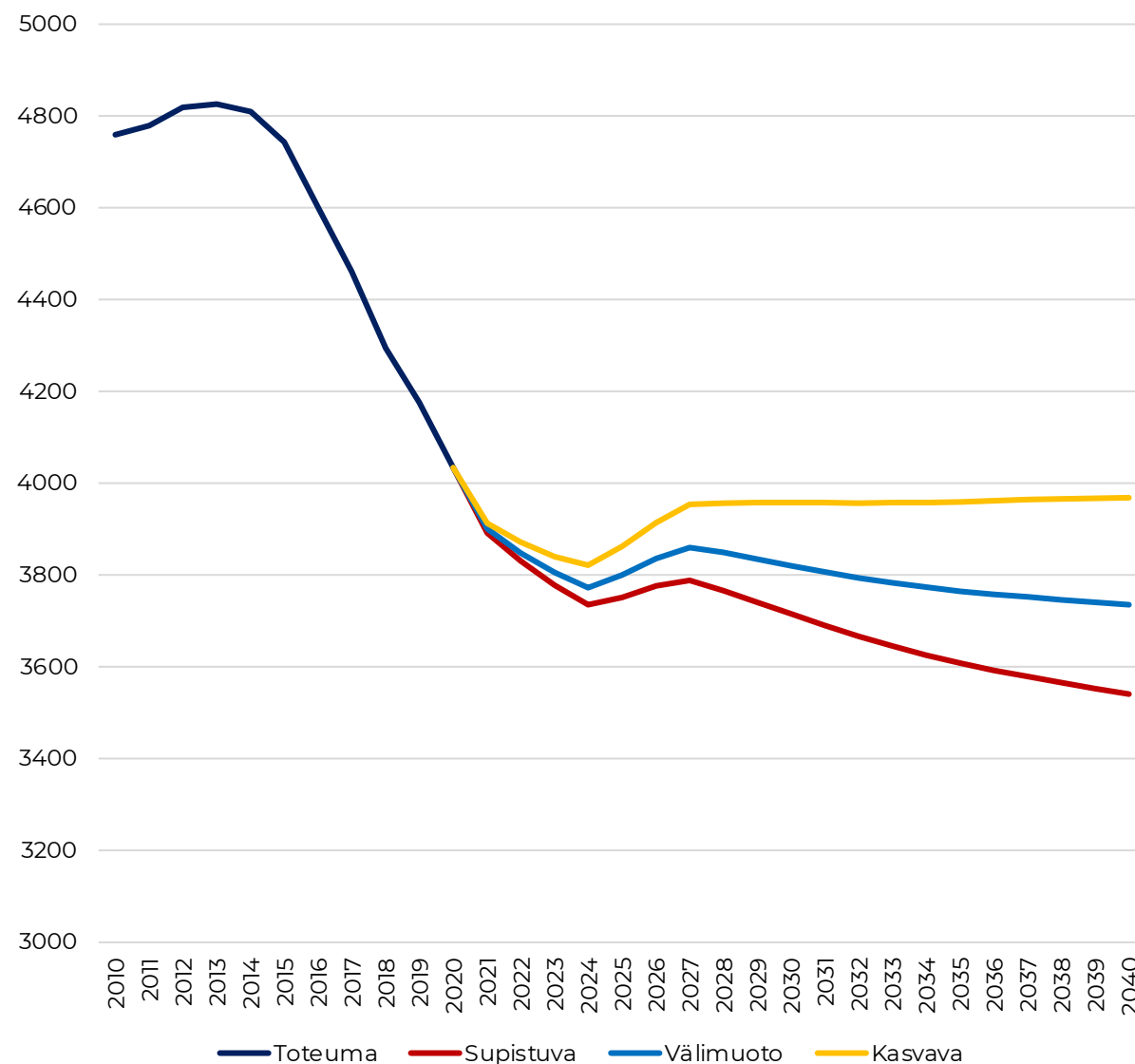

Alle 7-vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu alle 7-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020-2040 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu herkkyyslaskelmana korkeamman syntyvyyden vaikutusta.

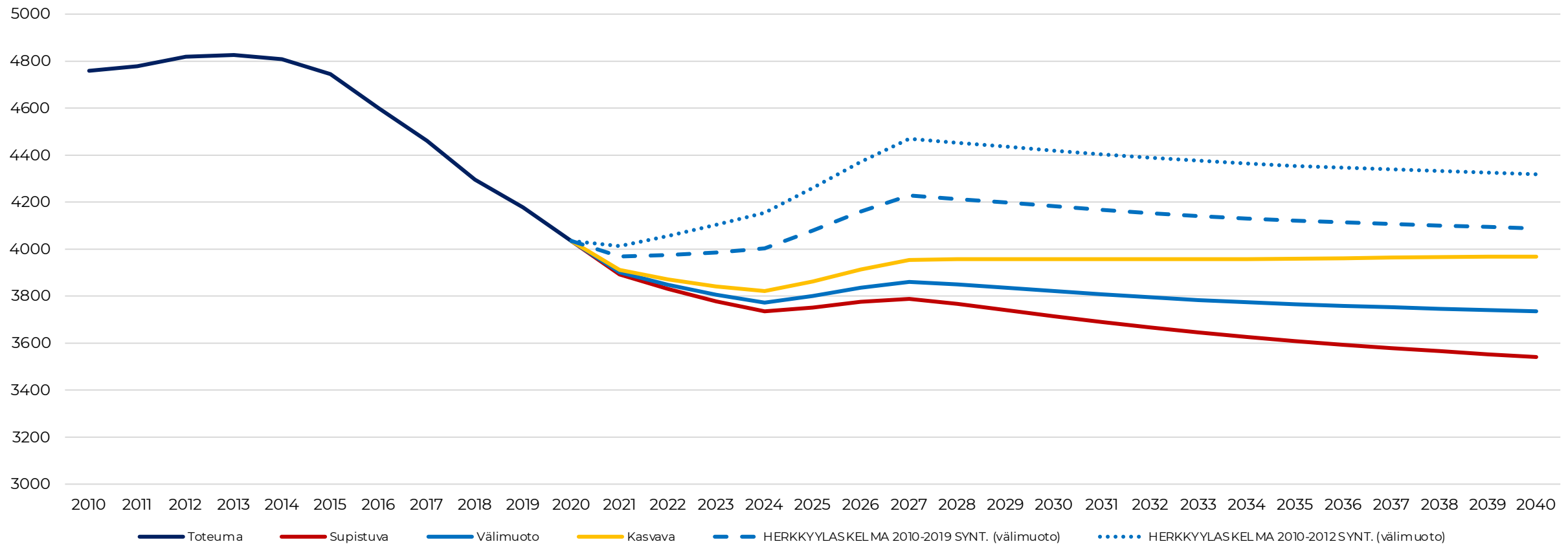
- Alle 7-vuotiaan väestön kehitys nojaa lähes täysin syntyvyyteen ja syntyvyyden kehitykseen. Muuttoliikkeellä on vähäinen vaikutus ikäryhmän kehitykseen; muilla väestönkehityksen osatekijöillä taas ei juuri ole vaikutusta ikäryhmän kehitykseen.
- 2010-luvun aikana Hämeenlinnan alle 7-vuotiaiden määrä väheni voimakkaasti syntyvyyden laskun seurauksena. **Vuosien 2010-2020 aikana ikäryhmään kuuluvien määrä väheni 725 henkilöllä eli 15,2 prosentilla.** Vaikka supistuminen oli huomattavaa, kehitys oli hieman maltillisempaa kuin vastaavissa kaupungeissa keskimäärin.
- Koska alle 7-vuotiaan väestön kehitys nojaa lähes täysin syntyvyyden kehitykseen, kehittyvä ikäryhmä ennustejakson aikana lähes täysin syntyvyysolettaman mukaisesti. Kaikissa skenaarioissa syntyvyys on kytketty vuosien 2017-2019 hedelmällisyyslukuihin. Tämän seurauksena ikäryhmä supistuu maltillisesti 2020-luvun alussa. **On huomionarvoista, että maltillinenkin muutos syntyvyydessä tuottaa skenaarioita voimakkaamman vaikutuksen ikäryhmän kehitykseen.** Syntyvyyden kasvu pelkän 2010-luvun keskitasolle kasvattaa ikäryhmää merkittävästi enemmän kuin skenaarioiden muuttoliikeolettamien.

Alle 7-vuotiaan väestön kehitys 2010-2040

Herkkyyslaskelma: Alle 7-vuotiaan väestön kehitys

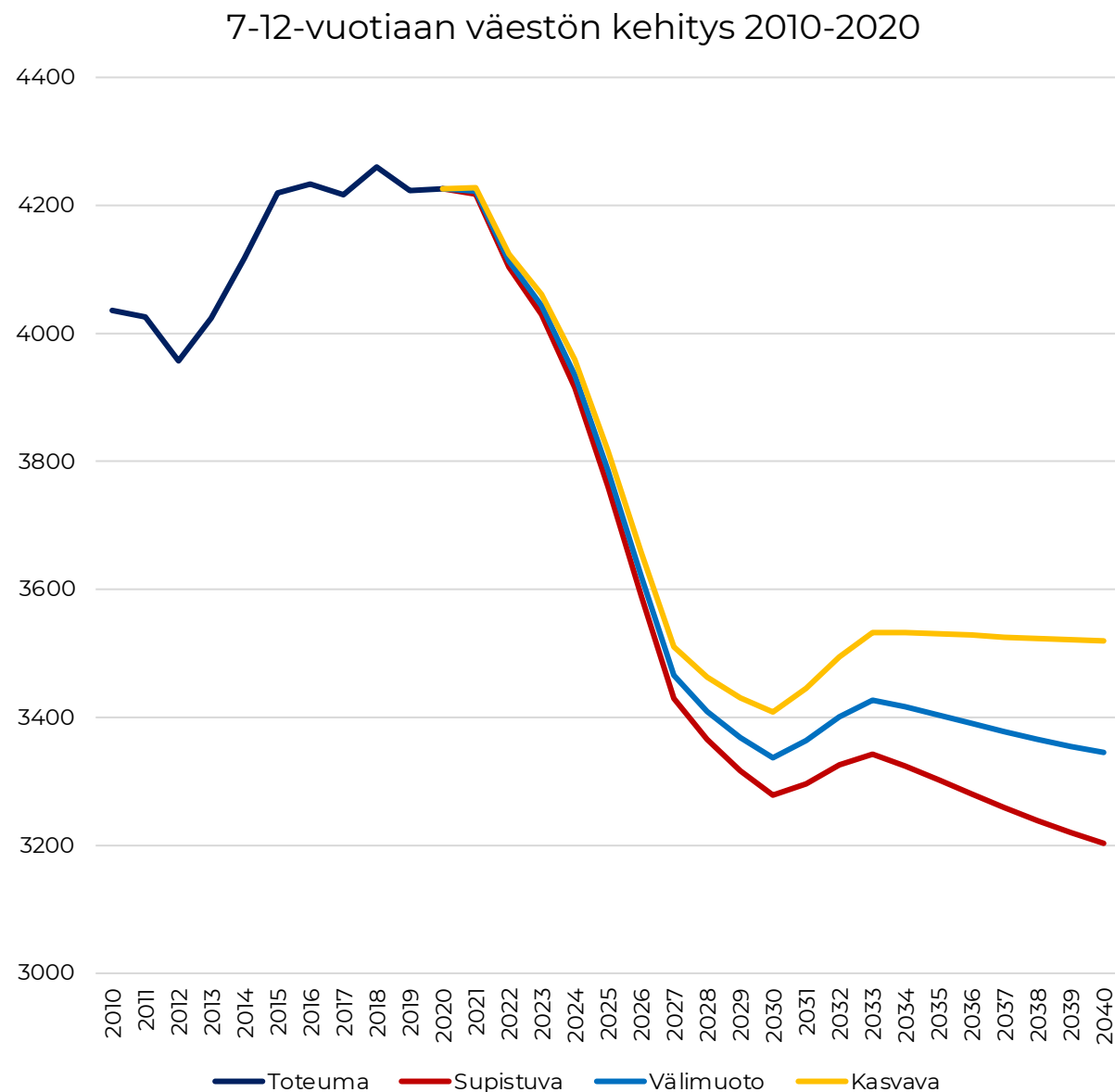
Herkkyyslaskelma: alle 7-vuotiaiden kehitys

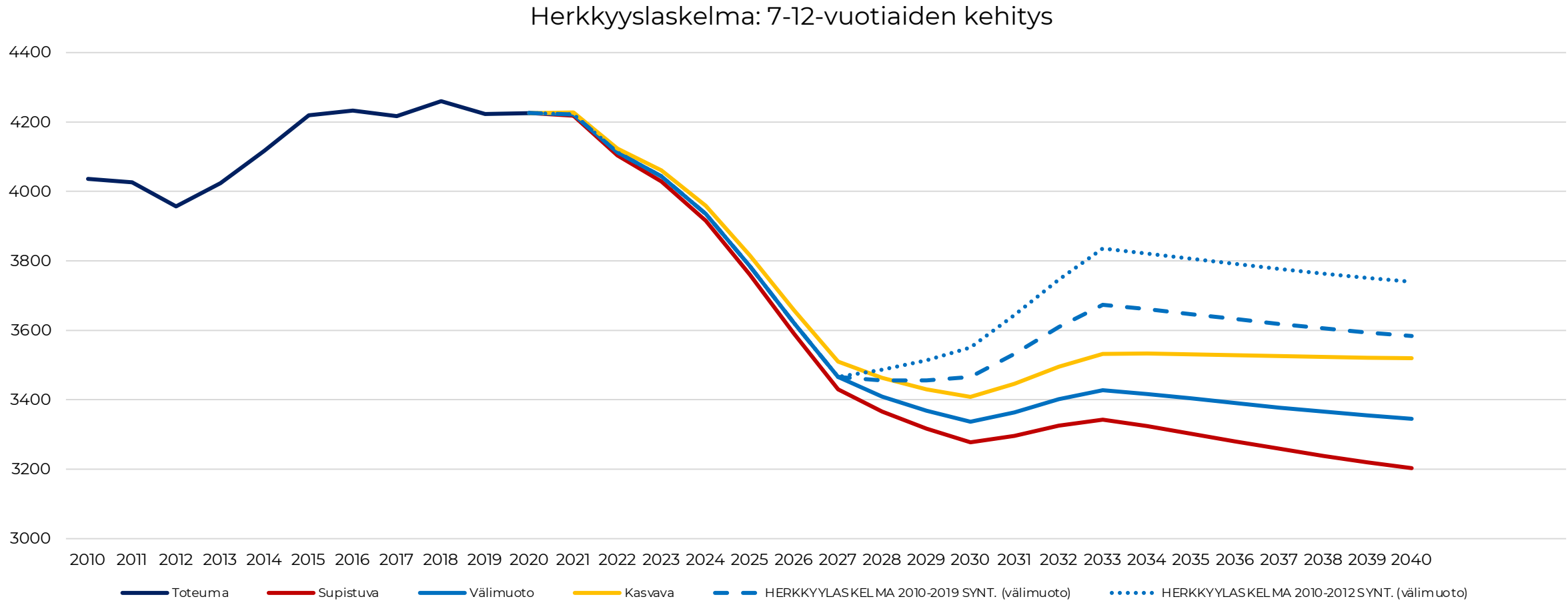
7-12 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 7-12-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020-2040 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu herkkyysslaskelmana korkeamman syntyvyyden vaikutusta.

- 7-12-vuotiaiden ikäryhmän kehitykseen vaikuttaa hyvin voimakkaasti aiempien vuosien syntyvyys (7-12 vuotta sitten). Maan sisäisellä muuttoliikkeellä on myös maltillinen vaikutus ikäryhmän kehitykseen.
- Alakouluikäisten määrä kasvoi Hämeenlinnassa 2010-luvulla maltillisesti: vuosien 2010-2020 aikana ikäryhmä kasvoi 190 henkilöllä. Kasvu taittui kuitenkin 2010-luvun loppupuolella, kun pieneneviä ikäkohortteja alkoi siirtyä 7-12-vuotiaiden ikäryhmään syntyvyyden laskun seurauksena.
- **2010-luvun syntyvyyden laskun seurauksena 7-12-vuotiaiden määrä laskee voimakkaasti 2020-luvun aikana.** Vuosien 2020-2027 aikana, jolloin kaikki jo syntyneet ikäkohortit siirtyvät 7-12-vuotiaiden ikäryhmään, ikäryhmä supistuu 710 - 800 henkilöllä (hieman vajaa 20 prosentilla). Jos syntyvyys pysyy nykytasolla 2020-luvun alussa, ikäryhmän supistuminen jatkuu 2030-luvun alkuun asti.
- **2030-luvulla peruskouluikäisten ikäryhmän kehitys nojaa lähinnä tulevaan syntyvyyteen.** Muuttoliikkeen erilainen vaikutus eri skenaarioissa voi kuitenkin ikäryhmän kehitykseen noin 200 henkilöllä 2030-luvun aikana. **2020-luvun syntyvyyden kehityksen vaikutus on kuitenkin huomattavasti suurempi kuin muuttoliikkeen kehityksen.**

Herkkyyslaskelma: 7-12-vuotiaan väestön kehitys

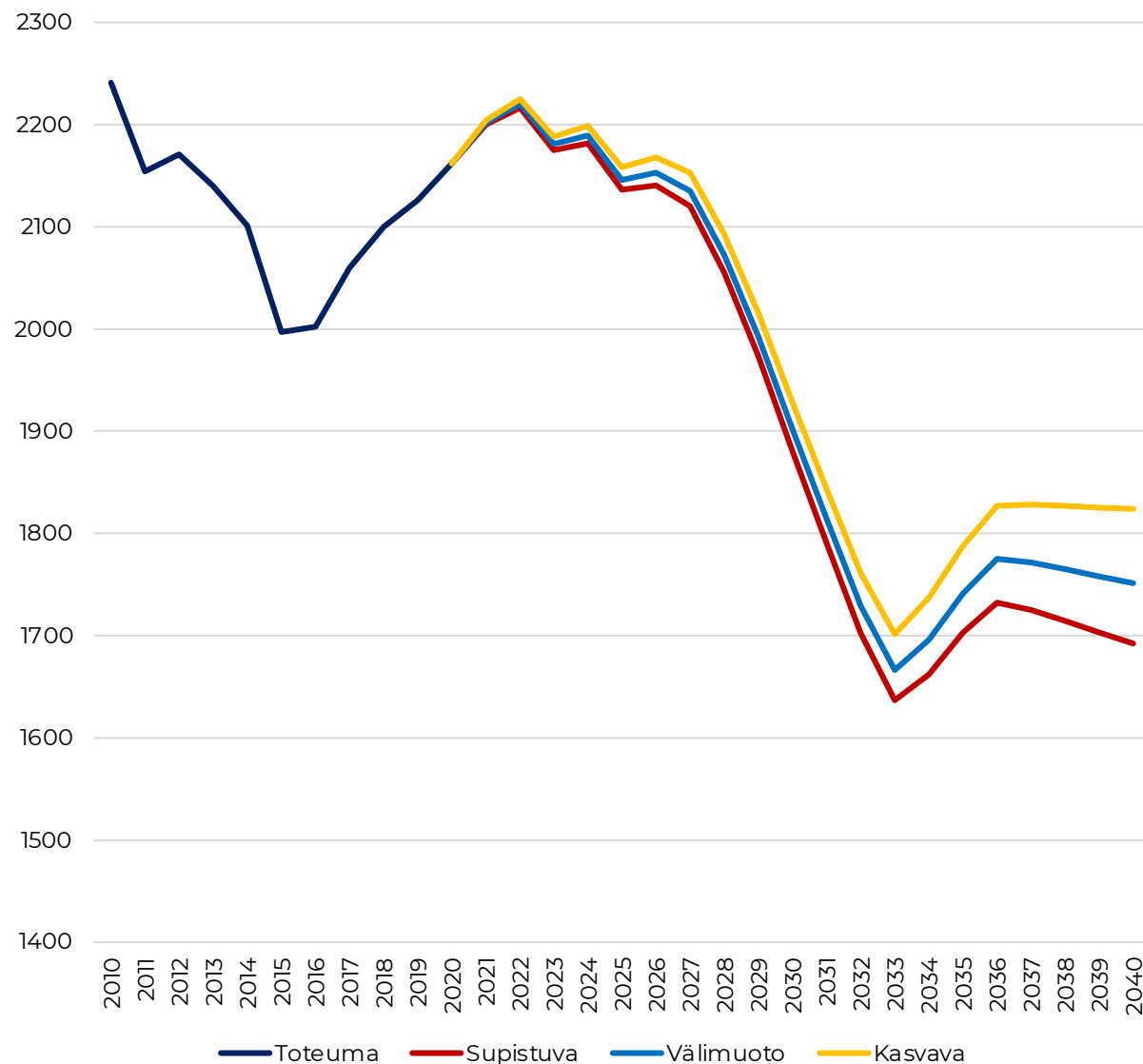

13–15 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 13–15-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020–2040 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu herkkyyslaskelmana korkeamman syntyvyyden vaikutusta.

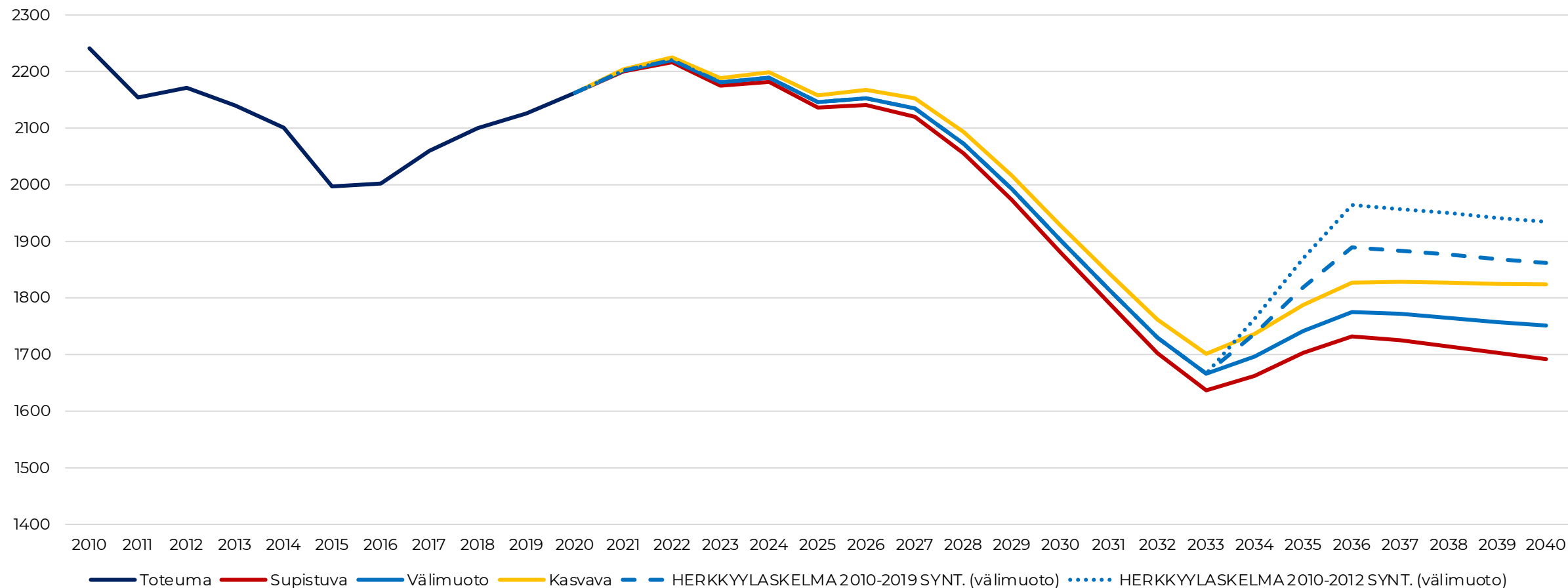
- 13–15-vuotiaiden ikäryhmän kehitykseen vaikuttaa pääasiassa aikaisempien vuosien syntyvyys (13–15-vuoden takaa). Kuitenkin myös maan sisäisen muuttoliikkeen vaikutus alkaa korostua ikäryhmässä.
- Yläkouluikäisten määrä laski merkittävästi 2010-luvun alussa, mutta ikäryhmä palautui 2010-luvun lopulla lähes vuoden 2010 tasolle.
- Yläkouluikäisten ikäryhmä kasvaa maltillisesti vielä 2020-luvun alussa, jonka jälkeen ikäryhmä alkaa supistua maltillisesti. **2020-luvun loppupuolella 13–15-vuotiaiden määrä alkaa supistua erittäin voimakkaasti**; tämä on suoraa seurausta 2010-luvun matalasta syntyvyydestä. Vuonna 2033 viimeinen jo nyt syntynyt ikäkohortti on 13-vuotias tai vanhempi; **tällöin (vuosien 2020–2033 aikana) ikäryhmä on supistunut skenaariosta riippuen 460 - 520 henkilöllä (21 - 24 prosentilla).**
- Vuosien 2033–2040 aikana muuttoliike synnyttää maltillisia eroja skenaarioiden välille. Vuosien 2033–2040 aikana ikäryhmä kasvaa skenaariosta riippuen 55 - 123 henkilöllä. **2020-luvun alun syntyvyyden vaikutus tulee olemaan huomattavasti suurempi kuin muuttoliikkeen kehityksen.**

13-15-vuotiaan väestön kehitys 2010-2040

Herkkyyslaskelma: 13–15 vuotiaan väestön kehitys

Herkkyyslaskelma: 13-15-vuotiaan väestön kehitys 2010-2040

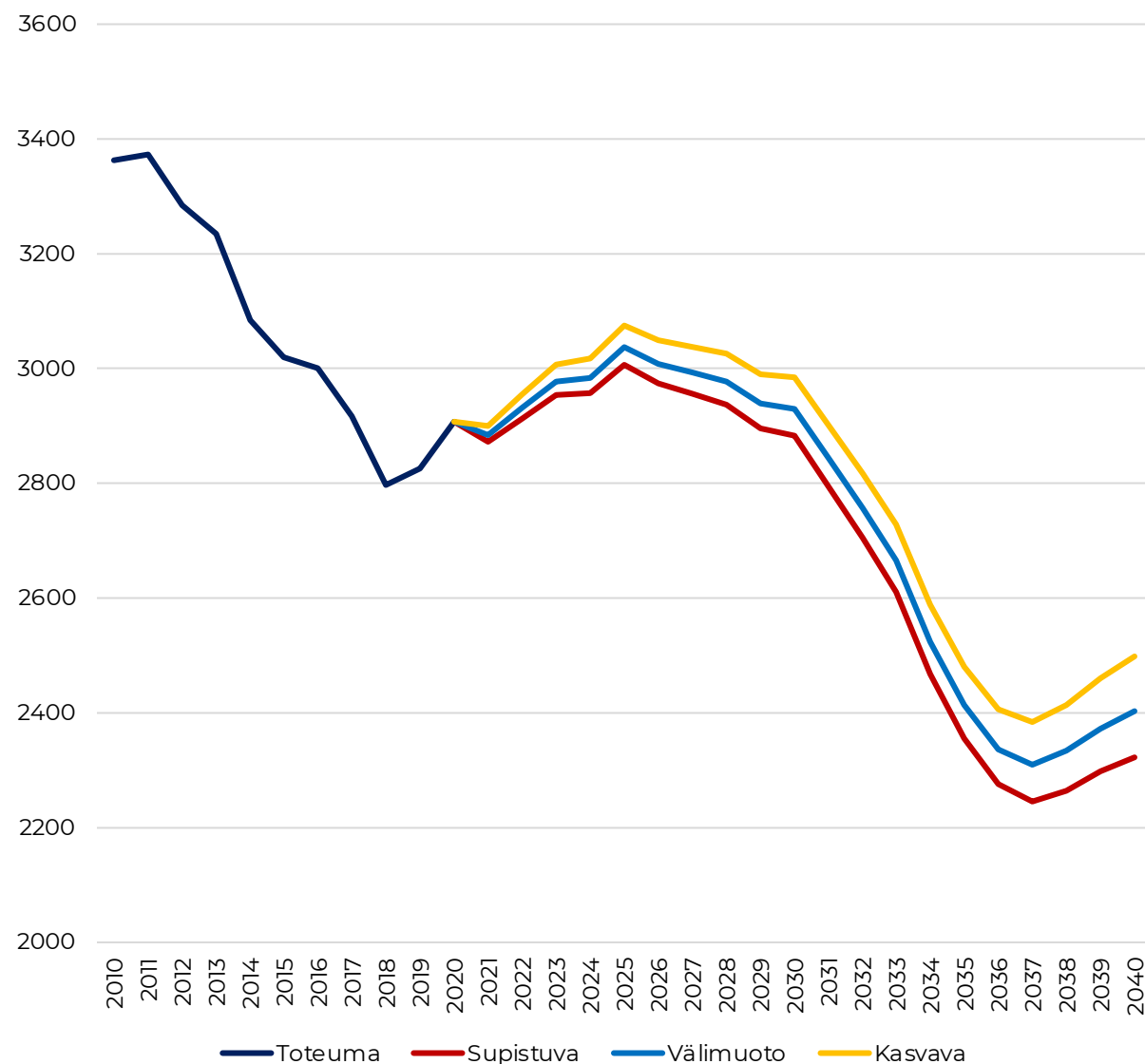

16–19 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 16–19-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020–2040 aikana.

- 16–19-vuotiaan väestön kehitykseen heijastuu yhä voimakkaasti syntyvyys 16–19-vuoden takaa, mutta maan sisäisen muuttoliikkeen merkitys alkaa korostua merkittävästi muuttoliikkeen vaikutuksesta.
- 16–19-vuotiaiden määrä väheni erittäin voimakkaasti Hämeenlinnassa vuosien 2010–2020 aikana. Koko ajanjakson aikana ikäryhmän supistui 450 henkilöllä eli 13,6 prosentilla. Vuodesta 2018 lähtien ikäryhmä on jälleen kasvanut.
- **2020-luvun aikana 16–19-vuotiaiden määrä jatkaa viime vuosina alkanutta kasvuaan.** Kasvu on seurausta pitkälti ikäluokkien koon vaihtelusta; ikäryhmästä poistuu pienempiä ikäkohortteja kuin ikäluokkaan siirtyy. Kasvu taittuu 2020-luvun puolivälissä ja ikäryhmä alkaa supistua maltillisesti; erot skenaarioiden välillä ovat vähäisiä.
- 2030-luvun aikana 2010-luvulla syntyneet pienet ikäkohortit siirtyvät 16–19-vuotiaiden ikäryhmään. Tämän seurauksena 2030-luvulla 16–19-vuotiaiden määrä supistuu voimakkaasti; **skenaariosta riippuen vuosien 2020–2036 aikana ikäryhmä supistuu 500–600 henkilöllä.** 2030-luvun lopulla kaikki jo syntyneet ikäkohortit ovat siirtyneet 16–19-vuotiaiden ikäryhmään.

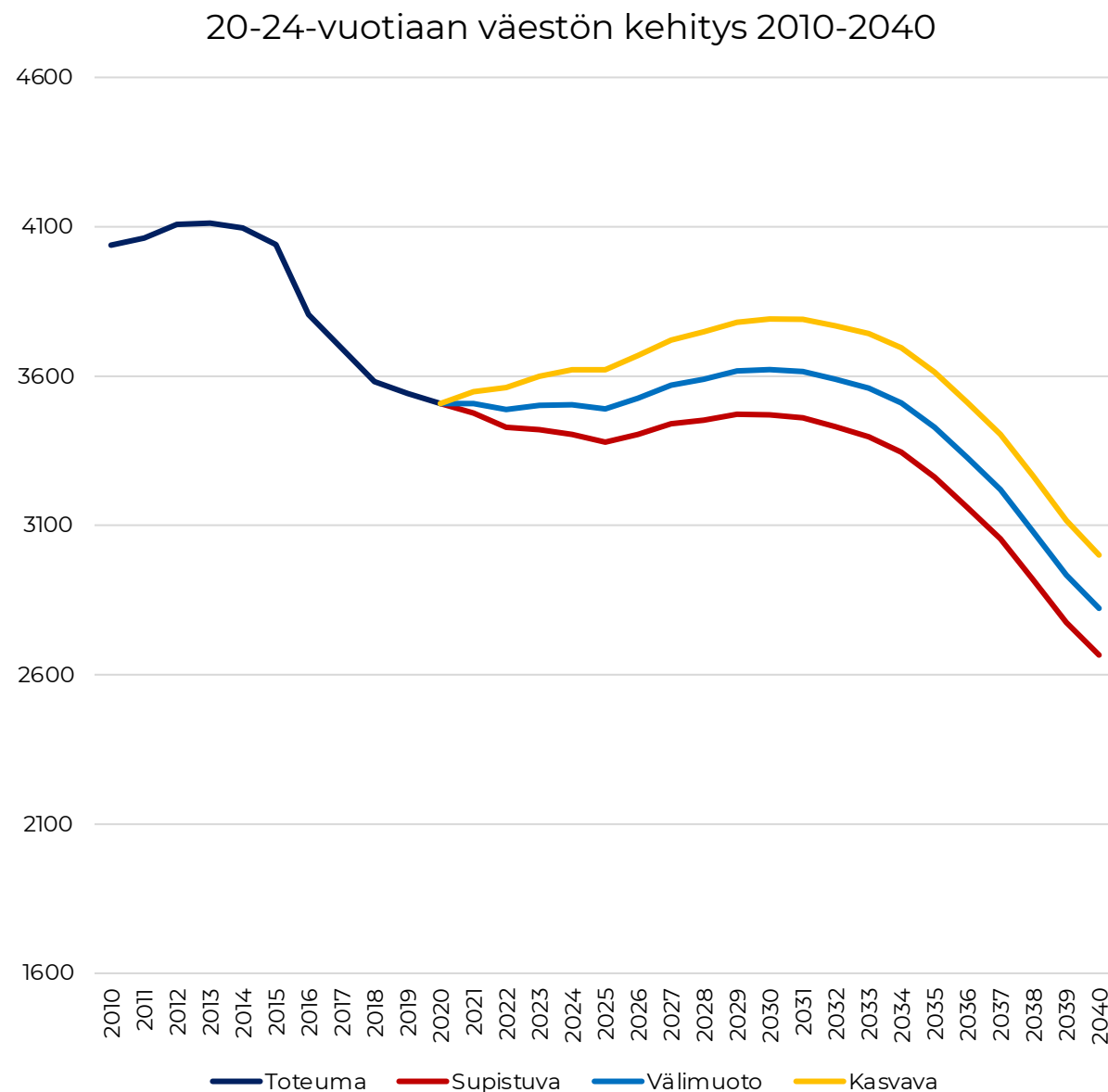
16–19-vuotiaan väestön kehitys 2010–2040

20–24 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 20–24-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020–2040 aikana.

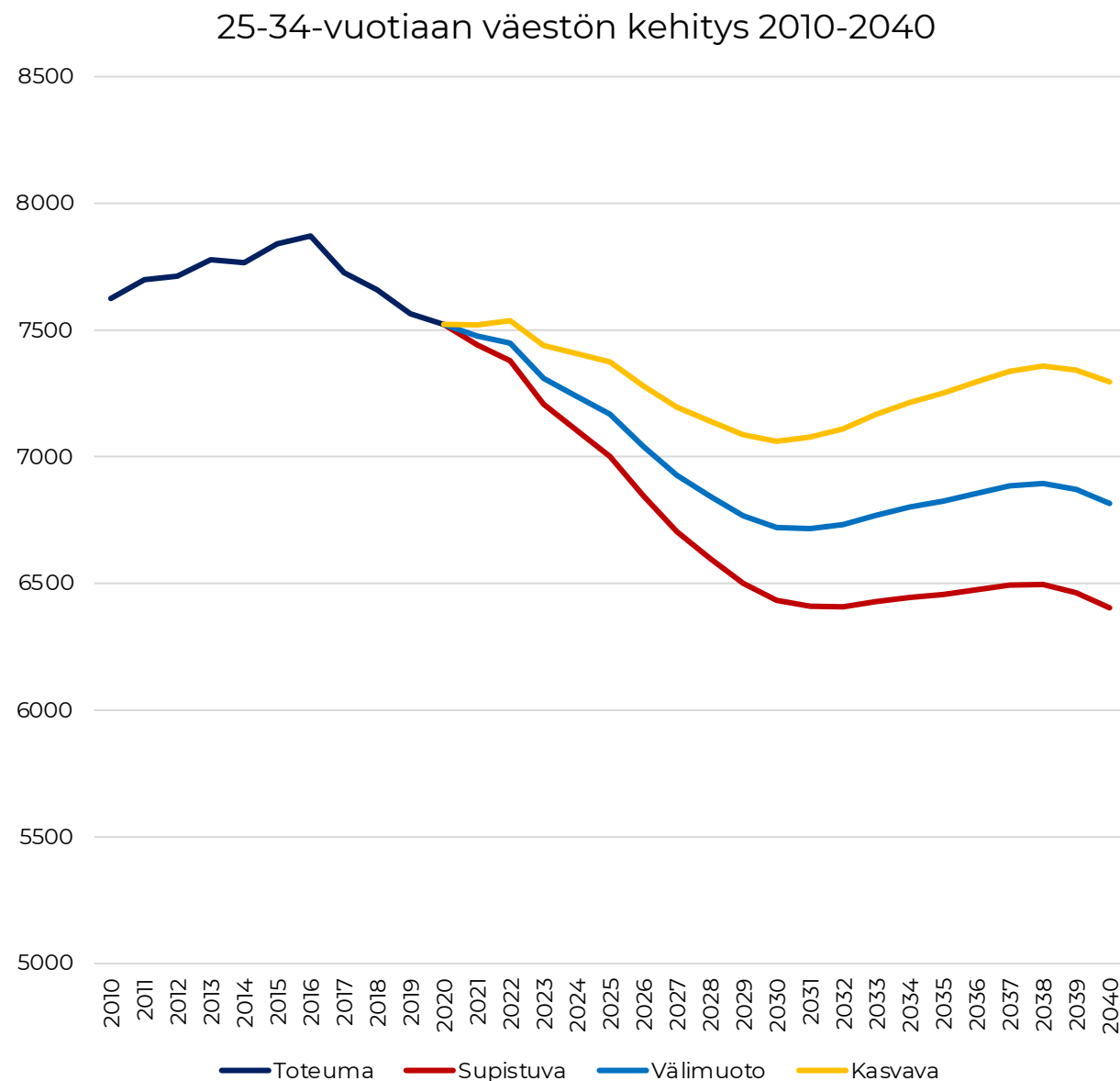
- 20–24-vuotiaan väestön muuttoalttius on erittäin suuri, jonka seurauksena ikäryhmän kehitykseen vaikuttaa merkittävästi maan sisällä tapahtuva muuttoliike. Kuitenkin myös aiemman syntyvyydellä (20 - 24 vuoden takaa) on myös vaikutusta ikäryhmän kehitykseen.
- 2010-luvun alussa 20–24-vuotiaiden ikäryhmä kehittyi Hämeenlinnassa maltillisesti, mutta vuosikymmenen lopulla ikäryhmään kuuluvien määrä alkoi laskea voimakkaasti. Vuosien 2010–2020 aikana 20–24-vuotiaiden määrä väheni 531 henkilöllä eli 13,1 prosentilla.
- 2020-luvun alussa 20–24-vuotiaan väestön kehitys vaihtelee voimakkaasti skenaariosta riippuen. Tämä on seurausta erilaisista muuttoliikeolettamista, joiden vaikutus ikäryhmään on huomattavan suuri. Skenaariosta riippuen ikäryhmä joko supistuu muutamalla henkilöllä tai kasvaa 100 - 300 henkilöllä.
- 2030-luvulla 20–24-vuotiaiden ikäryhmä supistuu voimakkaasti 2010-luvulla laskeneen syntyvyyden vaikutuksesta. Supistuminen jatkuu koko 2030-luvun ja on vastaavaa kaikissa skenaarioissa. Vuosien 2020–2040 aikana ikäryhmä supistuu skenaariosta riippuen 500 - 850 henkilöllä.

25–34 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 25–34-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020–2040 aikana.

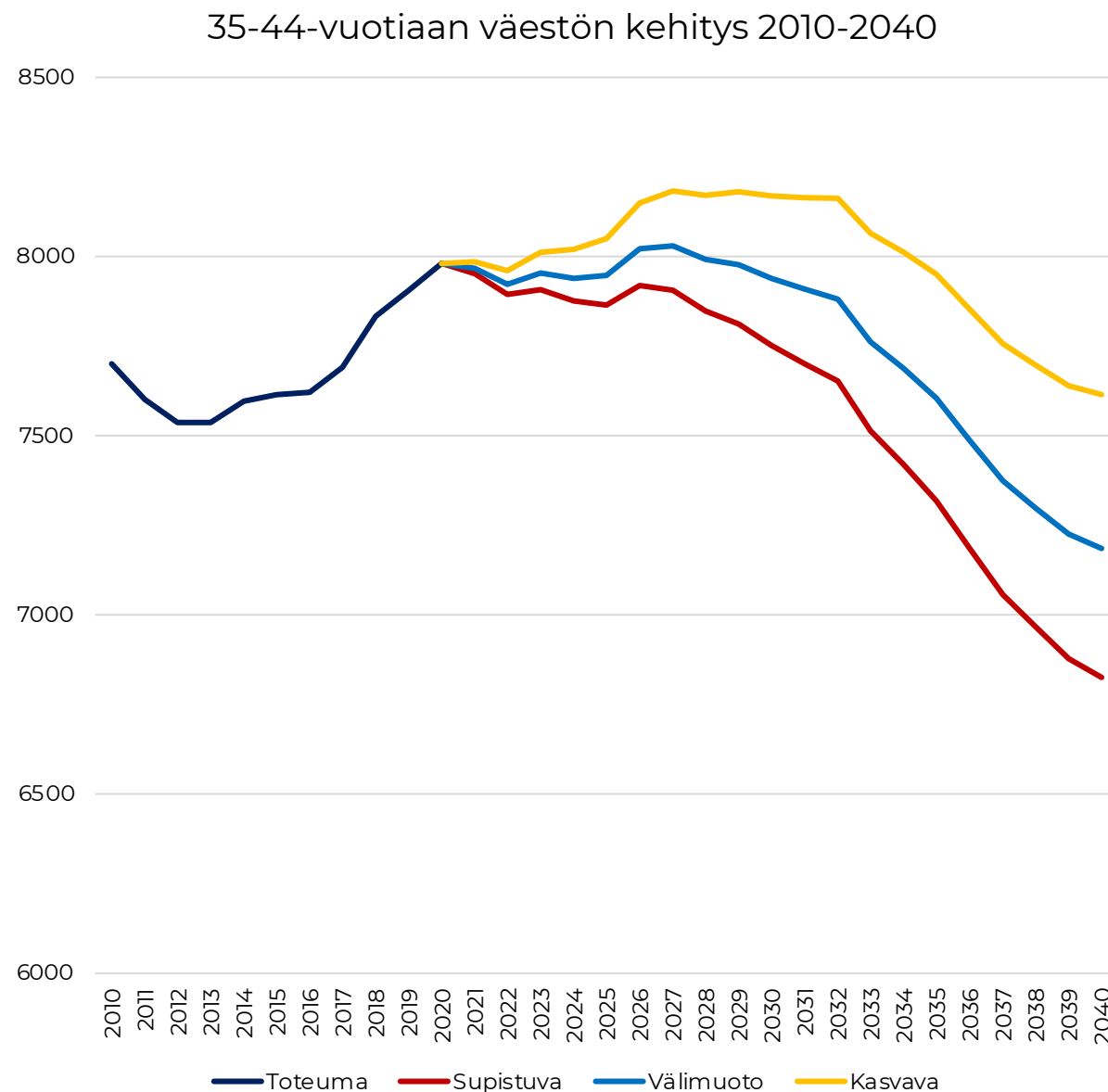
- 25–34-vuotiaiden ikäryhmän kehitykseen vaikuttaa etenkin maan sisäinen muuttoliike, erityisesti jos huomioidaan muuttoliikkeen kumulatiivinen vaikutus nuoremmissa ikäryhmissä. Myös maahanmuutto vaikuttaa merkittävästi ikäryhmän kehitykseen.
- 2010-luvun alussa 25–34-vuotiaiden ikäryhmä kasvoi kohtuullisesti, mutta ikäryhmä alkoi supistumaan 2010-luvun puolivälissä voimakkaasti. Vuosien 2010–2020 aikana 25–34-vuotiaiden määrä väheni 103 henkilöllä.
- Skenaarioiden väliset erot 25–34-vuotiaiden kehityksessä ovat erittäin suuria, sillä muuttoliike on erityisen vilkasta 25–34-vuotiaiden ikäryhmässä. Kaikissa skenaarioissa ikäryhmä kuitenkin supistuu 2020-luvun aikana; skenaariosta riippuen 450 - 1 100 henkilöllä.
- 2030-luvulla 25–34-vuotiaiden ikäryhmän kehitys tasaantuu, mutta erot skenaarioiden välillä korostuvat. Vuosien 2020–2040 aikana 25–34-vuotiaiden määrä vähenee supistumis-skenaariossa 1 100 henkilöllä, välimuoto-skenaariossa 700 henkilöllä ja kasvu-skenaariossa 200 henkilöllä. Syntyvyyden lasku 2010-luvulla alkaa heijastumaan ikäryhmän kehitykseen 2030-luvun lopulla.

35–44 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 35–44-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020–2040 aikana.

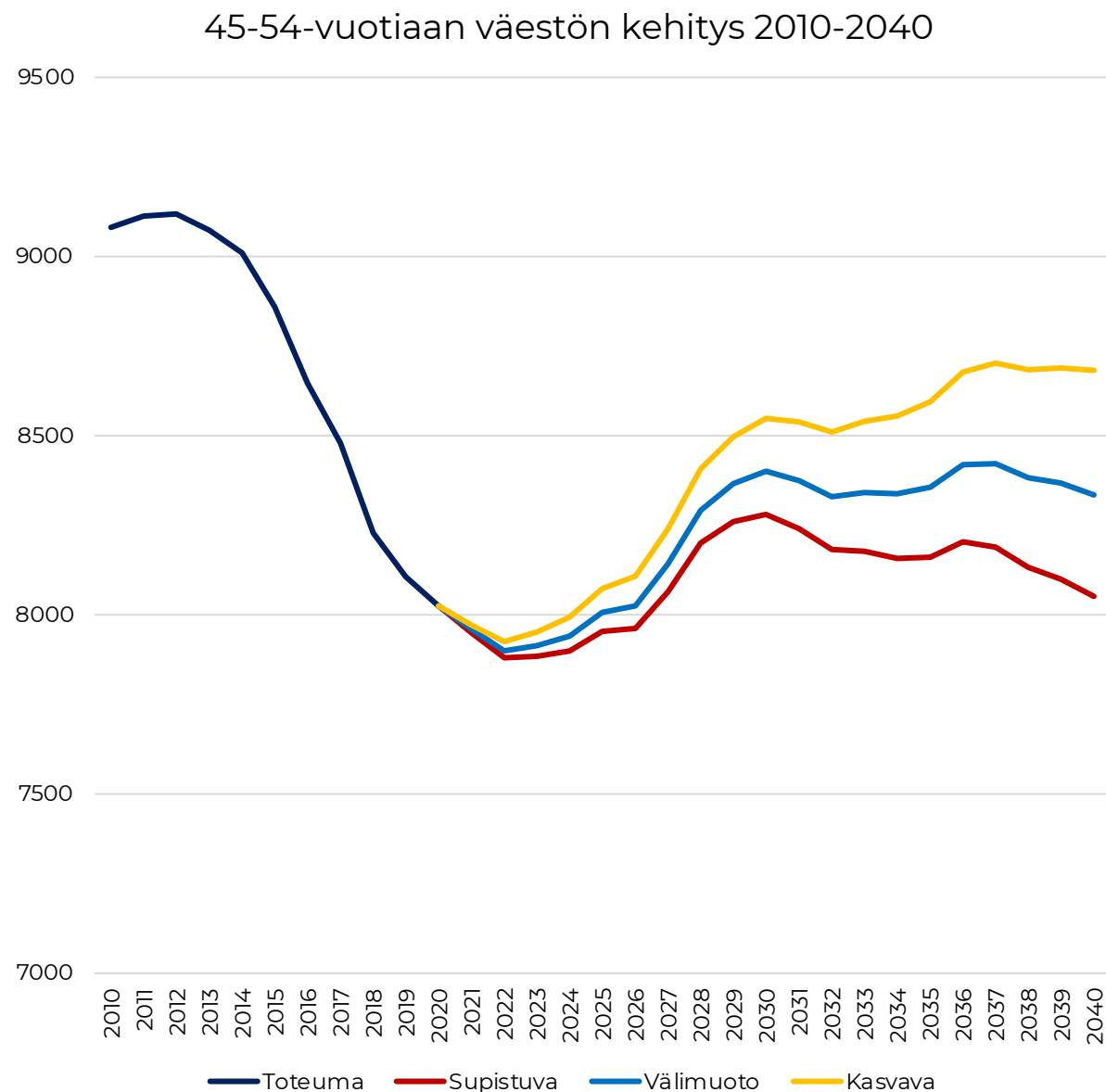
- 35–44-vuotiaaan väestön kehitykseen heijastuu etenkin maan sisäisen muuttoliikkeen kumulatiivinen vaikutus sekä kansainvälinen muuttoliike. 2010-luvun matala syntyvyys ei ehdi vaikuttamaan ikäryhmän kehitykseen ennustejakson aikana.
- 2010-luvun aikana Hämeenlinnan 34–44-vuotiaiden määrä kasvoi merkittävästi (yhteensä 280 henkilöllä). Kasvu oli seurausta ikärakenteen kehityksestä; ikäryhmään siirtyi suurempia ikäkohortteja kuin ikäryhmästä siirtyi pois. Sama kehitys näkyi 25–34-vuotiaiden supistumisena 2010-luvun lopulla.
- **35–44-vuotiaiden määrä kehittyy hyvin vaihtelevasti eri skenaarioissa vuosien 2020–2030 aikana.** Tämä on seurausta eroista muuttoliikkeen olettamissa. 2020-luvulla 35–44-vuotiaiden määrä supistuu kohtuullisesti (-220 henkilöä) supistumis-skenaariossa, hieman välimuoto-skenaariossa (-42 henkilöä) ja kasvaa kasvuskenaariossa (+187 henkilöä).
- **2030-luvulla erot ikäryhmän kehityksessä korostuvat skenaarioiden välillä;** joskin kaikissa skenaariossa ikäryhmä supistuu merkittävästi. Skenaariosta riippuen ikäryhmä supistuu 360 - 1 200 henkilöllä koko ennustejakson aikana.

45–54 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 45–54-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020–2040 aikana.

- 45–54-vuotiaiden ikäryhmän kehitykseen vaikuttaa maan sisäinen muuttoliike. Maan sisäisen muuttoliikkeen suora vaikutus on maltillinen, sillä 45–54-vuotiaiden muuttoalttiudet ovat nuorempia ikäryhmiä merkittävästi matalampia. Aiempina vuosina nuoremmissa ikäryhmissä tapahtuneella muuttoliikkeellä on taas huomattava vaikutus ikäryhmän kehitykseen.
- 2010-luvulla 45–54-vuotiaiden hämeenlinnalaisten määrä väheni merkittävästi. **Vuosien 2010–2020 aikana ikäryhmä supistui 1 100 henkilöllä eli yli 10 prosentilla.** Kehitystä selitti etenkin ikäryhmien koon vaihtelu sekä vähentyneet muuttovoitot 45–54-vuotiaiden ikäryhmästä.
- 2020-luvun aikana 45–54-vuotiaiden määrä kasvaa kaikissa skenaarioissa, sillä ikäryhmään siirtyy suhteellisen suuria ikäkohortteja. Kasvu saavuttaa lakipisteensä vuonna 2030; vuosien 2020–2030 aikana skenaariosta riippuen ikäryhmä kasvaa 250 - 500 henkilöllä.
- 2030-luvulla 45–54-vuotiaiden ikäryhmän kehitys eriytyy skenaarioiden välillä. Kasvuskenaariossa ikäryhmän kasvu jatkuu maltillisena, muissa skenaarioissa ikäryhmä supistuu maltillisesti. Koko ennustejakson aikana 45–54-vuotiaiden määrä kasvaa 20 - 660 henkilöllä.

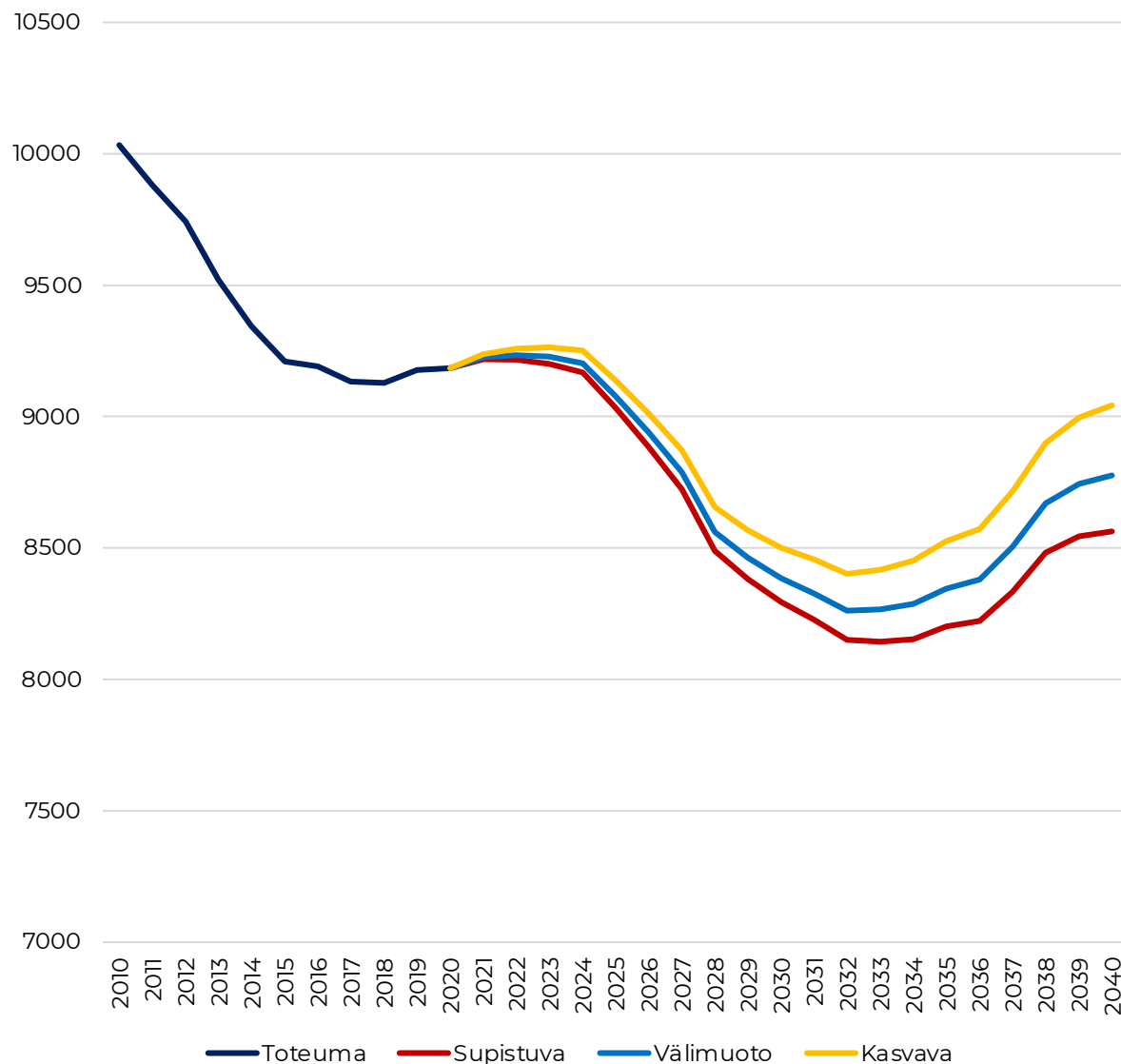

55–64 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 55–64-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020–2040 aikana.

- 55–64-vuotiaiden ikäryhmän kehitykseen vaikuttaa etenkin nuoremmissa ikäryhmissä tapahtunut kehitys, sillä suora muuttoliikkeen vaikutus ikäryhmään on suhteellisen vähäinen 55–64-vuotiaiden matalan muuttoalttiuden takia.
- 2010-luvun aikana 55–64-vuotiaiden määrä väheni kaupungissa 850 henkilöllä. Supistuminen oli seurausta suurten ikäluokkien siirtymisestä eläkeikään; supistumisen voimakkuutta vähensi kuitenkin samaan aikaan ikäryhmään siirtyvien suhteellisen suuret ikäkohortit.
- 2020-luvun alussa 55–64-vuotiaiden määrä pysyy nykytasolla, mutta 2020-luvun puolivälissä ikäryhmä alkaa supistua voimakkaasti. Supistuminen jatkuu 2030-luvun alkupuolelle asti ja on vastaavaa kaikissa skenaarioissa. Skenaariosta riippuen 55–64-vuotiaiden määrä vähenee Hämeenlinnassa vuosien 2020–2030 aikana 680 - 900 henkilöllä.
- 2030-luvun aikana 55–64-vuotiaiden määrä kasvaa jälleen, joskaan ikäryhmän koko ei saavuta missään skenaariossa vuoden 2020 tasoa. Ikäryhmä supistuu skenaariosta riippuen vuosien 2020–2040 aikana 140 - 620 henkilöllä.

55-64-vuotiaan väestön kehitys 2010-2040

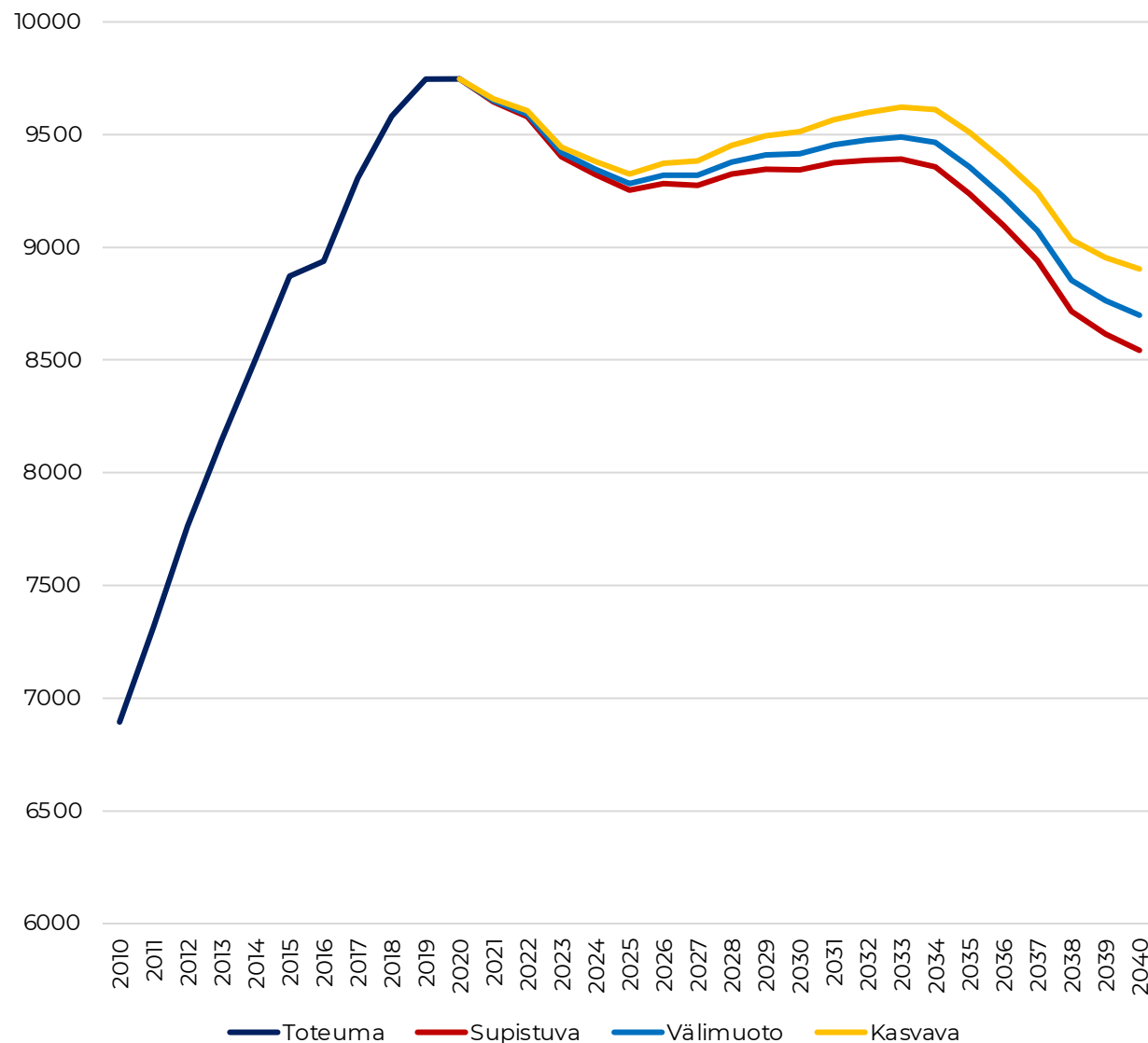

65–74 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 65–74-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020-2040 aikana.

- 65–74-vuotiaan väestön kehitykseen vaikuttaa Hämeenlinnassa osin maan sisäinen muuttoliike, mutta merkittävin ikäryhmää kasvattava tekijä on ikäluokkien koon vaihtelu.
- Vuosien 2010-2020 aikana viimeiset ns. suuret ikäluokat siirtyivät 65–74-vuotiaiden ikäryhmään. Tämän seurauksena **65–74-vuotiaiden määrä kasvoi Hämeenlinnassa vuosien 2010-2020 aikana jopa 2 850 henkilöllä.**
- **65–74-vuotiaan väestön kasvu taittuu kuitenkin heti 2020-luvun alussa,** sillä ikäryhmään alkaa siirtyä pienempiä ikäkohortteja kuin ikäryhmästä poistuu. Tämä on seurausta suurten ikäluokkien ikääntymisestä. Vuosien 2020-2030 aikana kehitys on kuitenkin maltillista ja ikäryhmä supistuu 200 - 400 henkilöllä skenaariosta riippuen. Pienet erot skenaarioissa perustuvat muuttoliikkeen eriäviin vaikutuksiin.
- 2030-luvun aikana 65–74-vuotiaiden määrä laskee voimakkaasti ikärakenteen seurauksena. **Koko ennustejakson aikana 65–74-vuotiaiden määrä vähenee skenaariosta riippuen 850 - 1 200 henkilöllä.**

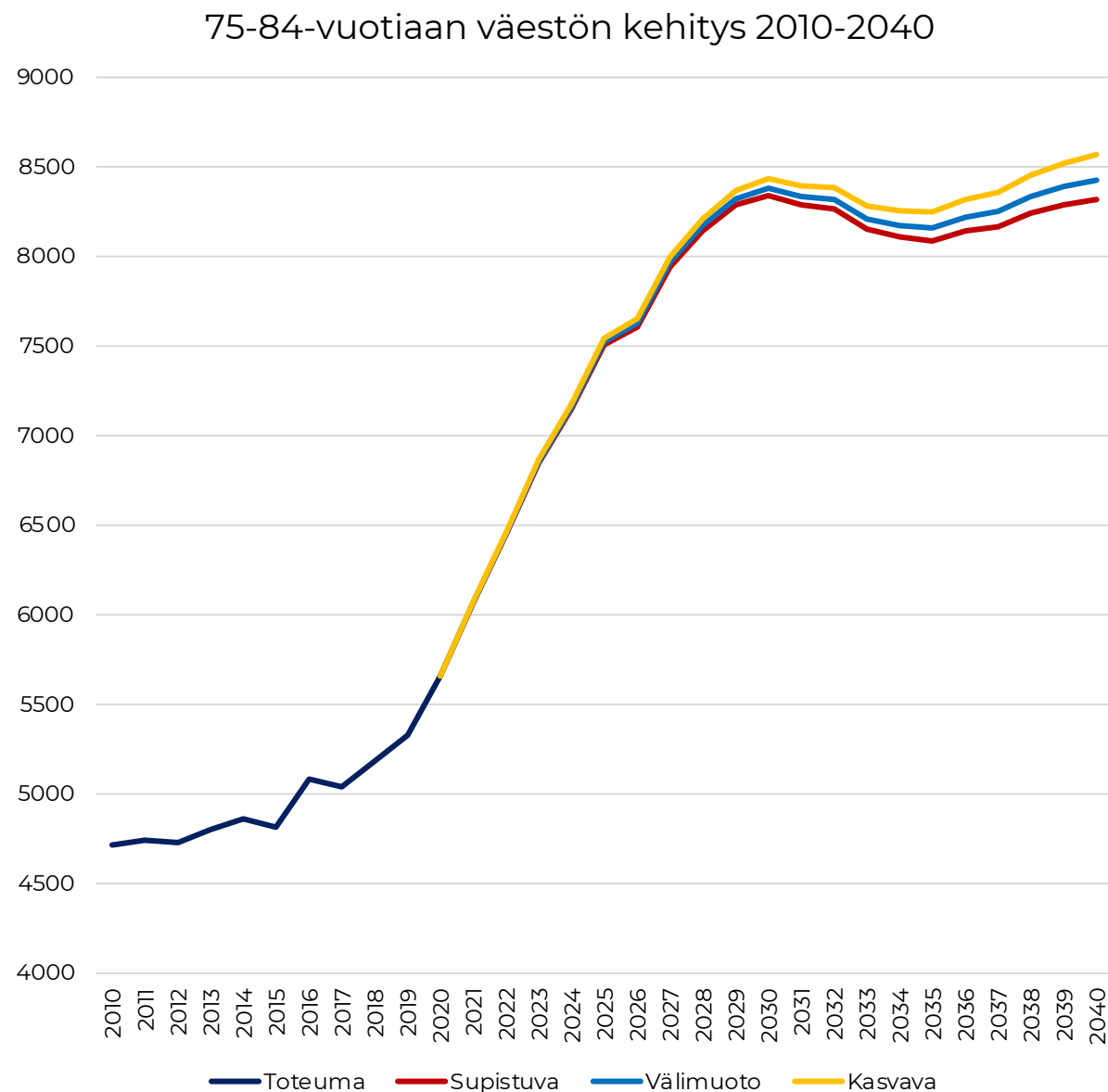
65-74-vuotiaan väestön kehitys 2010-2040

75–84 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu 75–84-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020–2040 aikana.

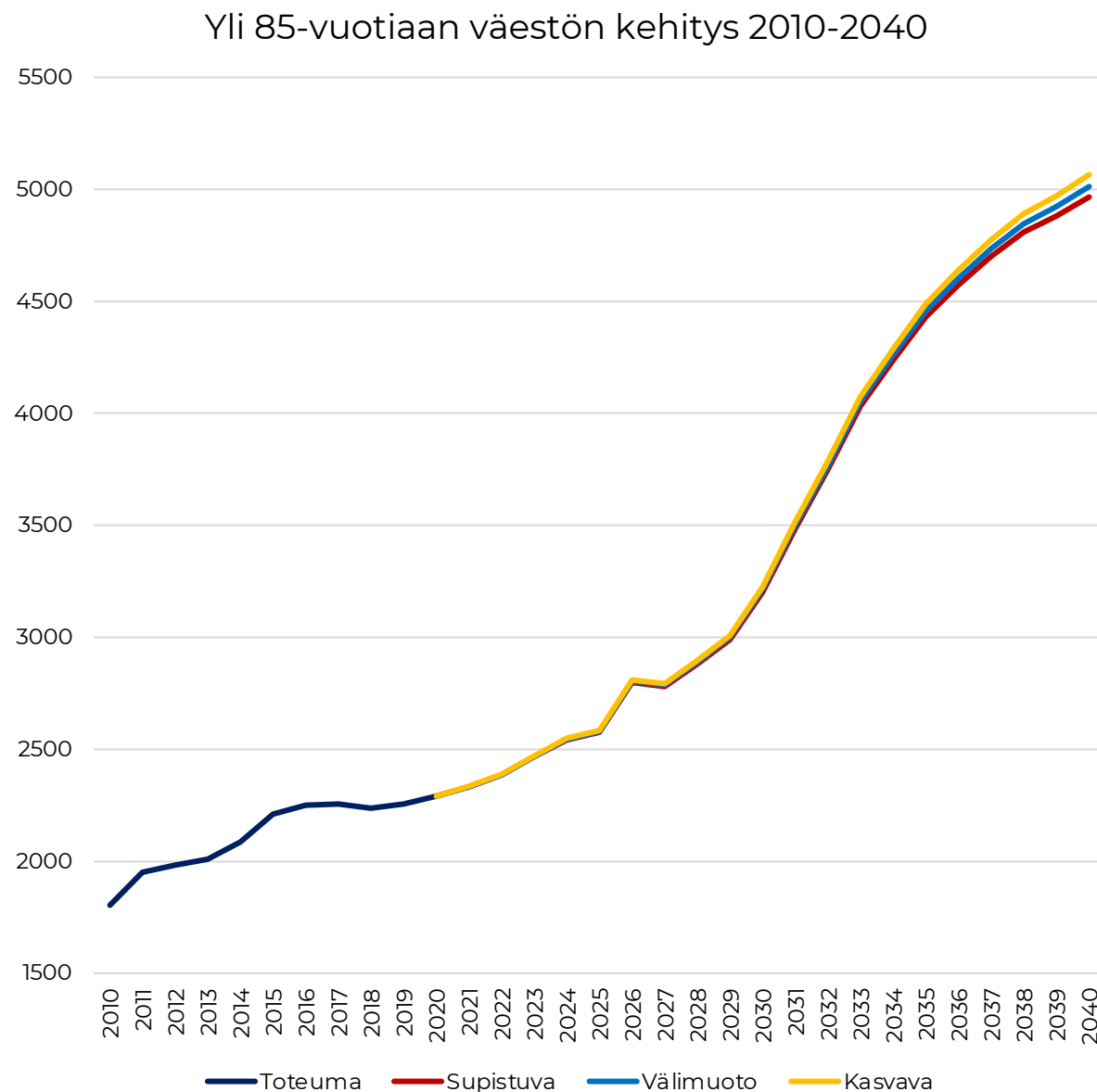
- 75–84-vuotiaiden ikäryhmän kehitykseen vaikuttaa lähinnä nuoremmissa ikäryhmissä tapahtunut kehitys, esimerkiksi muuttoliikkeen vaikutus 75–84-vuotiaiden ikäryhmään on marginaalinen. Kuolleisuuden ja odotetun eliniän kehityksen vaikutus korostuu 75–84-vuotiaiden ikäryhmässä.
- Vuosien 2010–2020 aikana 75–84-vuotiaiden määrä kasvoi Hämeenlinnassa 950 henkilöllä eli viidenneksellä. Kasvu oli merkittävää, mutta myös huomattavasti maltillisempaa kuin 65–74-vuotiaiden ikäryhmän kasvu 2010-luvulla.
- 75–84-vuotiaiden määrä kasvaa 2020-luvulla kaikissa skenaarioissa erittäin voimakkaasti suurten ikäluokkien siirtyessä 75–84-vuotiaiden ikäryhmään. Koska muuttoliike vaikuttaa vain vähän ikäryhmän kehitykseen, ovat erot skenaarioiden välillä vähäisiä. Skenaariosta riippuen vuosien 2020–2030 aikana 75–84-vuotiaiden määrä kasvaa 2 700 - 2 800 henkilöllä (+48 %).
- 2030-luvulla ikäryhmän kasvu hidastuu ja taittuu, suurten ikäluokkien ikääntyessä ja kuolleiden määrän kasvaessa. Koko ennustejakson aikana 75–84-vuotiaiden määrä kasvaa 2 650 - 2 900 henkilöllä skenaariosta riippuen.

Yli 85 vuotiaan väestön kehitys

Kuviossa on kuvattu yli 85-vuotiaan väestön ennustettua kehitystä vuosien 2020-2040 aikana.

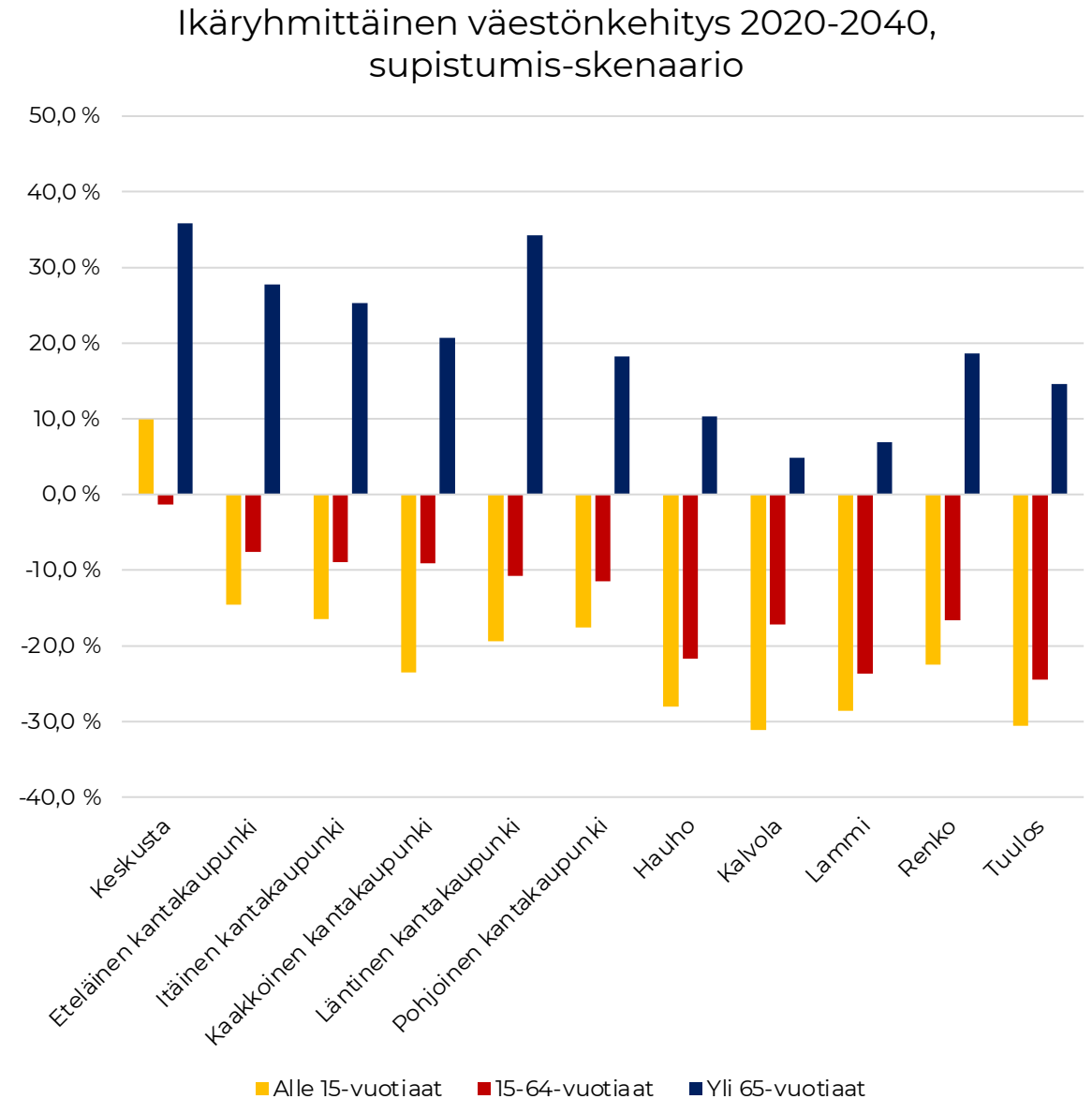
- Yli 85-vuotiaiden ikäryhmän kehitys nojaa nuorempien ikäryhmien kehitykseen sekä kuolleisuuden ja eliniän kasvun vaikutukseen.
- Yli 85-vuotiaiden määrä kasvoi vuosien 2010-2020 aikana Hämeenlinnassa hieman vajaalla 500 henkilöllä eli 27 prosentilla. Kasvu perustui etenkin eliniän pidentymiseen ja ikäryhmään siirtyvien ikäkohorttien kokoon.
- 2020-luvun aikana yli 85-vuotiaiden määrä alkaa kasvamaan merkittävästi. Kasvua kiihdyttää odotettu eliniän nousu sekä ikäryhmään siirtyvien ikäkohorttien koko. Koska ikäryhmään ei kohdistu käytännössä lainkaan muuttoliikettä, ikäryhmä kehittyy kaikissa skenaarioissa hyvin vastaavasti. Vuosien 2020-2030 aikana yli 85-vuotiaiden määrä kasvaa noin 920 henkilöllä.
- 2030-luvun aikana suuret ikäluokat siirtyvät yli 85-vuotiaiden ikäryhmään. Tämän seurauksena ikäryhmä alkaa kasvaa erittäin voimakkaasti ja kasvu jatkuu koko 2030-luvun ajan. Koko ennustejakson aikana yli 85-vuotiaiden määrä kasvaa Hämeenlinnassa 2 675 - 2 775 henkilöllä eli ikäryhmän koko yli kaksinkertaistuu.

Ennustealueiden ikäryhmittäinen kehitys supistumis-skenaariossa

Kuviossa on kuvattu tilastoalueiden ikäryhmittäistä väestönkehitystä vuosien 2020-2040 aikana supistumis-skenaariossa. Seuraavalla dialla on kuvattu kehitystä tarkemmissa ikäryhmissä ennustealueilla.

- **Lasten (alle 15-vuotiaat)** määrä vähenee lähes kaikilla ennustealueilla vuosien 2020-2040 aikana supistumis-skenaariossa; kasvua tapahtuisi ainoastaan Keskustan alueella, lähinnä Asemanseudun kasvun vaikutuksesta. Muilla tilastoalueilla lasten määrä vähenee vaihtelevalla voimakkuudella; etenkin pitäjälueilla supistuminen on huomattavaa. **Lasten ikäryhmä supistuu etenkin 2020-luvun aikana.**
- **Työikäisen (15–64-vuotiaat)** väestön määrä vähenee supistumis-skenaariossa kaikilla tilastoalueilla, mutta supistumisen voimakkuus vaihtelee. Keskustan alueella etenkin Asemanseudun kasvun johdosta supistuminen on vähäistä; kantakaupungin alueella taas työikäisten määrä vähenee pääosin alle 10 prosentilla. Kaikilla pitäjälueilla työikäisten määrä vähenee voimakkaasti.
- **Eläkeikäisten (yli 64-vuotiaat)** määrä kasvaa vuosien 2020-2040 aikana kaikilla tarkastelualueilla. Kasvun voimakkuus vaihtelee; voimakkainta kasvu on osissa kantakaupunkia, maltillisinta Kalvolan ja Lammin alueilla. Kasvu painottuu etenkin yli 75-vuotiaiden määrän kasvuun; ikäryhmä kasvaa voimakkaasti käytännössä kaikilla ennustealueilla.

Väestönkehitys ikäryhmittäin supistumis-skenaariossa

Väestönkehitys 2020-2030	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Väestönkehitys 2030-2040	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+
Asemanseutu	37	-24	0	57	73	53	72	252	Asemanseutu	-5	-72	-5	-30	2	25	-6	188
Eteläinen	-42	-26	-7	-15	-25	-1	-20	47	Eteläinen	-11	-11	0	-15	-11	-15	-2	7
Harviala	-53	4	-23	-45	48	-11	-18	50	Harviala	-18	-28	-3	-27	-20	24	-12	8
Hattelmala-Miemala	-68	-3	-26	6	-13	-20	9	37	Hattelmala-Miemala	-12	-18	-2	-21	0	-6	-14	22
Hauhonkirkonkylä -	-53	-21	-18	-14	-25	-74	-32	131	Hauhonkirkonkylä -	-11	-26	-1	-23	-9	-6	-53	62
Hirsimäki	-88	8	-15	-38	46	-40	77	39	Hirsimäki	-20	-37	1	-35	-18	31	-24	45
Idänpää - Katinen	-14	-3	-17	9	1	-19	-13	36	Idänpää - Katinen	-7	-21	0	-20	0	4	-17	14
Iittala	-112	-13	-46	-31	-21	-43	-29	111	Iittala	-23	-39	-2	-37	-16	-6	-36	49
Iittalan ympäristö -	-33	7	-15	-20	5	-4	-47	19	Iittalan ympäristö -	-16	-13	-1	-18	-12	4	-5	-16
Jukola	-37	11	-53	-23	11	-33	19	141	Jukola	-12	-43	-2	-28	-7	9	-27	87
Kankaantausta	-43	3	-17	-24	-12	-18	-44	38	Kankaantausta	-18	-32	-3	-28	-18	-6	-18	-2
Katuma - Paikkala	-7	4	-18	25	-6	-23	-12	30	Katuma - Paikkala	-10	-25	-3	-25	-3	-2	-17	5
Kauriala	-42	62	-129	51	43	-79	-78	161	Kauriala	-13	-124	-5	-66	4	27	-60	59
Keskikaupunki I-II	18	-5	-78	26	53	-4	-2	167	Keskikaupunki I-II	-4	-91	7	-31	3	30	-25	106
Keskikaupunki III-IV	9	55	-73	15	47	5	18	255	Keskikaupunki III-IV	-6	-86	-5	-26	-4	19	-30	154
Kukostensyrjä	-65	-11	-35	-4	-22	-83	37	184	Kukostensyrjä	-11	-25	3	-28	-3	-7	-57	116
Käikkälä	-91	-5	0	-66	51	3	22	46	Käikkälä	-12	-33	-1	-23	-39	30	-1	28
Lammin ympäristö	-44	-30	-16	-17	-9	-57	-73	81	Lammin ympäristö	-15	-33	-2	-27	-15	-4	-42	-2
Lamminkirkonkylä	-112	-46	-40	-57	-46	-95	-55	180	Lamminkirkonkylä	-20	-44	-3	-32	-20	-8	-61	79
Loimalahti	-37	5	-7	5	37	-10	-14	99	Loimalahti	19	-25	13	-3	14	35	-1	44
Luolaja	-48	-15	-33	1	-8	-34	-35	169	Luolaja	-15	-24	0	-23	-3	0	-26	65
Myllymäki - Nuppola	-4	49	-54	36	35	-30	13	224	Myllymäki - Nuppola	6	-130	6	-31	25	46	-13	157
Nummenkylä - Ahoinen	-33	-12	-18	1	-33	-26	-6	39	Nummenkylä - Ahoinen	-9	-14	-2	-21	-3	-20	-20	16
Nummi-Voutilä	-118	-31	-74	-36	-35	-70	-61	129	Nummi-Voutilä	-24	-62	-4	-49	-22	-11	-52	24
Ojojen-Puistonmäki	-72	-8	-90	-4	-12	-36	3	121	Ojojen-Puistonmäki	-19	-81	-3	-54	-8	4	-33	75
Paavolankulma	-36	41	7	-9	31	50	0	59	Paavolankulma	-22	-29	-4	-26	-12	14	21	29
Papinniitty	-82	-8	-50	-37	-31	-54	-37	184	Papinniitty	-16	-60	-2	-40	-13	-6	-45	78
Rengonkirkonkylä	-27	-21	-5	3	1	-21	7	53	Rengonkirkonkylä	-7	-14	-1	-18	-1	3	-18	37
Sairio	-46	-26	-22	15	73	-38	-65	189	Sairio	-11	-79	-2	-54	-2	49	-39	64
Tuulos	-54	-31	-26	-21	-9	-56	-44	120	Tuulos	-9	-24	-2	-20	-11	-2	-42	34
Viisari - Pikku-Parola	-48	-16	-14	-37	-2	4	-21	134	Viisari - Pikku-Parola	-8	-16	-1	-16	-15	0	-3	58
Virveli	-8	5	-44	7	13	24	15	17	Virveli	2	-59	-3	-12	-1	9	13	14
Vuorentaka	-35	8	-20	4	13	-32	44	18	Vuorentaka	-1	-14	5	-9	6	12	-23	41
Ylihauho	-19	-12	-13	9	-17	-16	-32	31	Ylihauho	-7	-9	-3	-12	3	-10	-13	-8

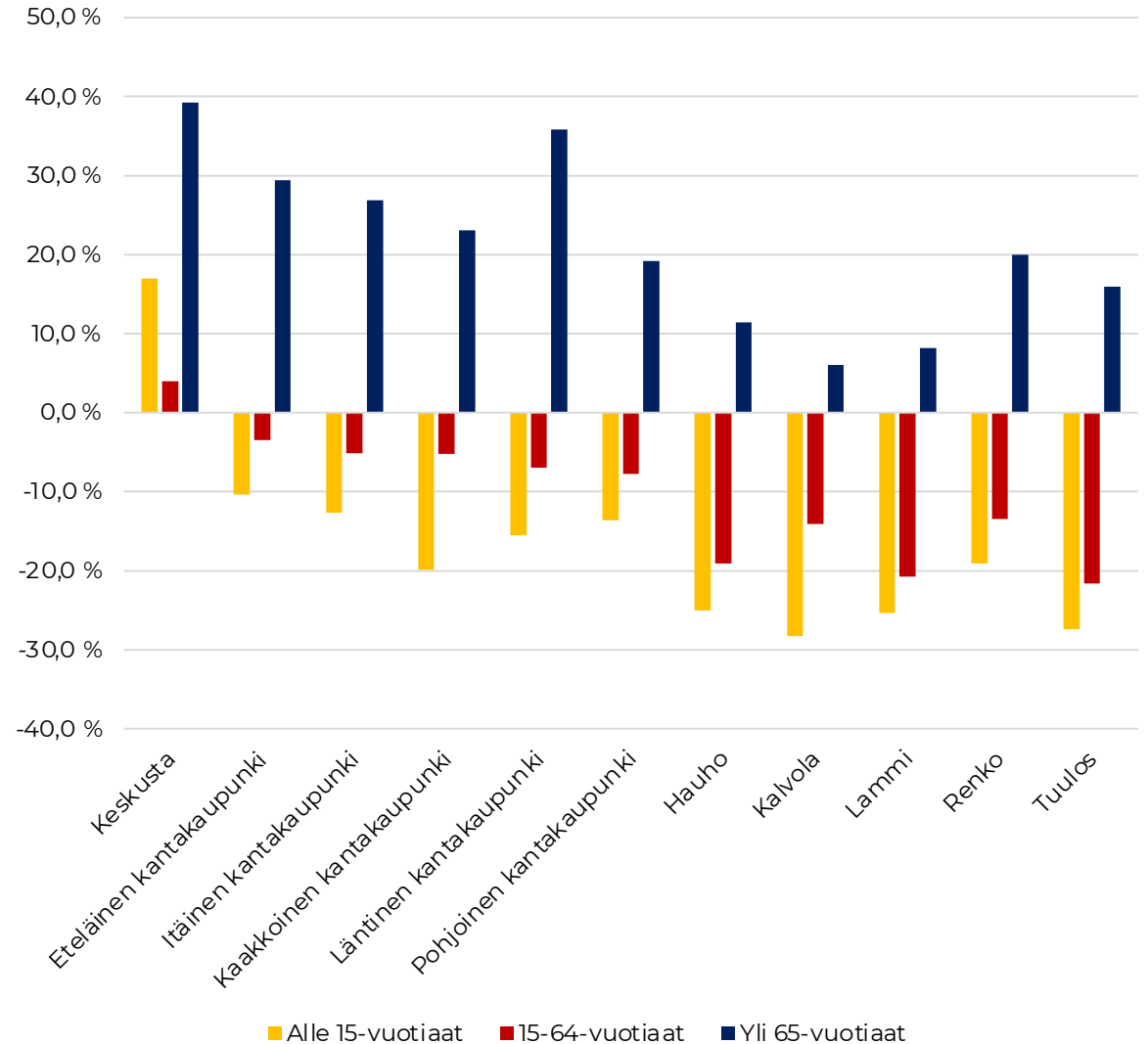
*Värikoodaus suhteellisen muutoksen perusteella

Ennustealueiden ikäryhmittäinen välimuoto-skenaariossa

Kuviossa on kuvattu tilastoalueiden ikäryhmittäistä väestönkehitystä vuosien 2020-2040 aikana välimuoto-skenaariossa. Seuraavalla dialla on kuvattu kehitystä tarkemmissa ikäryhmissä ennustealueilla

- **Lasten (alle 15-vuotiaat)** määrä vähenee myös välimuoto-skenaariossa useimmilla tilastoalueilla, mutta Keskustan alueella lasten määrä kasvaa jo merkittävästi. Lisäksi osissa kantakaupunkia lasten määrä supistuu vain maltillisesti. Pitäjäalueilla lasten määrä vähenee myös tässä skenaariossa erittäin voimakkaasti.
- **Työikäisen (15–64-vuotiaat)** väestön kehitys on välimuoto-skenaariossa huomattavasti supistumis-skenaariota maltillisempaa useimmilla alueilla. Tästä huolimatta työikäisten määrä kasvaa vain Keskustan alueella; muun kantakaupungin alueella taas työikäisten määrä supistuu maltillisesti. Pitäjäalueilla työikäisten määrä vähenee voimakkaasti, mutta hieman maltillisemmin kuin supistumis-skenaariossa.
- **Eläkeikäisten (yli 64-vuotiaat)** määrä kasvaa vuosien 2020-2040 aikana merkittävästi kaikilla tarkastelualueilla välimuoto-skenaariossa. Kasvu on hyvin vastaavaa kuin supistumis-skenaariossa, kasvu on vain hieman voimakkaampaa.

Ikäryhmittäinen väestönkehitys 2020-2040,
välimuoto-skenaario

Väestönkehitys ikäryhmittäin välimuotoskenaariossa

Väestönkehitys 2020-2030	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Väestönkehitys 2030-2040	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+
Asemanseutu	45	-11	22	70	84	62	83	262	Asemanseutu	-5	-71	-2	-29	3	28	-4	198
Eteläinen	-40	-25	-4	-14	-25	-1	-21	47	Eteläinen	-8	-10	2	-12	-9	-14	-1	8
Harviala	-47	7	-17	-39	52	-8	-17	51	Harviala	-14	-27	0	-24	-17	27	-10	10
Hattelmala-Miemala	-65	-1	-22	9	-12	-19	10	37	Hattelmala-Miemala	-8	-17	1	-18	3	-4	-13	23
Hauhonkirkonkylä -	-50	-19	-15	-11	-22	-72	-30	132	Hauhonkirkonkylä -	-7	-24	1	-19	-5	-2	-50	66
Hirsimäki	-86	11	-10	-37	47	-40	77	39	Hirsimäki	-3	-34	10	-21	-12	35	-22	46
Idänpää - Katinen	-10	0	-12	12	3	-18	-13	36	Idänpää - Katinen	-2	-20	2	-16	4	8	-15	16
Iittala	-107	-10	-40	-26	-17	-41	-28	112	Iittala	-16	-37	2	-30	-10	-2	-33	52
Iittalan ympäristö -	-32	8	-13	-19	7	-3	-46	19	Iittalan ympäristö -	-13	-12	1	-15	-10	7	-4	-15
Jukola	-29	17	-43	-17	15	-31	21	142	Jukola	-5	-41	3	-23	-1	13	-24	91
Kankaantausta	-38	6	-12	-20	-10	-16	-43	38	Kankaantausta	-13	-30	-1	-24	-14	-3	-16	-1
Katuma - Paikkala	-1	7	-11	32	-1	-19	-9	32	Katuma - Paikkala	-9	-24	-1	-24	-1	0	-16	6
Kauriala	-32	80	-106	64	49	-74	-75	163	Kauriala	0	-119	7	-52	18	37	-54	64
Keskikaupunki I-II	32	29	-44	45	68	12	12	178	Keskikaupunki I-II	-3	-105	2	-32	5	33	-20	119
Keskikaupunki III-IV	16	70	-55	24	54	12	27	262	Keskikaupunki III-IV	-5	-84	-1	-24	-1	23	-25	165
Kukostensyrjä	-65	-11	-33	-4	-23	-83	35	183	Kukostensyrjä	-5	-23	8	-23	0	-6	-56	116
Käikkälä	-87	-3	6	-62	53	3	22	47	Käikkälä	-4	-31	3	-16	-35	33	0	29
Lammin ympäristö	-42	-27	-12	-14	-7	-56	-73	82	Lammin ympäristö	-9	-32	1	-22	-10	0	-40	-1
Lamminkirkonkylä	-107	-41	-35	-53	-42	-91	-52	182	Lamminkirkonkylä	-13	-41	0	-26	-14	-3	-56	85
Loimalahti	-34	11	2	9	39	-9	-14	99	Loimalahti	32	-22	24	9	22	41	2	47
Luolaja	-43	-12	-26	6	-5	-32	-33	170	Luolaja	-9	-22	3	-18	2	4	-24	68
Myllymäki - Nuppola	4	70	-32	46	40	-26	15	225	Myllymäki - Nuppola	18	-125	16	-18	38	56	-6	165
Nummenkylä - Ahoinen	-32	-11	-16	3	-32	-26	-6	39	Nummenkylä - Ahoinen	-5	-14	0	-17	0	-18	-19	17
Nummi-Voutila	-108	-25	-64	-29	-32	-68	-61	130	Nummi-Voutila	-14	-58	2	-41	-13	-5	-48	26
Ojoinen-Puistonmäki	-61	4	-74	6	-7	-32	6	122	Ojoinen-Puistonmäki	-8	-78	4	-44	1	10	-28	79
Paavolankulma	-22	46	14	3	38	54	4	62	Paavolankulma	-19	-26	-4	-27	-8	16	22	31
Papinniitty	-73	0	-37	-30	-27	-51	-35	186	Papinniitty	-7	-57	4	-32	-6	-1	-41	83
Rengonkirkonkylä	-24	-20	-1	6	2	-19	9	54	Rengonkirkonkylä	-4	-13	1	-15	2	5	-16	39
Sairio	-34	-14	-5	28	83	-31	-60	192	Sairio	1	-75	4	-44	11	59	-34	70
Tuulos	-52	-29	-23	-18	-7	-55	-43	121	Tuulos	-5	-23	0	-17	-8	1	-40	36
Viisari - Pikku-Parola	-48	-16	-13	-37	-1	4	-22	133	Viisari - Pikku-Parola	-7	-16	0	-15	-15	0	-4	56
Virveli	-4	14	-36	10	16	26	16	17	Virveli	3	-58	-1	-11	1	10	14	15
Vuorentaka	-35	8	-20	4	13	-32	45	18	Vuorentaka	4	-14	8	-5	8	13	-23	42
Ylihauho	-18	-11	-12	10	-17	-16	-32	31	Ylihauho	-5	-8	-1	-11	4	-9	-12	-7

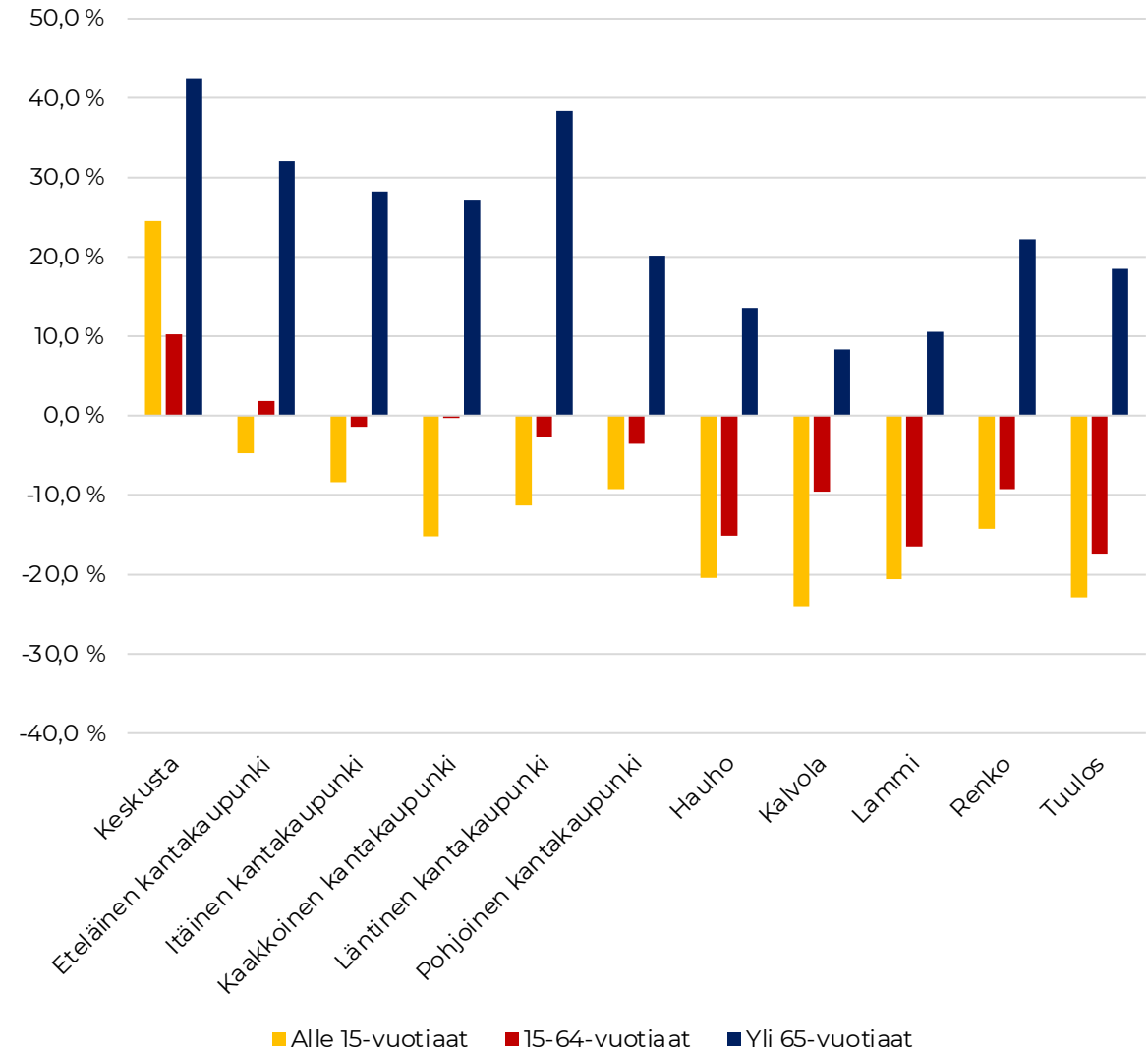
*Värikoodaus suhteellisen muutoksen perusteella

Ennustealueiden ikäryhmittäinen kehitys kasvuskenaariossa

Kuviossa on kuvattu tilastoalueiden ikäryhmittäistä väestönkehitystä vuosien 2020-2040 aikana kasvuskenaariossa. Seuraavalla dialla on kuvattu kehitystä tarkemmissa ikäryhmissä ennustealueilla

- **Lasten (alle 15-vuotiaat)** määrä vähenee myös kasvuskenaariossa muilla tilastoalueilla kuin Keskustassa. Keskustan alueella lasten määrä kasvaa taas merkittävästi vuosien 2020-2040 aikana. Kantakaupungissa lasten kehitys vaihtelee maltillisen ja kohtuullisen supistumisen välillä. Myös kasvuskenaariossa pitäjälakeiden lasten määrä vähenee voimakkaasti.
- **Työikäisen (15–64-vuotiaat)** väestön kehitys on osissa Hämeenlinnaa suhteellisen vahvaa kasvuskenaariossa. Työikäisen väestön määrä kasvaa merkittävästi Keskustassa ja maltillisesti Eteläisessä kantakaupungissa. Muun kantakaupungin alueella työikäisten määrä taas vähenee hieman. Pitäjälakeilla työikäisten määrä vähenee myös kasvuskenaariossa, mutta supistumisen voimakkuus on merkittävästi muita skenaarioita maltillisempaa.
- **Eläkeikäisten (yli 64-vuotiaat)** määrä kehittyy kasvuskenaariossa hyvin vastaavasti kuin muissa skenaarioissa. Kasvuskenaariossa väestönkehitys on etenkin 65-74-vuotiaiden ikäryhmässä kohtuullisesti vahvempaa kuin muissa skenaarioissa suurempien muuttovoittojen takia.

Ikäryhmittäinen väestönkehitys 2020-2040, kasvuskenaario

Väestönkehitys ikäryhmittäin kasvuskenaariossa

Väestönkehitys 2020-2030	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Väestönkehitys 2030-2040	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+
Asemanseutu	56	10	51	87	96	74	96	272	Asemanseutu	-3	-74	4	-26	8	33	6	215
Eteläinen	-36	-23	0	-11	-23	0	-19	48	Eteläinen	-4	-10	3	-9	-6	-12	0	9
Harviala	-37	12	-7	-30	59	-4	-13	53	Harviala	-8	-26	1	-20	-12	31	-8	12
Hattelmala-Miemala	-59	3	-15	15	-8	-16	12	38	Hattelmala-Miemala	-4	-17	1	-14	8	-1	-10	25
Hauhonkirkonkylä -	-44	-15	-9	-5	-18	-68	-26	136	Hauhonkirkonkylä -	-2	-23	2	-16	-1	2	-47	71
Hirsimäki	-86	11	-8	-38	46	-41	77	39	Hirsimäki	6	-30	21	-13	-10	36	-23	46
Idänpää - Katinen	-10	0	-10	13	2	-19	-13	36	Idänpää - Katinen	2	-17	6	-11	7	10	-14	16
Iittala	-96	-4	-30	-16	-10	-36	-23	115	Iittala	-9	-36	3	-25	-4	3	-30	57
Iittalan ympäristö -	-28	10	-9	-15	10	-1	-45	20	Iittalan ympäristö -	-9	-12	2	-12	-7	10	-2	-14
Jukola	-19	25	-30	-10	20	-27	23	143	Jukola	4	-40	7	-16	6	18	-20	96
Kankaantausta	-28	12	-3	-11	-3	-11	-40	41	Kankaantausta	-7	-29	-1	-21	-9	1	-14	1
Katuma - Paikkala	12	16	4	46	10	-10	-2	36	Katuma - Paikkala	-10	-27	-4	-25	0	1	-15	8
Kauriala	-26	100	-84	73	51	-73	-75	162	Kauriala	23	-111	26	-28	40	52	-44	73
Keskikaupunki I-II	35	29	-35	48	69	12	13	178	Keskikaupunki I-II	5	-82	23	-21	18	45	-16	122
Keskikaupunki III-IV	27	92	-29	37	65	23	39	271	Keskikaupunki III-IV	-3	-87	2	-21	3	30	-17	182
Kukostensyrjä	-64	-10	-31	-4	-23	-84	34	181	Kukostensyrjä	0	-21	14	-17	2	-5	-55	115
Käikkälä	-82	0	12	-58	55	4	23	47	Käikkälä	3	-30	4	-10	-31	34	0	29
Lammin ympäristö	-34	-21	-4	-7	-2	-52	-70	84	Lammin ympäristö	-2	-31	3	-18	-5	4	-38	2
Lamminkirkonkylä	-95	-32	-24	-42	-34	-83	-44	188	Lamminkirkonkylä	-7	-41	1	-24	-10	2	-52	94
Loimalahti	-31	15	9	12	41	-8	-14	100	Loimalahti	43	-20	31	20	29	44	5	49
Luolaja	-38	-8	-18	12	-2	-29	-31	171	Luolaja	0	-20	6	-11	10	9	-20	72
Myllymäki - Nuppola	13	94	-7	57	46	-22	18	227	Myllymäki - Nuppola	32	-121	27	-2	53	68	3	174
Nummenkylä - Ahoinen	-28	-9	-11	8	-29	-23	-5	40	Nummenkylä -	-1	-13	1	-14	3	-15	-17	18
Nummi-Voutila	-89	-9	-42	-11	-19	-59	-54	135	Ahoinen	-4	-60	2	-35	-4	3	-42	34
Ojoinen-Puistonmäki	-55	10	-62	11	-4	-30	7	123	Nummi-Voutila	6	-68	17	-32	11	16	-25	82
Paavolankulma	-2	58	29	21	49	61	10	67	Ojoinen-Puistonmäki	-8	-28	-8	-22	2	20	25	35
Papinniitty	-62	9	-22	-21	-22	-47	-31	188	Paavolankulma	4	-54	10	-24	1	5	-36	89
Rengonkirkonkylä	-19	-17	4	11	5	-17	11	56	Papinniitty	0	-13	3	-11	6	7	-14	42
Sairio	-32	-12	1	31	83	-32	-60	192	Rengonkirkonkylä	16	-67	16	-27	24	67	-30	73
Tuulos	-46	-25	-18	-13	-2	-51	-40	124	Sairio	-2	-23	1	-15	-4	5	-38	40
Viisari - Pikku-Parola	-48	-15	-12	-36	-1	4	-23	131	Tuulos	-6	-16	0	-14	-14	0	-4	54
Virveli	2	27	-26	16	20	28	17	18	Viisari - Pikku-Parola	5	-59	0	-10	3	13	16	16
Vuorentaka	-36	8	-19	3	12	-32	45	18	Virveli	11	-12	12	1	11	14	-22	43
Ylihauho	-15	-9	-9	12	-15	-14	-30	32	Vuorentaka	-3	-8	-1	-9	6	-7	-11	-6
									Ylihauho								

*Värikoodaus suhteellisen muutoksen perusteella

3. Yhteenveto ja johtopäätökset

Yhteenvedo ja johtopäätökset toteutuneesta väestönkehityksestä

- Hämeenlinnan väestö kasvoi 2010-luvulla maltillisesti, mutta merkittävästi vähemmän kuin 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Väestönkehitys oli heikkoa etenkin 2010-luvun puolivälissä, mutta on jälleen vahvistunut 2010-luvun lopulla. Kanta-Hämeen muihin kuntiin verrattuna Hämeenlinnan väestönkehitys on ollut kuitenkin vahvaa; kaupunki oli ainoa kasvava kunta koko maakunnassa 2010-luvulla.
- Hämeenlinnan sisäinen väestönkehitys muuttaa kuvaa kaupungin väestönkehityksestä 2010-luvulla. Maltillisesti kasvaneen kunnan sijaan Hämeenlinna muodostuu vahvasti kasvavasta kantakaupungista ja voimakkaasti supistuvista pitäjälalueista. Väestö kasvoi erittäin voimakkaasti etenkin Keskustan alueella kuntien välisen ja kunnan sisäisen muuttoliikkeen vaikutuksesta. Myös muilla kantakaupungin alueilla väestö kasvoi 2010-luvulla. Kaikilla pitäjälalueilla väestö taas väheni; erityisesti Lammin alueella väestö supistui voimakkaasti. Liitoskuntien alueella väestönkehitys oli taajamissa merkittävästi haja-asutusalueita vahvempaa.
- Hämeenlinnan negatiivinen luonnollinen väestönlisäys on haastanut väestönkasvun 2010-luvulla. Vaikka Hämeenlinnan luonnollinen väestönlisäys oli negatiivista jo 2000-luvun alkupuolella, 2010-luvulla syntyvyyden voimakas lasku yhdistettynä kuolleiden määrän kasvuun väestön ikääntyessä on painanut luonnollisen väestönlisäyksen erittäin negatiiviseksi. **Voimakkaasti negatiivisen luonnollisen väestönlisäyksen takia edes nykyisen väkiluvun ylläpito vaatii vuosittain merkittäviä muuttovoittoja.** Kaupungin sisällä luonnollisen väestönlisäyksen vaikutukset vaihtelevat; Keskustassa ja pitäjälalueilla luonnollinen väestönlisäys supistaa väestöä, muussa kantakaupungissa luonnollinen väestönlisäys taas kasvattaa väestöä.
- Hämeenlinna sai kuntien välisestä nettomuutosta muuttovoittoa maan sisältä, mutta merkittävästi vähemmän kuin 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Hämeenlinnan saamien muuttovoittojen väheneminen yhdessä laskeneen syntyvyyden kanssa selittää kaupungin heikentyntä väestönkehitystä. Hämeenlinnan sisällä etenkin Keskusta ja Eteläinen kantakaupunki saavat suuria muuttovoittoja kuntien välisestä muuttoliikkeestä.
- Hämeenlinnan kärsii muuttotappioita etenkin 15–24- sekä 25–34-vuotiaiden ikäryhmissä, ja saa muuttovoittoja erityisesti yli 45-vuotiaista. Iäkkäistä saadut muuttovoitot ovat poikkeuksellisen suuria. Heikentynyt asema muuttoliikkeessä näkyi etenkin alle 35-vuotiaiden muuttajien ryhmässä merkittävien muuttovoittojen kääntymisenä merkittäviksi tappioiksi. Hämeenlinna saa muuttovoittoja etenkin lähialueeltaan (Kanta-Häme + Etelä-Pirkanmaa), joista Hämeenlinnaan muuttaa erityisesti nuoria. Hämeenlinna kärsii muuttotappioita taas etenkin suurille korkeakoulutusseuduille nuorten ryhmässä.
- Tulevan väestönkehityksen näkökulmasta keskeisimmät muuttoalueet ovat Helsingin ja Tampereen seudut. Hämeenlinnan veto- ja pitovoima on erityisen heikko suhteessa Tampereen seutuun, jolle kaupunki kärsii muuttotappiota kaikissa ikäryhmissä. Helsingin seudulle Hämeenlinna kärsii suuria muuttotappioita 15–34-vuotiaiden ikäryhmässä, mutta saa taas suuria muuttovoittoja etenkin yli 45-vuotiaista. **Näiden seutukuntien merkitys korostuu tulevaisuudessa, sillä väestö kasvaa näillä kaupunkiseuduilla väestöennusteissa erittäin voimakkaasti.** Tämän seurauksena Hämeenlinnan veto- ja pitovoiman vahvistuminen suhteessa näihin seutuihin on keskeisessä asemassa Hämeenlinnalle nykyistä vahvemman väestönkehityksen mahdollistamiseksi.
- Hämeenlinna saa suurta muuttovoittoa kansainvälisestä muuttoliikkeestä, joita ilman kaupungin väestö olisi supistunut 2010-luvulla. Ulkomailta saadut muuttovoitot tasapainottavat etenkin työikäisen väestön kehitystä. Hämeenlinna menettää kuitenkin osan maahanmuuton tuomasta kasvusta maan sisäisessä muuttoliikkeen muodossa, etenkin pääkaupunkiseudulle tehtyjen jatkomuuttojen takia.
- Hämeenlinnan ikärakenne on muuttunut voimakkaasti 2010-luvulla. Lasten määrä (alle 15-vuotiaat) väheni voimakkaasti syntyvyyden laskun takia. Syntyvyyden lasku heijastuu voimakkaasti 2020-luvulla etenkin sivistyspalveluiden toimintaan. Työikäisen väestön määrä kääntyi 2010-luvulla laskuun heikentyneen nettomuuton ja väestön ikääntymisen takia. Vuosien 2010–2020 aikana kaupungin työikäisten määrä väheni hieman vajaa 1 000 henkilöllä. Väestön ikääntymisen seurauksena taas eläkeikäinen väestö kasvoi 4 300 henkilöllä 2010-luvun aikana.

Yhteenveto ja johtopäätökset tulevasta väestönkehityksestä

- **Hämeenlinnan kaupungille ja 34 ennustealueelle tehtiin väestöennuste, jossa on kolme skenaariota tulevasta väestönkehityksestä.** Supistumis-skenaariossa väestönkehitys nojaa muuttoliikkeen osalta vuosien 2015-2019 dynamiikkaan. Tässä skenaariossa kaupungin väkiluku laskee kohtuullisesti. Välimuoto-skenaariossa muuttoliikkeen dynamiikka perustuu vuosiin 2010-2020; skenaariossa kaupungin väkiluku kasvaa 2020-luvulla, mutta supistuu 2030-luvulla: lopputuloksena väkiluku ei muutu merkittävästi. Kasvuskenaariossa oletaman on tavoite keskimääräisestä 0,2 prosentin vuosikasvusta, joka saavutetaan maan sisäisellä muuttovoitolla. Tässä skenaariossa väestö kasvaa etenkin 2020-luvulla voimakkaasti, mutta kasvu hiipuu 2030-luvun aikana.
- **Kaupungin sisällä väestönkehitys on eriytynyt kaikissa skenaarioissa.** Väestönkehitykseen kaupungin sisällä vaikuttaa merkittävästi väestönkehityksen osatekijöiden lisäksi rakentaminen. Kaikissa skenaarioissa voimakkain väestönkasvu painottuu Keskustan alueelle; myös supistumis-skenaariossa Keskustan väestö kasvaa merkittävästi. Vahvemman kasvun skenaarioissa kasvu "levittäytyy" laajemmalle alueelle kantakaupungin alueella; kasvuskenaariossa vain yksittäiset ennustealueet supistuvat kantakaupungin alueella. Pitäjäalueilla väestönkehitys jää kaikissa skenaarioissa negatiiviseksi, mutta kasvu-skenaariossa etenkin Rengon väestönkehitys on vain maltillisesti negatiivista.
- **Ennustejakson aikana väestöä kasvattaa muuttoliike ulkomailta sekä vahvemman kasvun skenaarioissa merkittävät muuttovoitot maan sisältä.** 2030-luvun aikana kaikissa skenaarioissa väestönkehitys heikkenee, sillä ikääntyvän väestön seurauksena kuolleiden määrä kasvaa, joka painaa luonnollisen väestönlisäyksen erittäin negatiiviseksi. Tämä tarkoittaa, että 2030-luvulla kasvun saavuttamiseksi kaupungin täytyy saada vuosi vuodelta suurempia muuttovoittoja. Maan sisältä muuttovoittojen saantia 2030-luvulla haastavat pienenevät potentiaalisten muuttajien ryhmät etenkin Kanta-Hämeen alueella. Toisaalta pääkaupunkiseutu ja Tampereen seutu kasvavat ennustejakson aikana voimakkaasti, joka voi tarjota kaupungille lisää potentiaalisia muuttajia.
- **Kaupungin ikärakenne muuttuu voimakkaasti ennustejakson aikana.** Kaikissa skenaarioissa keskeisimmät ikärakenteen muutokset ovat lasten määrän voimakas vähentymisen 2020-luvulla ja eläkeikäisen väestön ikääntyminen

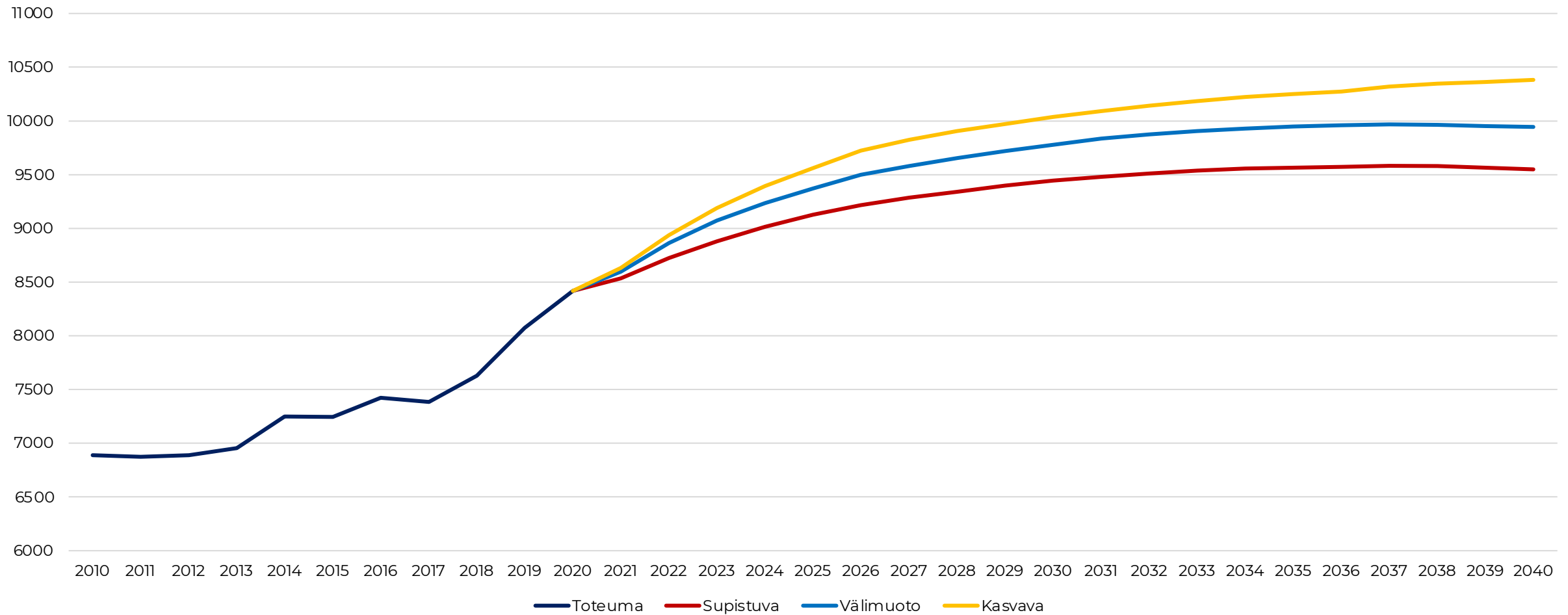
2020- ja 2030-lukujen aikana. Työikäisen väestön kehitys taas vaihtelee voimakkaasti skenaarioiden välillä.

- **Syntyvyyden lasku näkyy lasten ja nuorten ikäluokassa voimakkaana supistumisena ennustejakson aikana.** 2010-luvulla Hämeenlinnan syntyvyys laski voimakkaasti, jonka seurauksena 2020-luvun alkupuolella alakouluikäisten määrä vähenee merkittävästi, 2020-luvun lopulla yläkouluikäisten määrä vähenee merkittävästi ja 2030-luvun aikana 16-19-vuotiaiden määrä vähenee voimakkaasti. Lasten ja nuorten ikäryhmien supistuminen on lähes varmaa kaikissa skenaarioissa kunnes kaikki jo syntyneet ikäkohortit ovat siirtyneet kyseessä olevaan ikäryhmään. Esimerkiksi **vuoteen 2027 mennessä alakouluikäisten määrä vähenee skenaarioista riippuen noin 700 - 800 henkilöllä.** Syntyvyyden tulevalla kehityksellä on huomattavan suuri vaikutus tämän jälkeiseen lasten ja nuorten ikäryhmän kehitykseen; jos syntyvyys palautuu 2010-luvun alun tasolle palautuvat myös lasten ja nuorten ikäluokat lähelle 2010-luvun tasoa. Tulevalla syntyvyyden kehityksellä on esim. sivistyspalveluiden näkökulmasta huomattavasti suurempi vaikutus kuin muuttoliikkeellä.
- **Työikäisen väestö supistuu kaikissa skenaarioissa pitkälti Hämeenlinnan ikärakenteen seurauksena.** Supistumisen voimakkuus vaihtelee kuitenkin skenaarioiden välillä merkittävästi: skenaariosta riippuen Hämeenlinnan työikäinen väestö vähenee 1 000 - 4 000 henkilöllä. Tällä 3 000 henkilön erolla voi olla hyvin huomattava vaikutus kaupungin elinvoiman kehitykselle.
- **Hämeenlinnan eläkeikäinen väestö ikääntyy ennustejakson aikana voimakkaasti.** 2020-luvun aikana etenkin 75-84-vuotiaiden määrä kasvaa voimakkaasti ja **2030-luvulla yli 85-vuotiaiden määrä yli kaksinkertaistuu.** Tämä tulee lisäämään laajasti palveluiden tarvetta tulevina vuosikymmeninä.
- **Kaupungin 0,2 prosentin keskimääräisen kasvun saavuttaminen tarkoittaisi, että kaupungin täytyisi saada noin 220 henkilöä muuttovoittoa maan sisältä vuodessa.** Syntyvyyden kasvu ja maahanmuutto voivat kuitenkin vähentää painetta saada muuttovoittoja, mutta kasvavan kuolleiden määrän takia Hämeenlinnan täytyy pystyä kasvattamaan muuttovoittojaan nykyisestä tavoitteen saavuttamiseksi.

Liitteet

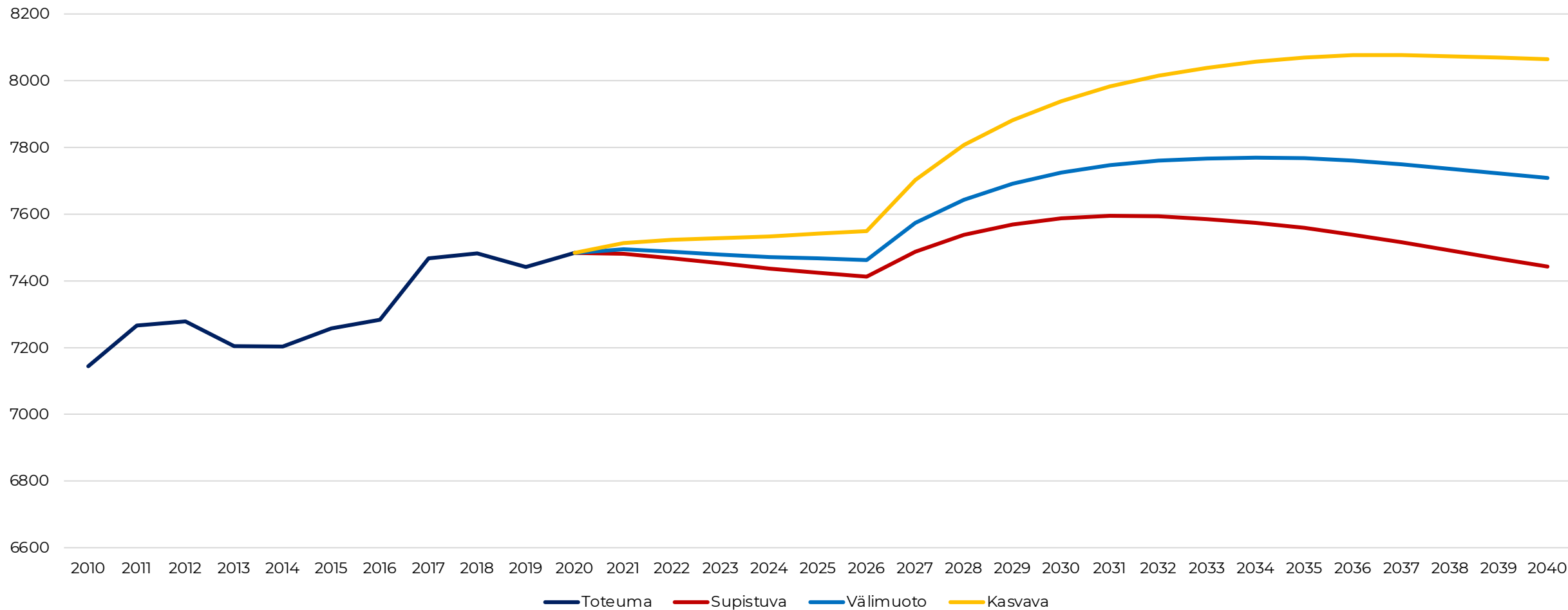
Väestönkehitys Keskustassa 2010-2040

Väestönkehitys 2010-2040

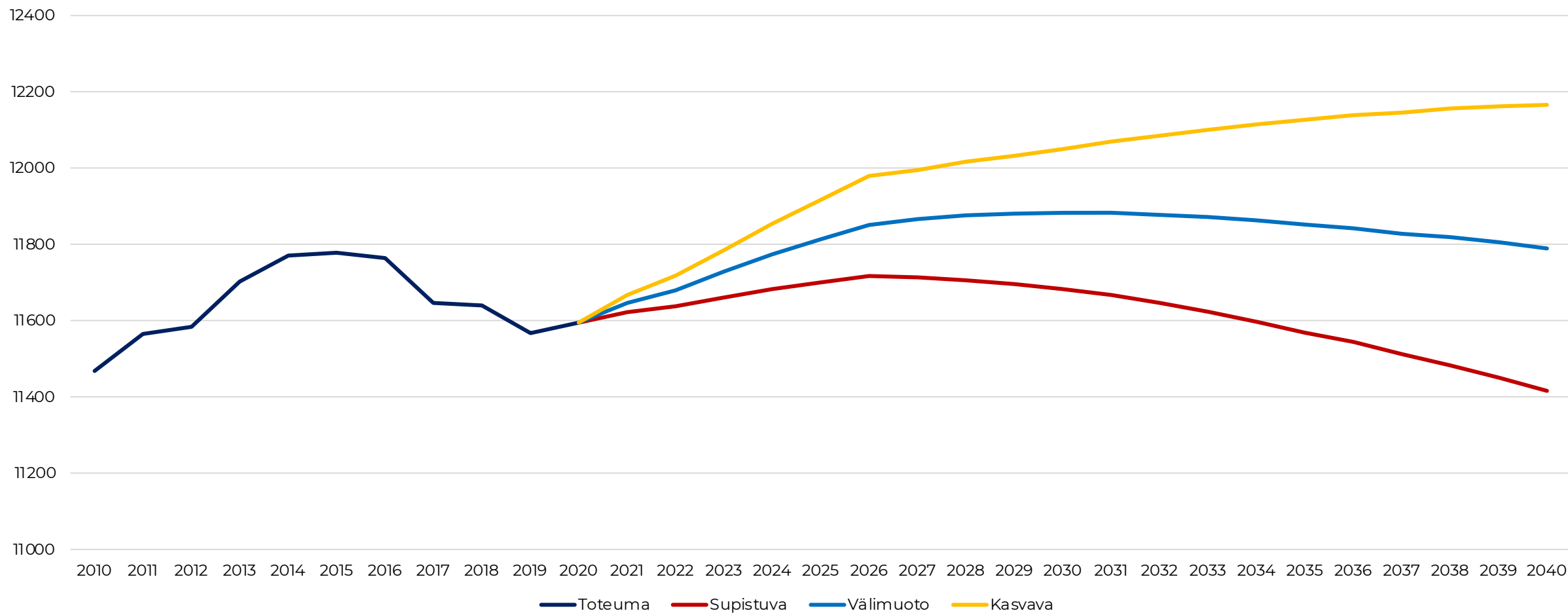
Väestönkehitys Eteläisessä kantakaupungissa 2010-2040

Väestönkehitys 2010-2040

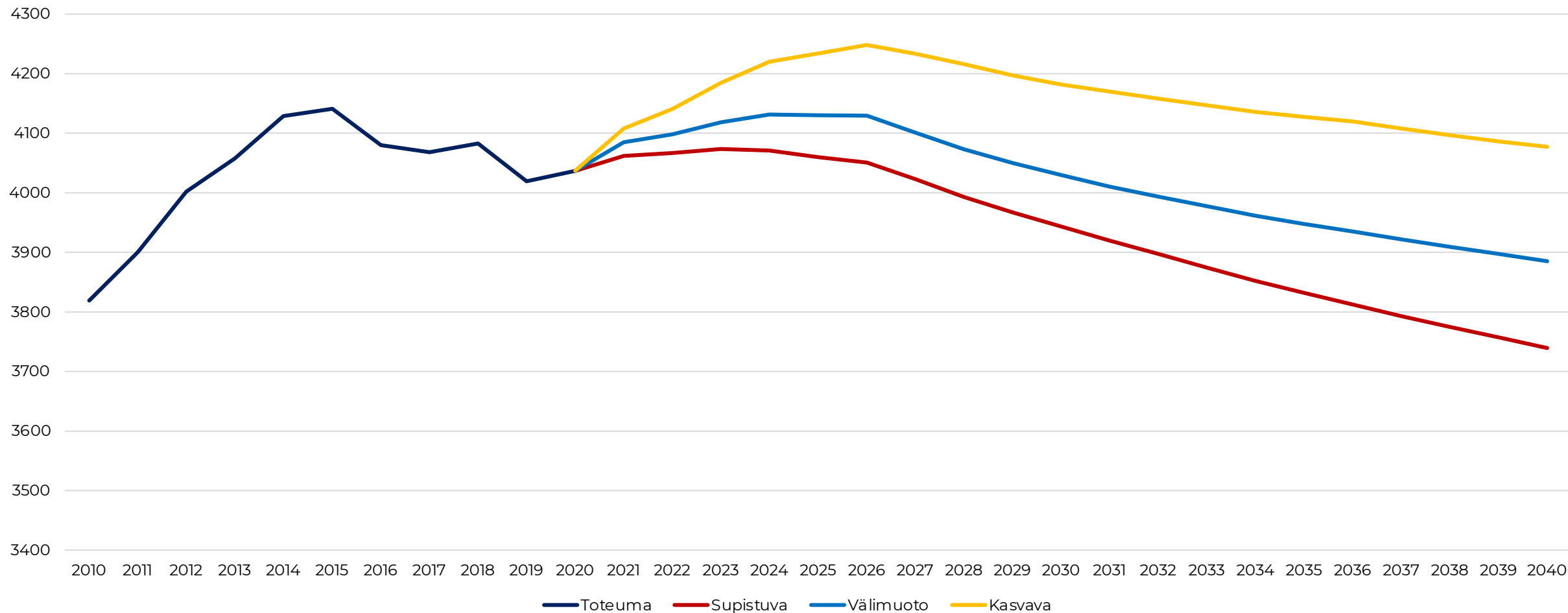
Väestönkehitys Itäisessä kantakaupungissa 2010-2040

Väestönkehitys 2010-2040

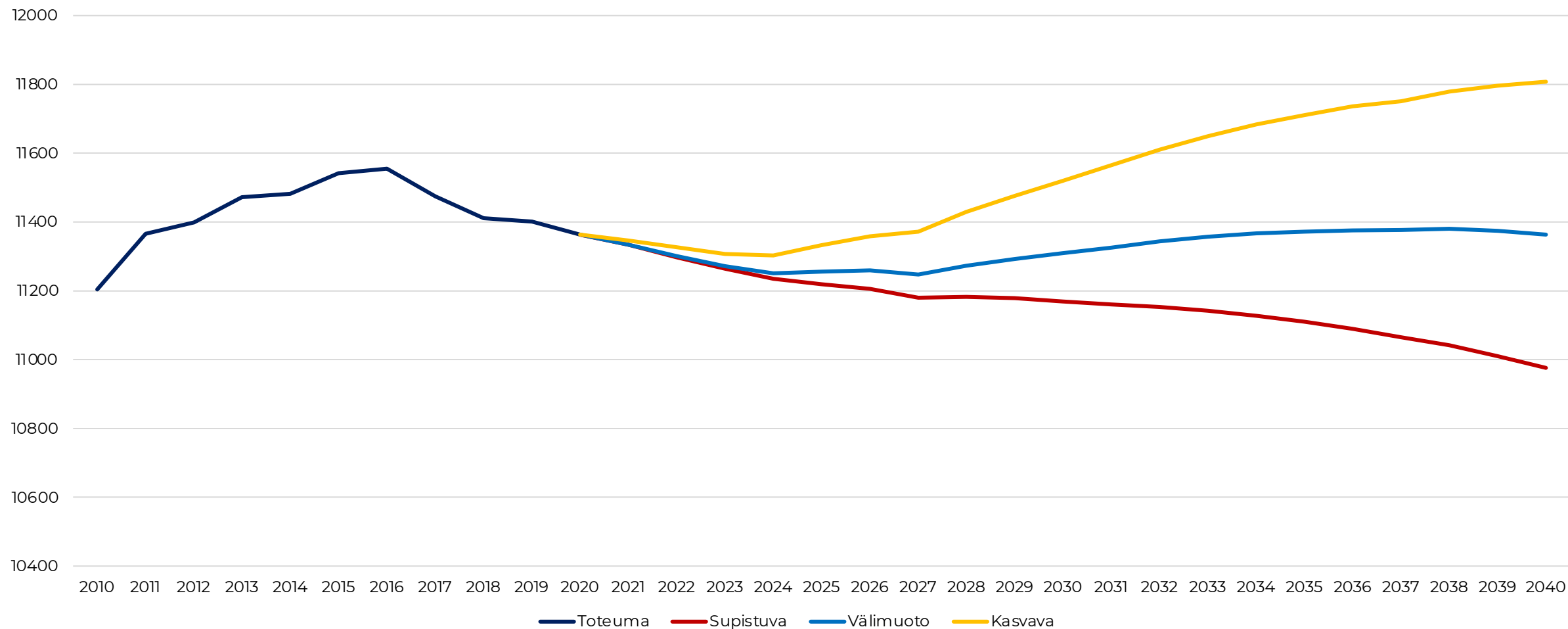
Väestönkehitys Kaakkoisessa kantakaupungissa 2010-2040

Väestönkehitys 2010-2040

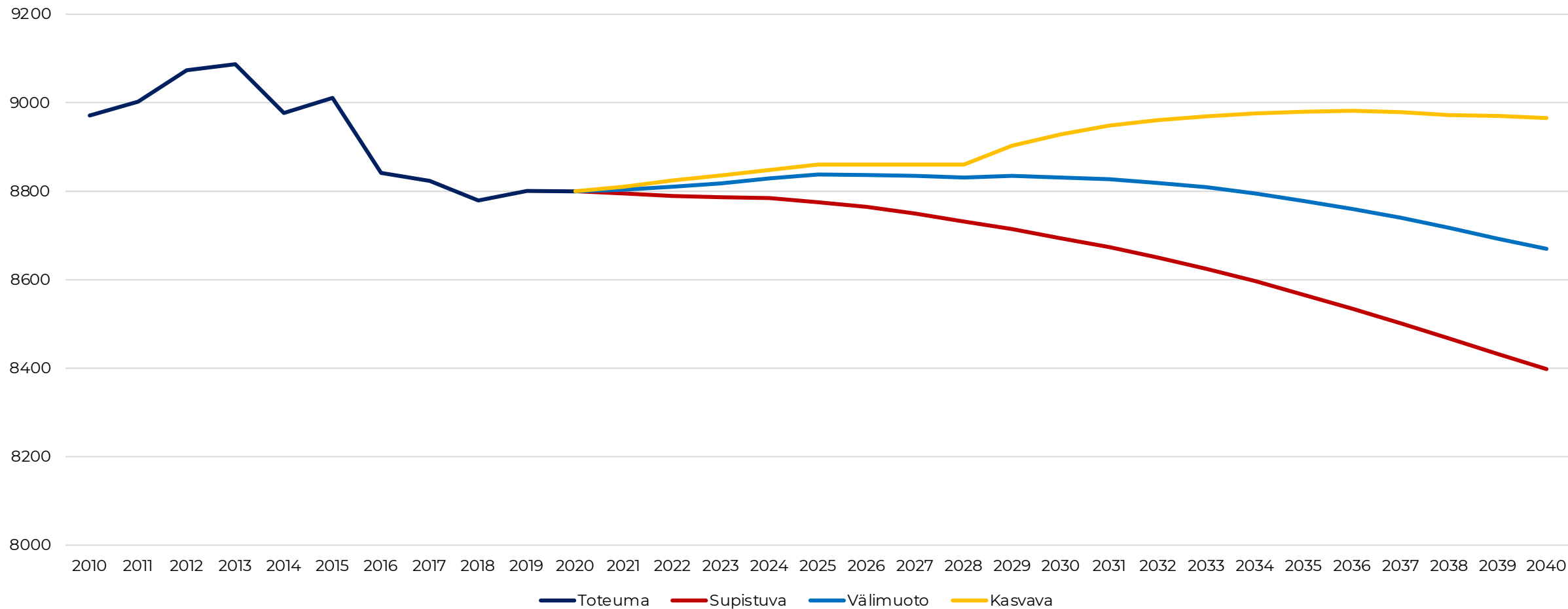
Väestönkehitys Läntisessä kantakaupungissa 2010-2040

Väestönkehitys 2010-2040

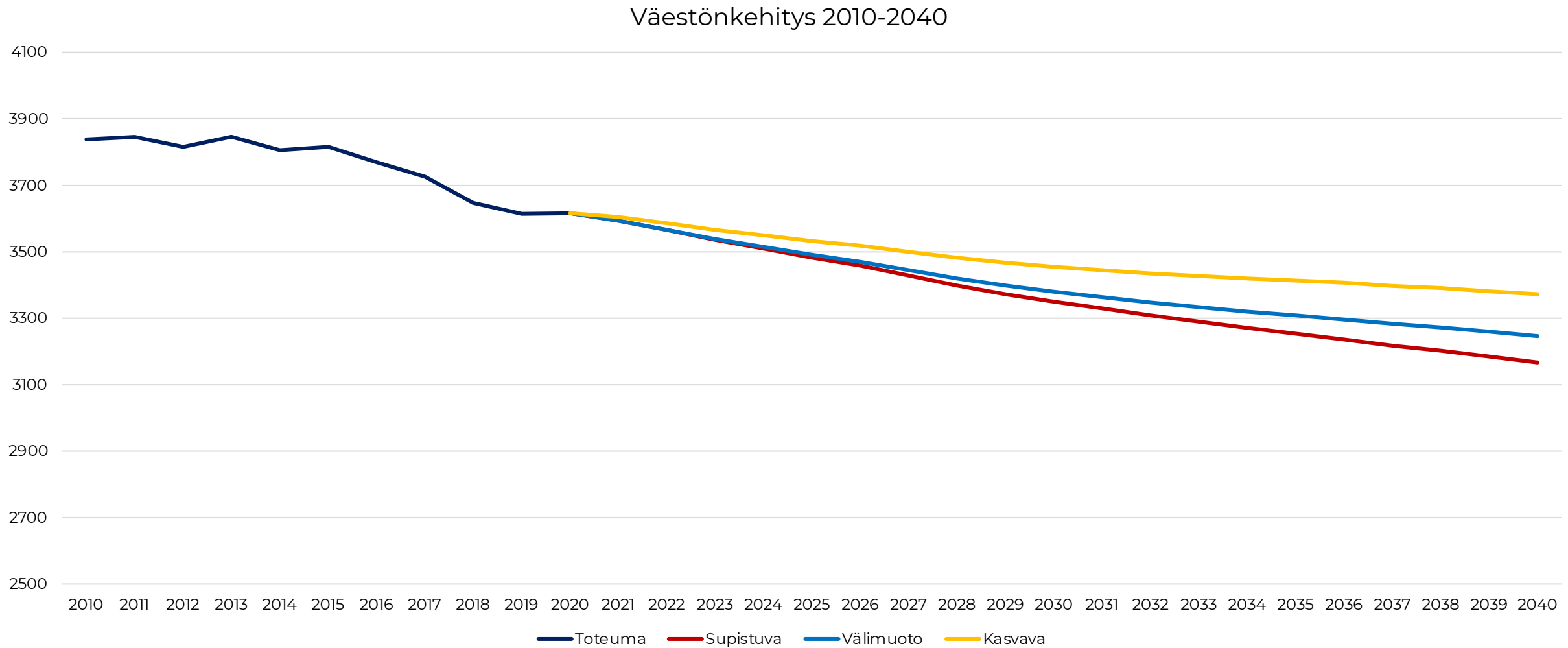

Väestönkehitys Pohjoisessa kantakaupungissa 2010-2040

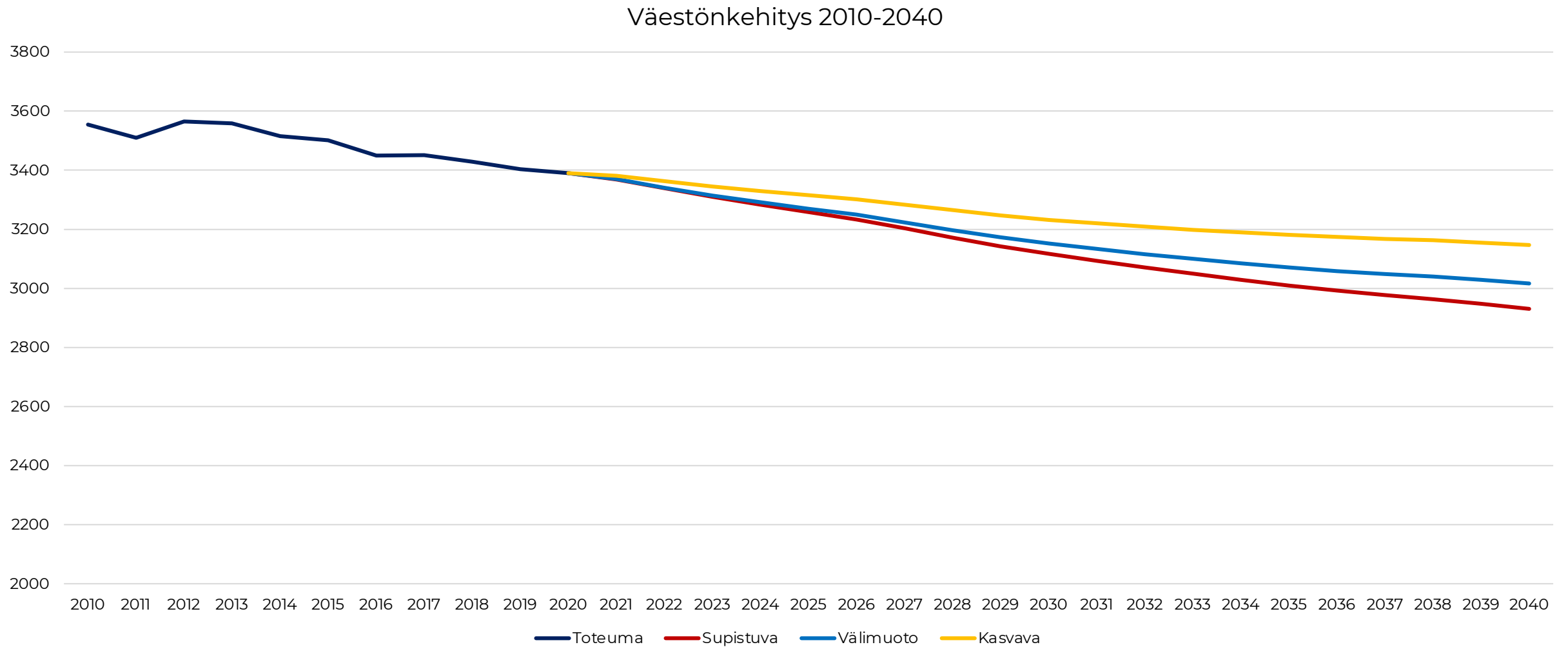
Väestönkehitys 2010-2040

Väestönkehitys Hauholla 2010-2040

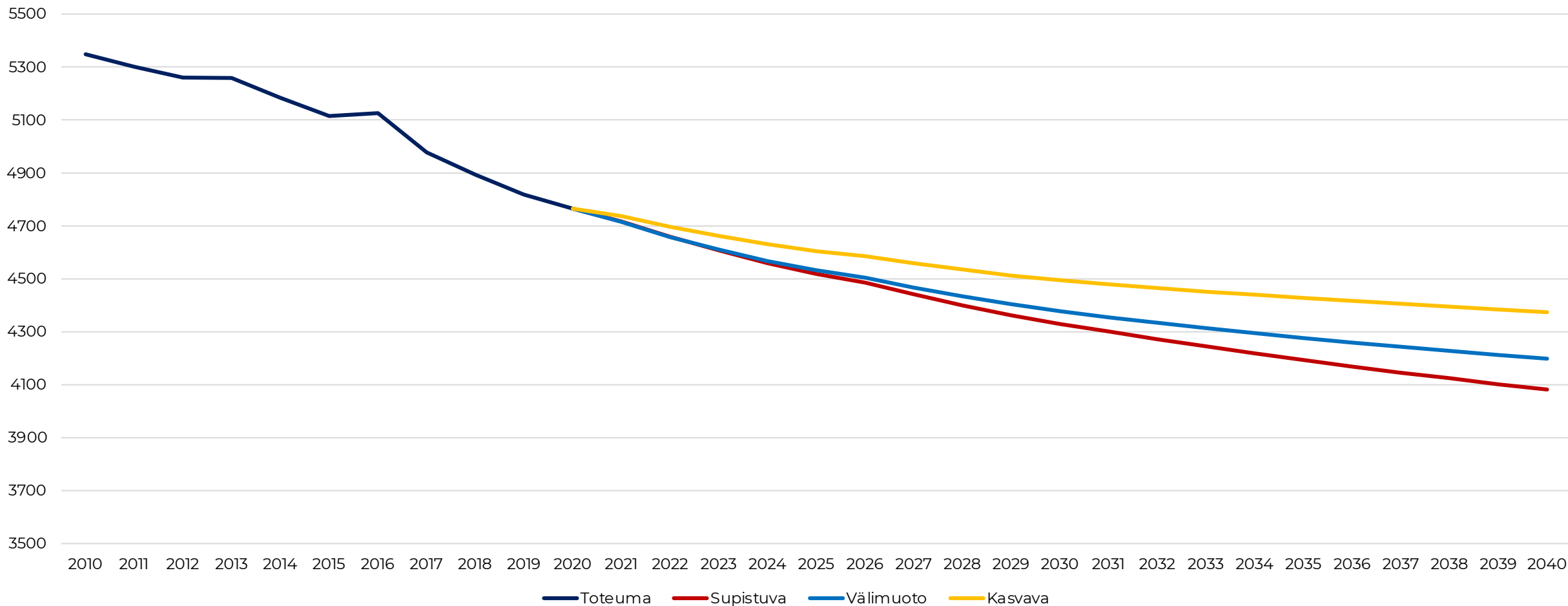

Väestönkehitys Kalvolassa 2010-2040

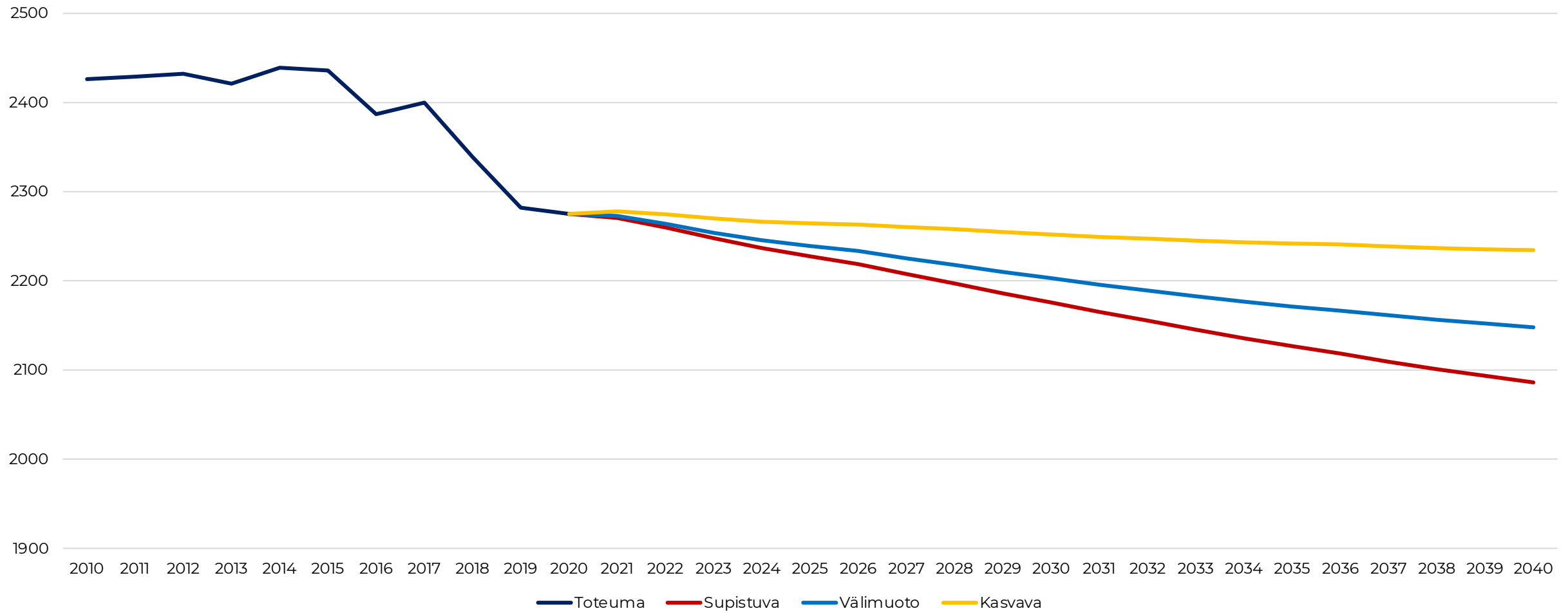
Väestönkehitys Lammilla 2010-2040

Väestönkehitys 2010-2040

Väestönkehitys Rengolla 2010-2040

Väestönkehitys 2010-2040

Väestönkehitys Tuuloksessa 2010-2040

